ד' סיון תשמ"ו, 11.6.1986 מיספר 2545 שנה 50 המחיר 2.50 שקל חדש (כולל מע"מ)

העולם הזה

חווה ישרי

על עצמה, בעלה, אמה, חברתה וחוקריה

אזהרה — משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

אדמון

בני אדם בוערים היטב

(המשך מעמוד 7)

היהודים. הם זוכרים את שמו ואת עיסוקו של כל אחד.

מבט נשי: פולניה בלונדית, בת 50, אינה מצטערת שהיהודיות נעלמו. „היהודיות הקטנות" היו יפות יותר. הן היו עשירות ויכלו לטפח את עצמן. הפולניות היו משרתות ועובדות. הפו־לנים הצעירים העדיפו את היהודיות. טוב שאינן עוד, היהודיות הקטנות.

עגלון קשיש נשאל אם הוא מצטער שהיהודים נעלמו. לאו דווקא. הוא היה שמח אילו היגרו לארץ־ישראל. אבל הוא לא רצה שיושמדו. זה היה נורא.

הכל התנהל בסדר. הכל „רפק". כולם השלימו שכך צריך להיות — סדר המוות

ברור שהפולנים והיהודים היו גם אז שני עמים שונים. הפולנים מספרים על מה שקרה לעם אחר. הם יודעים שזה היה נורא.

בשערי הכנסיה, שבה רוכזו היהודים לפני שהובלו להשמדה, הקשישים והקשישות של הכפר מתקבצים סביב סרזניק. הם זוכרים כולם את הנער ששר בסירה בנחל, כשרגליו כבולות בשלשלאות. הם שמחים לראות אותו חי, ושופעים עליו סימני־חיבה. כאשר הם נשאלים מדוע זה קרה, לדעתם, ליהודים, אומר גבר ממושקף: „מפני שהיהודים צלבו את ישוע." הכל מסכימים. איכרה זקנה מצטטת את הרכוש, בסידור התשלום עבור הנסיעה ברכבות. הכסף נלקח מן הרכוש המוחרם של היהודים. הם שילמו בעצמם עבור נסיעתם אל המוות.

כמה מן הפקידים מדברים. הם מילאו רק את חובתם. הם לא ידעו. נאמר להם רק מה שהיו צריכים לדעת. היהודים ידעו יותר מהם.

דף אחד של נייר — „פנימי", אך לא „סודי" — מפרט את הוראות־המסע של רכבת אחת של 50 קרונות, שנסעה תוך כמה ימים חמש פעמים ממקומות שונים למחנות־המוות. מומ־חה מחשב שבנסיעות האלה בלבד הובלו למותם 10 אלפים יהודים, גברים נשים וילדים. הדף הזה הוא כל מה שנשאר מהם.

הכל התנהל בסדר. הכל „רפק". כולם השלימו שכך צריך להיות — היהודים, הפולנים, הגרמנים. כולם נהגו על פי הסדר החדש, שנקבע על־ידי קומץ דמויות שאיש לא יכול היה אף לדמיין אותן לעצמו. סדר המוות. כולם ידעו שזהו סדר הדברים, ושאין לשנותו.

כאשר חלה הפסקה במישלוחים, בין השמדת יהודי פולין להשמדת יהודי הונגריה, לא היה באושוויץ צורך במאות אנשי הזונדר־קומאנדו. הם הורעבו למוות. לפתע חודשו המיש־לוחים, והאנשים ידעו: ההרעבה נגמרה, חייהם ניצלו לפי שעה, בזכות הרבבות המובלים אל תאי־הגאזים.

אחד מאנשי הזונדר־קומנדו נשבר, וגם הוא נדחף אל תא־הגאזים. כמה אנשים, שהכירו אותו, דחפו אותו ה־חוצה: „לשם מה? מה תשיג בזה?" אמרו, רקה לפני שנחנק.

ויהודי אחר, אחד המעטים ששרדו, נשבע לעצמו: „אני אשאר בחיים, יקרה מה שיקרה." ואחר־כך אמר לעצמו: „כשאצא מכאן אהיה האדם החי היחידי בעולם כולו."

מפיק־בימאי לנצמן
מיפלצת טרום־היסטורית

סרט נע למוות

ד שואה היא מאורע יחיד־במינו בכל ההיסטוריה האנושית. גם עמים אחרים נטבחו. מיליון הארמנים בתורכיה, למשל. היהודים נטבחו גם בתקופות אחרות. הטלאי־הצהוב, הגי־רוש, הפוגרומים — כל אלה כבר היו. אך השואה היא מיוחדת במינה: מדינה תרבותית, מודרנית, החליטה פונטיוס פילאטוס מהברית החדשה.

זקנה אומרת ששמעה שהיהודים בקרונות התחננו והתפללו לאלוהים, לישוע המשיח ולמאריה הקדושה. אין היא מודעת כלל לכך שהיא מבלבלת את הדברים.

גרמניה שהיתה אז בכפר מספרת על חוויותיה. היא באה בשעתו כמתנדבת צעירה כדי לטפל במתנחלים הגרמ־ניים, שהתנחלו בשטחים הכבושים. זה היה נורא. לא היו בתי־שימוש. מחריד. היא ראתה מרחוק כיצד משמידים את היהודים. היא נישאה לאיש ס"ס. „אני לא יכולתי להבדיל בין היהודים והפולנים, אבל ידעתי שהם לא אהבו זה את זה."

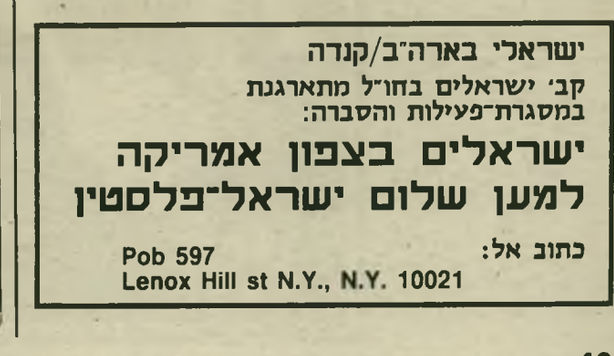

הכבוד האבוד

(המשך מעמוד 43)

ליצור עימו קשר במועד כבקשתו. בירר־תי מה אירע שם.

הקבלן במצוקה הופיע לפני ועדת־המיונה של הוועדה, בראשותו של הבר־הכנסת חיים רמון. בעת הדיון ישב בשקט. מכונס בעצמו. חבר ועדת־הכספים אריאל ויינשטיין סיפר עם היוודע מותו, כי גינדי צילצל אליו לאחרונה פעמים אחדות בשעה מאו־חרת בלילה, וביקש את התערבותו ל־זירוז הסיוע עבורו.

אל חבר אחר של הוועדה, יגאל כהן, צילצל השכם בבוקר, לביתו שבתל־עדשים. הוא ביקש שכהן יפעל להחשת הסיוע לחברתו ולקביעת הקריטריונים לצורך מתן הסיוע.

כהן התרגש מאופן בקשתו של גינדי: „הוא נשמע כמו אחד שמבקש — אנא, הצילו אותי!" לכן ביטל ביום השני את העימות הרדיופוני שהיה מתוכנן לו עם חיים רמון, על מינויו של הנגיד החדש של בנק־ישראל, לטובת שיחה עם שר־האוצר, משה ניסים. השיחה נסבה גם על עניינו של גינדי.

ביום השישי, שש שעות מאוחר מדי, הגיעה אל קיצה הסחבת בנושא הסיוע המיוחל לחברות־בניה.

קשה לרדת לעומקה של נפש המבקשת להתאבד. לאחר שהצליח גינדי במשימתו הטראגית, היכו רבים מחבריו על חטא — על שלא התקשרו די, על שלא שמרו עליו.

בשמירה עליו, 24 שעות ביממה, עסקו בני־משפחתו. גירסה אחת

גינדי בשיאו
„אנא, הצילו אותי!"

אומרת כי לא מילאו את הבריכה במי כדי שלא יעלה על דעתו להתאבד בטביעה. על־פי גירסה אחרת, ביקשו רינה גינדי מבעלה שימלא את הבריכו במים, כדי שילדיהם יוכלו לעשות בו שימוש. גינדי דחה שוב ושוב או ביצוע בקשתה. הפעם, כך זה נראה תיכנן את מעשה התאבדותו בדייקנות כך שלא ייכשל שוב.

„אף אחד לא יכול היה לשמו עליו," הירהר בקול מוחמד בסיונ „הוא היה מאוד עקשן: מה יכולנ לעשות?" כששאלתי את גינדי, לאח ניסיון התאבדותו השני, האם ברעת לפנות לייעוץ פסיכולוגי, ענה: „אנ מרגיש קצת טוב יותר. אני מתאושש פשוט הייתי ברגע של דיכאון." גינד אף הביע אז חרטה כלפי מישפחת וחבריו על הסבל שגרם להם.

סוויטה ל„שועל הגליל". זהו חדרו הפרטי של אלפונסו בוחניק בן ה־28. חוץ ממכשיר־טלוויזיה שהביא מביתו, יש שם רשמקול, רדיו, עיתונים ותמונות רבות המעידות על טעם משובח. אלפונסו, גבר קשוח המתהדר בכובע עם נוצה, טוען שצריך להיות משוגע כדי להפר את המישמעת בכלא הנוח. אז עפים לכלא איילון ברמלה או למעשיהו, הנוחים פחות.

הקשבה משותפת קצין ואסירים צופים בוזופעה. בכלא אשמורת אין אסירי־עולם או אסירים מסוכנים. הסוהרים חייבים ללבוש מדים. האסירים לובשים את ביגדיהם הפרטיים. פעם בשבוע לוקח סגן־המנהל קבוצת אסירים לשחייה בבריכה של קיבוץ סמוך.

עד לפני זמן לא רב קצין־הביטחון של כלא באר־שבע — הידוע לשימצה ביחסים הגרועים השוררים בו בין הסוהרים לאסירים.

, גבאי, נמוך וחייכני, מקבל משכורת כדי להיות מי שמחזיק בין הגדרות 500 גברים קשוחים, שיכולים להיות מאוד לא נחמדים כשמתחשק להם.

אך הסוהרים בכלא אשמורת אינם נראים מתוחים כלל ועיקר. הם מסתובבים בין האסירים ומשוחחים

מה מסתתר בסיר?

ב תום ההופעה סירב סגן מנהל־הכלא באדיבות לבקשת העולם הזה לסעוד עם האסירים, כדי להתרשם מטיב האוכל. הוא היה מוכן להתפשר על ארוחה בחדר־האוכל של הסוהרים, תוך הבטחה שהאוכל המוגש שם זהה לזה המוגש לאסירים.

לא נטוח שיש לגבאי מה להסתיר בסירים. האסירים נראים טוב־בשר, מגולחים ומטופחים, אבל הוא לא רוצה להיות מנהל בית־הכלא הראשון ב־ישראל שיעוף מתפקידו על שהתפתה להיענות לעיתונות ללא אישור מה־דובר.

ההופעה הסתיימה, וחברי הלהקה ה־תחילו לקפל ציוד ולהעמיסו על המ־שאית. מישהו מהאסירים הפטיר כי היה מעדיף לראות את יהורם גאון בתשלום. ולא את משינה בחינם — אבל זה ב־אמת עניין של טעם.

דואט עם המפקד סגן מנהל־הכלא, רב־כלאי שלום גבאי, העניק מגילות־הוקרה לנגנים. הסולן, יובל בנאי (בתצלום משמאל), התבקש להעניק חתימות רבות.

לקישוט בלבד האסירים הצטלמו מ־אחוריי הסורגים רק למ־ען התפאורה. במגוריהם אין סורגים, המותקנים משום־מה, רק בביתן שבו נמצאים הסיפריה וחדר־התחביבים. רוב האסירים הכלואים בכלא אשמורת שפוטים על עבירות קלות וזו להם מעידתם הראשונה.

להקת „משינה" באה לכלא כפר־יונה. היהודים נהנו. הביטחוניים נשארו בתאים

רכבת־לילה לכלא

מרחוק הם נראו כקבוצת נופשים שהתקבצה על הדשא, כדי לחזות בהופעה של להקת משינה: ביגדי־ספורט חדישים, מישקפי־שמש ותיסרוקת רטובה עדיין מהמיקלחת. בין הצופים הסתובבו נערות נאות, ילדים, וכמה כלבלבים. על הבימה קיפצו חברי משינה.

אבל נראה היה שאת הנופשים

למרגלות מיגדל־השמירה הגישו יובל בנאי ולהקתו להיטי גל־חדש, שעמדו בניגוד בולט לגדר־התיל ולמיגדל־השמירה שמאחורי

הבימה. הסוהר במיגדל אמור לצפות רוב הזמן לעבר האגף הביטחוני. האסירים היהודים יכולים ממילא לבקש רשות מהמנהל, ופשוט לצאת דרך השער הראשי, פעם בשבועיים. לחופשת – אמטר של 12 עד 24 שעות.

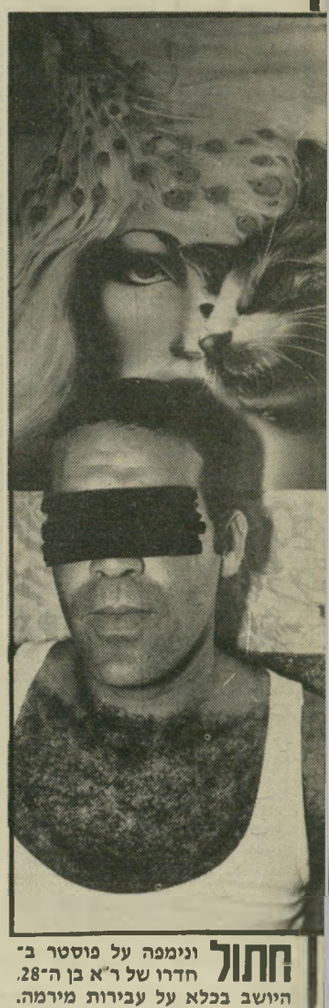

חתול וניממה על פוסטר ב־חדרו של ר"א בן ה־28, היושב בכלא על עבירות מירמה.

השוופים והספורטיביים למראה מעניינות יותר כוסות הקפה והמיץ שהחזיקו בידיהם.

היה בכל זאת משהו שהפריע לאידיליה נוסח כפר־נופש. מסביב היו גדרות, לא גבוהות במיוחד, ומיגדל־שמירה. בין הצופים, שהיו שרועים על הדשא ועל הספסלים, ישבו גם כמה לובשי־מדים, שתפקידם היה לשמור על המאזינים — כולם אסירי האגפים הפתוחים בכלא אשמורת אשר בכפר־יונה.

הנשים והילדים היו בני מישפחו־תיהם של הסוהרים שהוזמנו למופע.

מוסיקה וגאז מדמיע

בכלא „אשמורת" כלואים 500 אסירים. ויש בו שלושה אגפים. האגף הפתוח מאכלס בין כתליו 100 אסירים. השפוטים לתקופות קצרות על עבירות לא חמורות. האסירים גרים בביתנים מרווחים. בכל חדר יש שמונה מיטות אבל רק ארבעה אסירים. בחלק מהחדרים יש מכשירי־טלוויזיה. על הדלתות יש מנעול רגיל — אבל המפתחות למנעול נמצאים בכיסיהם של דיירי־החדר, הנועלים את חדרם כדי שלא ייעלמו ממנו חפצים.

אסירי האגף הפתוח יוצאים בכל יום לעבוד בערים שונות בארץ וחוזרים עם ערב. פעם בחודש הם יוצאים לחופשה ללא ליווי. פעם בשבועיים הם יוצאים ל„אפטר" של 12 עד 24 שעות.

האגף השני זכה לשם „גולדשטיין". על שמו של הקבלן שבנה אותו. הביתנים הלבנים שבאגף נקראים „גולדשטיינים". גם באגף זה שוכנים כ־100 אסירים. אין חומות ואין שערי־ברזל. בכל חדר יש מקלט־טלוויזיה. האגף מוקף בגדר דלילה ונמוכה, שאפילו ילד יכול לדלג מעליה.

לאגף השלישי לא הניחו לעיתו־נאים להיכנס. אגף זה מכונה בפי ה־מאוכסנים מיכלי גאז מדמיע, זרנוקי מים בלחץ גבוה ואלות חשמליות, למיקרה של הפרת־מישמעת.

אף לא אחד מהערבים הכלואים הוזמן להופעה. שילטונות הכלא מקפידים למנוע כל מגע בין היהודים הפליליים לבין הערבים ה„ביטחוניים".

בשעה שחברי הלהקה סירכרו על הבימה ושרו את רכבת לילה לקאהיר ואת כארים עבדול זמר, ישב האסיר אלפונסו בוחניק בחדרו הפרטי. אלפונסו מתגלגל בבתי־כלא מאז מלאו לו 13 שנים. היום הוא מתקרב לגיל 30. בגלל הוותק שלו והתנהגותו המיוחדת, זכה לחדר פרטי המקושט בפרחים, קוצים מיובשים בבקבוק, פוסטרים, מיחם, טייפ וצעצועים שונים.

גופו של בוחניק, שזכה בשל מעלליו, לכינוי „שועל הגליל", מכוסה בצלקות, זכר לקרבות סכינים בבתי־כלא אחרים, ובכתובות־קעקע ססגוניות. אחת הכתובות, לדבריו, היא לזכר ידידה שנרצחה.

להקת משינה הביאה ציוד־הגברה מיקצועי שהחריש אוזניים בסאונד המצויין שלו. הרעש היווה הזדמנות לכמה אסירים לגשת וללחוש לכתבים כי מאז הגיע רב־כלאי גבאי לכלא אשמורת, לפני שלושה חודשים, עלה המתח במקום. הם מספרים כי מי שמטלפן בלי־רשות לנציב שרות בתי־הסוהר, מבלי לעבור דרך מפקד הכלא, זוכה לעונשים ונזיפות מדי מי שהיה סוהרים, משום מה, „האגף הפיסי".

סגן מנהל הכלא, רב־כלאי שלום גבאי, מסרב לדבר על האגף הזה או לאפשר בו ביקור. ואין זה פלא. באגף, השמור על־ידי עשרות סוהרים חמו־שים ומוקף בחומות עם תיל ומיגדלי־שמירה, כלואים אסירים ערבים „ביט־חוניים" ועצירים מינהליים. הכלואים שם ללא מישפט.

בכניסה לאגף הביטחוני הסגור יש חדר מבוצר, עליו מתנוסס השלט „חדר רתע". זהו כינוי מיקצועי לחדר שבו

יומיים לפני ההתאבדות פנה לכתבת של **השלום הזה**: „אני צריך לדבר איתך!"

סוף־סוף: בצמרת אברהם גינדי רוקד במסיבה, בשימלה שחורה, שיא הצלחתו. מימין, מוחאת כף, ידידתו האופנאית שושנה בן־צור. בשיא דרכו היה גינדי איש חברה ורעים, אם במסיבת מימונה אצל ח"כ מאיר שיטרית או באירוח השגרירות המצרית.

שנים. למען בית־חולים אחר — שמר־אל הרופא — אף בנה בהתנדבות.

שעות ספורות לאחר ששוחרר מבית־החולים, ביקשתי ממנו מונולוג. גינדי, מוקף בבני־משפחתו, העדיף לענות על שאלותיי. לאחר השאלה ה־ראשונה פתח את סגור־ליבו וניסה ל־הסביר את שעבר עליו.

קשה להבין בדיוק את המתחולל בנפשו של אדם שכלו לגביו כל

„דחיתי את ההתאבדות שלי בגללך!" אמר לאשת השגריר, „לא רציתי לקלקל לך את המסיבה..."

הקיצים והוא מבקש לסיים את חייו. לגינדי היה חיוני ביותר, ממש דחוף, שיבינו אותו.

המונולוג שיצא מהשיחה היה מכוון בעיקרי ללקוחות המאוכזבים, שאיבדו את אמונם בו. גינדי לקח את האכזבה ועירעור האמון בחברתו באופן אישי. „אני חברה ציבורית של אדם אחד," הסביר או. „וזה קשה. הכל על אחריותי. עד כמה שזה נשמע פראזה, אני חש כי במותי ציוויתי לבעלי־הדירות!"

אולם הזעקה שבקעה או מדבריו הופנתה אל הציבור בכלל. גינדי שתר־מיתו היתה חשובה לו באופן קיצוני, נפגע או מאי־הדיוקים שליוו את ניסיון ההתאבדות: „מאז המעשה כתבו עליי בעיתונים המון דברים לא נכונים ולא מדוייקים. זה שכתבו כאילו איני סומך על שר־האוצר החדש, משה ניסים, ש־ייקיים את ההבטחות של יצחק מודעי לגביי — זה פשוט לא נכון! מודעי אכן הזמין אותי למישרדו, כשהיה עדיין שר־אוצר. הוא ישב שם עם שורה של יועצים, בסוף הפגישה, אמר לי להכין ניירות. זה היה סיכום הפגישה.

„עכשיו מערכת מישרד־האוצר מת־חלפת. יש לי דווקא אמון בשר ניסים, ואני מבין שלא רק השר הוא שקובע מדיניות, אלא כל הפקידות הגבוהה ב־מישרד מטפלת בכך, וזו לא התחלפה.

„גם מה שכתבו, כאילו הורשתי מח־צית מהוני למישפחה ומחצית לאחים — איזה שקר! פשוט סילפו איזה פתק והוציאו דברים מהקשרם!"

„מה, אני אנסתי?"

ינדי כאב את השינוי שחל בכותרות אודותיו בתיקשורת מאז נעצר ל־90 ימים. עד אז הורגל לפינו־קים בתיקשורת, לעיתונות מפרגנת.

לפני שהתחלתי לרשום את דבריו, אמר לי אז בהתרגשות: „העולם־הזה תמיד היה פייר כלפיי. היום אני יורד להעריך את זה!" והוסיף, הפעם לציטוט: „המוזר הוא שאף פעם, קודם לכן, לא חששתי מפירסומים. במשך 15 שנה היו הפירסומים עליי חיוביים ביותר. הכל, כמובן, בהקשר לחברה שלי. הקדשתי לחברה הזאת את כל כוחי ומאודי. הייתי גם חבר בהרבה ועדים: הוועד למען השוטר, למשל..."

בניגוד לרושם הראשוני או לתקדים מיקי אלבין המנוח, גינדי לא ניסה לשים קץ לחייו, בהתמרה כה רבה, בגלל ההלם שפקד אותו עם כליאתו מאחורי הסורגים. נציב שרות בתי־הסוהר, רפי סויסה, סיפר ביום החמישי, עם היוודע דבר מותו המחריד של גינדי, כי זימן את הקבלן־העציר ללישכתו והרגיע אותו, על כוס־קפה והרבה סימפטיה, שאין זה סוף־העולם.

גם בשיחה הנרגשת גינדי אומנם התקומם על מעצרו, אך הדגיש שוב ושוב שלא זה מה שהכריע אותו, כי אם הלקוחות הרוכבים על מצפונו: „מישפטנים — וכמה מהם ידועים —

האשה והבן רינה גינדי ובנה חן בהלוויה המזעזעת של אבי המישפ־חה. חן הוזעק על־ידי אמו, השכם בבוקר ביום הרביעי, כדי לבדוק מניין עולה ריח החריכה. חן עלה לגג, משם בא הריח, ונבעת למראה אביו העולה בלהבות, אחר שהצית עצמו על גג הבית.

אמרו לי: אפילו אם ביצעת מה שמייחסים לך — לא עוצרים אדם עד תום ההליכים:" והמשיך בהרמת קול, „מה, אני אנסתי? רצחתי? ...מה עשו? הכניסו אותי למעצר של 90 יום. 90 יום! אבל מה שהכריע אותי היה הדאגה למצב הכלכלי של החברה שלי. לא היו לי טענות מיוחדות כלפי השוטרים או הסוהרים, או על היחס אליי בבית־המעצר.

„היה לי המון נגד המעצר עצמו! הוא לא היה מוצדק! עצם העובדה שנעצרתי והפירסומים על כך פגעו בחברה. מאז הפסקנו למכור דירות כשלבי בניה."

האהדה והעידוד הרבים שהורעפו על גינדי על־ידי מי שמכונים „האנשים ברחוב" נטעו בו שביב של תיקווה. „קיימת כלפיי כזאת אהדה מאז ששוחררתי מהכלא! אנשים פשוט ניגשים אליי ברחוב ואומרים לי: אנחנו איתך! אנחנו חשים שאתה קורבן!... אחרי המעצר — הוצפתי באהדה אמיתית ברחוב. אחרי ניסיון ההת־אבדות? לא יודע. אולי יש אנשים ש־חושבים: נו טוב. אם הוא ניסה לגמור את עצמו — אז בטח יש משהו בחקירת המישטרה..."

על הקבר: מי אשם?

דרכו האחרונה של אברהם גינדי, מביתו שברחוב מיבצע־קדש 11 ועד לבית־העלמין הישן בראשון־לציון, רצופה סימני־דרך שהותיר: החל בשלטים ופירסומות, כגון „מישרדי חברת גינדי", דרך „חניון לעובדי חברת אברהם גינדי בלבד!" ועד למודעות־אבל לזיכרו, שנתלו על כל לוח מודעות או קיר פנוי ביום השישי.

מסע ההלוויה התנהל ביום של שרב איום, שהעלה את המתח והמרירות שהצטברו בקרב מקורביו. לא היה מנוס מפורקן. הקורבן היתה. כמעט בדרך הטבע, התיקשורת. במיוחד סבלו הצלמים, שבאו למקום כדי להנציח את דרכו האחרונה. כבר בביתו הופעלה אלימות נגד צלמי העיתונות. אחר־כך, תחת הסככה בבית־הקברות, עוד בטרם הובאה לשם האלונקה, סולקו הצלמים מהמקום.

האווירה תחת הסככה היתה סוערת. בהשפעתו של החום הכבד אף הגיעה לנקודת־רתיחה.

גם ההספדים נישאו תוך כדי סערת־רגשות. מאיר ניצן, ראש־עיריית ראשון־לציון, נשא דברים נרגשים, מלאי תוכחה עצמית. גם שאר הדוברים – בניהם עזרא וקובי, אחיו – דיברו על נטישה של נפש במצוקה, האשימו את התיקשורת, את המערכת הפוליטית וכתובות נוספות. „אתה קורבן של מערכת פוליטית!".

המחנק והחום הגיעו לשיאם. משהטיח הרב בנוכחים: „כולנו אשמים! אל תסתכלו האחד על השני! תסתכלו על עצמכם – כולנו אשמים!" דובר על רצח, לא התאבדות. תנועה בקהל – ישיש שבור כמעט מתעלף. הובל על־ידי נשים דאגניות – היה זה אביה של רינה גינדי, האלמנה. שהתמוטט.

מסע ההלוויה המשיך לכיוון חלקת־הקבר. הרוחות לוהטות. „תנו לעבור! תנו למישפחה לעבור!" נשמעו צעקות. הורגשו דחיפות. דמעות התערבבו באגלי־זיעה. בדרך לקבר צעדו ההמונים במפוזר, כשהם מדלגים על מצבות ודורכים עליהן, מסיטים ענפי־עצים, שוברים כמה מהם, כדי לפנות את הדרך.

בין המלווים: השר חיים קורפו, חברי־הכנסת מאיר שטרית, מיכה רייסר ובנימין „בן־אליעזר, מנהל הטלוויזיה בערבית יוסף בראל, ראש־עיריית ראשון מאיר ניצן, ראש־העיריה לשעבר חנניה גיבשטיין, האלוף (במיל') דויד מימון. אלה הדקות שבהן הצפיפות פחות קשה. ניתן לראות מי טרח לבוא. על אף הצפיפות, בלטה עובדת היעדרם של מי שגינדי פינק אותם בשיא הצלחתו, ערך לכבודם מסיבות על גג־ביתו. ביום השישי, בשעות אחר־הצהריים המתישות, לא כולם התייצבו שם.

הצפיפות התגברה ליד חלקת־הקבר, סמוך לחומת בית־הקברות. ההמונים סגרו על המקום כטבעת־חנק. אי־אפשר היה לזוז. נשמעו צעקות: „אחורה! לזוז אחורה!" קמה המולה. היצרים הופנו שוב כנגד הצלמים. תוך כדי פורקן־יצרים והנפת טוריות לאוויר סולקו בעלי־המצלמות מקירבת המקום. בקושי ניתן היה לערום את העפר על הקבר. ההמונים ניצבו על כל פיסת אדמה. שוב נשמעו צעקות: „אחורה!" מעל הקבר התנוסס שלט: „אברהם גינדי הי"ד".

סמוך לשעה 4 התפזר מסע ההלוויה. נוכחות המישטרה הורגשה היטב. מיצבור של ריגשות תיסכול, חוסר־אונים, האשמה עצמית. ההמון חיפש במי לעשות שפטים. במי? העיתונות, זוהי הכתובת הנוחה ביותר.

משחזרנו מאוחר יותר אל בית־הקברות הריק מאדם, כדי לצלם את הקבר הטרי, הגיעו לשם שתי נשים: האחת צעירה, השניה קשישה. השתיים יצאו ממכונית וולוו מפוארת והבחינו בצלם העולם הזה. כשעיניהן רושפות זעם, ארבו לו והחלו רודפות אחריו, בקושי חמקנו מהן.

כמה טוב שיש את מי להאשים.

6 שעות מאוחר מדי

ינדי לא חסך מאמצים כדי להציל את חברתו, לנסות ולעמוד במחוייבותו לבעלי־הדירות. דאגתו העיקרית היתה להשיג ערבות המדינה, כדי לעמוד בהתחייבויותיו הכספיות. הבעיה היתה שבגלל השפל בענף הבנקים מעריכים כיום את שווי רכושם של קבלני־הבניה בכשליש מהשווי שבו העריכו אותו לפני כמה חודשים.

גינדי הפעיל את קשריו החברתיים הענפים. כמצליחן היה מרושת היטב בקרב הפוליטיקאים ואנשי־הכספים. הוא עצמו היה נדיב ונהג לעזור לנזקקים. לכן, בתמימות מה, סבר שקשריו אלה יעזרו לו במצוקתו. אך שום קשר בעולם לא יכול לבירוקרטיה הישראלית.

לפני שבועיים, אחרי שכיתת רגליו בין הקרובים לצלחת הממשלתית וקיים שיחות ללא־ספור, החליטה ועדת־הכספים של הכנסת על סיוע של 70 מיליון דולר לקבלנים. פרט לכך, הוקמה ועדה — אלא מה? — בראשותו של רם חקלאי, לבדיקת בעיותיהם של הקבלנים. הוועדה הורכבה משני פקידים באוצר ושניים ממישרד־השיכון־והבינוי.

גינדי לא עמד בעומס הפסיכולוגי שנוצר מסביבו — הלקוחות, עובדי החברה. הוא צילצל לחברי ועדת־הכספים אף בשעות המאוחרות של הלילה, או המוקדמות של הבוקר.

ביום השני, בכנסת, סיפר כי הוא בא מוועדת־הכספים. מכיוון שלא הספקתי

(המשך בעמוד 45)

כל חייו עמל אברהם גינדי כדי להיות איש הצמרת. לשם כך בנה מיבנים ראוותניים במיוחד והנציח את שמו בגדול על כולם. לפתע הכל קרס והוא הושפל עד עפר. ההשפלה הרסה אותו

הכבוד האבוד של גינדי

ניסיון ראשון לפני חמישה חודשים ניסה גינדי להתאבד בקפיצה מ־בניין בית־המישפט המחוזי בתל־אביב. חייו ניצלו בידי אחיו ופרקליטיו. רבים סברו אז שהניסיון היה מבויים, כדי לסחוט רחמים ואהדה. אבל גינדי, התכוון ברצינות. ניסה פעם נוספת, ובשלישית הצליח.

ב יום השני בצהריים, כשחלפתי במהירות במיסדרונות הכנסת, בא מולי אברהם גינדי לפתע. הוא היה לבוש חולצה לבנה, צעד באיטיות, שקוע בעצמו, ולא התייחס לקורה סביבו. לפתע נעצר מולי, לחץ את ידי בחוזקה רבה ומילמל: „מה שלומך? ...שלומי? אני שמח לפגוש אותך! אני צריך לדבר איתך! מתי?" ניסיתי להוציא מגינדי אם קרה משהו חדש, אך הוא העיף מבטו סביבו, לעבר המיסדרון ההומה אנשים — כאומר: לא זה המקום והזמן המתאימים.

הוא המשיך ללפות את ידי בשתי ידיו בחוזקה רבה ושאל שנית: „מתי?" השבתי לו שאצור עימו קשר ביומיים הקרובים.

גינדי, הזוהו מאוד נוגעת ללב, שלא השאירה אותי אדישה, עריין החזיק בידי וביקש בטרם שיחררה: „אל תשכחי!"

שכחתי. נזכרתי מאוחר מדי. השיכחה הזאת עוד תחלחל בזיכרוני זמן רב.

מדוע התאבד?

את התשובה לקח עימו האיש אל קיברו. אברהם גינדי, סיפור של הצלחה אדירה בקנה־מידה ישראלי, הגיע לראשון־לציון מהעיר חלב שבסוריה, „ארם־צובא" בפי יהודיה. את הטיפוס שלו לצמרת החל בחנות־מכולת. את מעמדו החברתי כמצליחן הנציחו שלטים מאירי־עיניים, שנשאו את שמו בגדול. שמו הפך למילה נרדפת לכסף, להצלחה, לעילית חברתית, לכבוד.

כל זה עד להסתבכותו בפרשת הקרקעות בשטחים הכבושים וההתמוטטות שהתרחשה בענף־הבניה.

השקיעה הגדולה של חברות־הבניה קיבלה תאוצה, והאמון בהן מצד הציבור ירד לשפל המדרגה.

בווידוי החושפני שנתן לי גינדי, לאחר נסיון התאבדותו השני, שעות ספורות אחרי שהשתחרר מבית־החולים אסף־הרופא, הדגיש כי מה שהכריע אותו לא היה תנאי־מעצרו, או מישפטו הצפוי, כי אם הלחץ הפסיכולוגי הכבד שבו היה נתון מצד הלי־קוחות. ביום השני אחר־הצהריים, שלושה ימים לאחר ניסיון התאבדותו השני שנעשה ביום השישי לפני חמישה שבועות, על־ידי בליעת כדורים ופתיחת ברז הגאז, הסביר (העולם הזה 7.5): „מעבר למישפחה ולידידים, חשבתי על רוכשי־הדירות, בעיקר עליהם. חשוב שיידעו את זה: הסיוע לרוכשי הדירות זו פרוצדורה הלוקחת זמן. רוכשי הדירות רצו לפגוש אותי אישית, אחד־אחד. אבל אני, במצבי הנפשי אחר המעצר, פשוט לא הייתי מסוגל לזה, לא יכולתי...

„אני מצפה שלדיירים תהיה קצת סבלנות. אני יודע כמה זה קשה מבחינתם. בשביל זה רציתי לברוח — כדי שמישהו אחר יטפל בהם. אני מבין אותם — אין להם סבלנות. הם רוצים הכל, ועכשיו!

„אבל יש כוח עליון, היו תנאים אובייקטיביים. אני מבקש סליחה... המאמת היא, שהלחצים עליי היו מיניאליים, אבל סף־הרגישות שלי נמוך ביותר. לא יכולתי לעמוד בפניהם, ביחוד כשהם כל־כך צודקים..."

„אלוהים לא רצה אותך!"

ל מים ספורים לפני ניסיון התאבדותו השני פגשתי בגינדי — מרקד וצוהל במסיבה שנערכה לכבוד עלייתו בדרגה של מוחמד בסיוני. הוא קיבל מעמד אישי של שגריר. גינדי נראה אז גם במסיבת־המימונה שערכו רות ומאיר שיטרית, ובמסיבה נוספת שערכו נגואה ומוחמד בסיוני בביתם.

ככל האירועים האלה הרעיפו עליו מכריו חום ועידוד. לכן הוכו בתדהמה משנודע דבר ניסיון התאבדותו השני. אז גם היה ברור, כי גינדי מבקש לשים קץ לחייו, ואינו עוסק בטריקים של יחסי־ציבור. נסיונות ההתאבדות שלו, הסתבר בדיעבד, היו מתוכננים לפרטי־פרטים מזעזעים.

את ניסיון התאבדותו השני, למשל, תיכנן ליום החמישי, אולם אז קיבל הזמנה אישית ביותר מהחוזג בסיוני לבוא למסיבה שערכו באותו יום. גינדי — איש רגיש ביותר, ויש להניח שלכן הוכרע — לא יכול היה לאכזב את נגואה בסיוני ולהשבית את שימחתה. לכן דחה, באופן מחושב להפליא, את ניסיון ההתאבדות שלו ליום השישי — למחרת.

לאחר שניצלו חייו, אמר לנגואה: „רחיתי את ניסיון ההתאבדות בגללך: לא רציתי לקלקל לך את המסיבה... אתם היצלתם אותי!"

גינדי, אגב, ניצל אז בגלל רגישותו. זו הינחתה אותו לבצע את הניסיונות לשים קץ לחייו, תוך כדי התייחסות אחרונה לכל הקרובים והיקרים לו. לאחר שנטל כדורים, פתח את ברז הגאז במיטבח במישרדו, נזכר ששכח לכתוב משהו אישי למזכירתו. לכן יצא מהמיטבח לכיוון שולחנה והתמוטט בפרוזדור. כך ניצל.

הוא אושפז בבית־החולים אסף־הרופא. לו תרם סכומים ניכרים במשך

יום אחרי

לפני חודשיים הניח אברהם גינדי מיכתב התפטרות מתפקידו כיושב־ראש מועצת־המנהלים של ממ"ן (מחלקת מזון ומיטענים), חברת־בת של תש"ת, שהיא חברת־בת של אל־על. ביום החמישי היתה אמורה להתקיים לכבודו מסיבה, עם פרישתו מהתפקיד. בין המוזמנים שהיו אמורים לבוא: חיים קורפו, חיים חכם ואחרים. המתנה שהכינו עבורו היתה ספר על ירושלים ופיתוחה. בהקדשה כתבו לו שימשיך לפתח את הארץ ולבנותה. את הספר התכוונו להגיש לו בעת ארוחת־הצהריים החגיגית. יום קודם לכן, השכם בבוקר, התאבד גינדי.

ניסיון שלישי שלט שנישא בידי אחד ממלוויו של גינדי בבית־הקברות הונח על קיברו הטרי, בין זרי־הפרחים הרבים, וזה לשונו: „ארץ־הצבי שמנהיגיה־מחריביה וקוטלת אזרחיה. אברהם גינדי – הי"ד!!!" שלט זה תאם את דיברי הרב המספיד, שקרא „כולנו אשמים!"

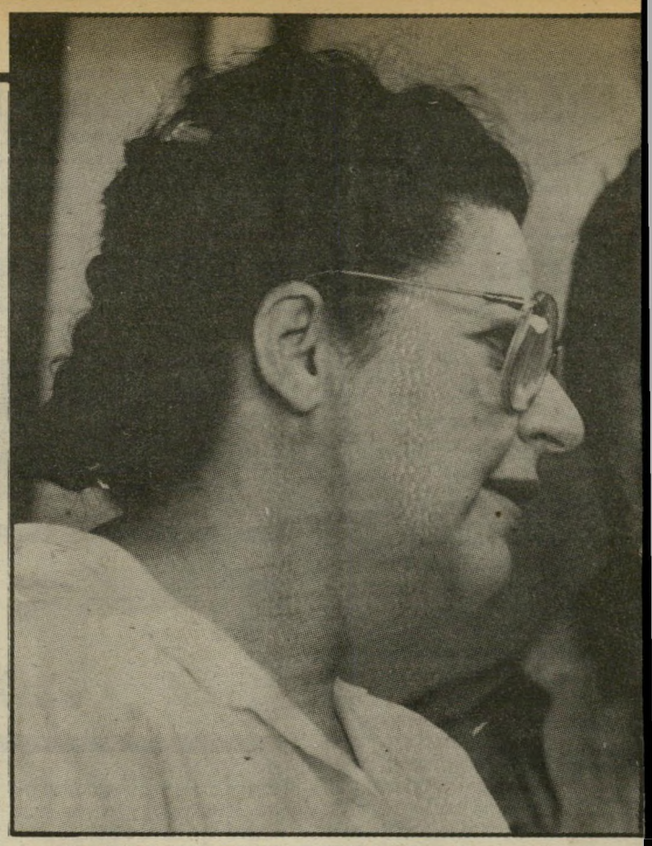

אביבה גרנות: שיער אסוף ושיער מפוזר

בעלה, אהוד. אבל כאשר הכירה את אביבה, הפכה תלויה בה באופן חולני, כפי שמשתקף מסרט העימות בין השתיים. בשלב המעצר הראשוני היתה חווה תלויה מאוד בשוטרת **מלי שחורי**, שגוננה עליה מפני הצלמים והעיתונאים בבית־המישפט, והרגיעה אותה בעת השיחזורים והעימות. כאשר הדין שלי," אמרה בשיחה אחרת, ו־ביקשה ממנו שיסתיר מסניגוריה את העובדה כי גילתה לו פרטים מסויימים, אף כי עורכי־דינה יעצו לה לשתוק.

כעת, כאשר כבר ברור לה כי מישל אומנם שיחק בה כחתול בעכבר, הוציא ממנה את כל המידע והסגיר אותה בידי התביעה, העבירה חווה את תלותה לסניגוריה. בעת המישפט היא מביטה בעיניים גדולות ומעריצות **בעדנה קפלן ובדרור מקרין**, היושבים לצידה. הם תיקוותה האחרונה.

"מעל מיטתה בכלא נווה־תירצה תלתה חווה יערי תמונה של מלה מ־לבסקי. כשאמרו לה האסירות שרצחה אותה, התפרצה: "איך יכולתי לרצוח את הדודה שלי?"

חיוך מוזר אינו מש מפניה וציפורניה כסוסות עד השורש

חווה בכתה, הסתירה את פניה בחיקה של מלי.

השיחות הארוכות עם פקד חדר הולידו בה תלות חדשה ומוזרה. "יתכן שאתה משחק בי כחתול בעכבר," אמרה באחת השיחות, ולמרות ידיעה זו המשיכה לתת בו אמון, וכמעט להת־רפק עליו. "אני לא מבינה מדוע אני סומכת עליך יותר מאשר על עורכי־

כתבה: אילנה אלון, צילם: ציון צפריר

יערי על כולם

(המשך מעמוד 9)

אמרת לי שיש לך תאומים בתל־אביב, אצל הורייך. לא אמרת לי? אני משו־געת? הפסקתי להיות המשוגעת שלך!

אין לה טיפת רגש! קור־הרוח הזה! ישנתי איתך באותה המיטה, לפחות תרעדי כשאת משקרת שקרים כאלה! את נתת לי כדורים בלי רצפט. הידידות שלנו התחילה מזה שהיא רוקחת, ויכ־לה לעזור לי טכנית. היא היתה מביאה לי בצהריים אנטיביוטיקה הביתה, בלי רצפט. בשביל הילדים. אהוד אמר לי שהיא שקרנית פאתולוגית! אחרי ש־היא גנבה והתמוטטה, היא סחטה אותי. שילמתי את כל הוויסקי והקוניאק וה־מיסעדות. שילמתי הכל.

היא אמרה שהיא יודעת לזייף! היא גם זייפה תעודת־רוקח מאיטליה. היא לא רוקחת בכלל. אבל העסיקו אותה כרוקחת. הייתי מוכרחה לתת לה כסף, אתה לא מבין?

אני, את הכסף מאבא שלי הייתי צריכה להסתיר מכולם, להסתיר מא־הוד, מאחותי. מהבנק להסתיר. השותף היחיד שלי היתה אביבה גרנות. אתה צריך בן־אדם אחד! היא ידעה שקיבלתי כסף מאבא שלי.

היא הסריטה אותי בסרט־וידיאו. עשיתי אצלה חיפוש בבית, היה לי מפתח, חיפשתי את הסרט. אמרתי לה: "ויו, תחזירי לי את הסרט!" והיא אמרה ששרפה אותו. אמרתי לה: "בפעם הבאה שוב תבואי ותבקשי עוד עשרי? מה עשרי? עשרת אלפים דולר!"

● **על עצמה:**

"אני מאמינה באנשים!"

(מפעם לפעם מדברת חווה גם על עצמה:)

אני חיה 39 שנה ומאמינה באנשים, ולא נכוויתי אף פעם! עד עכשיו.

מישל, כשהייתי אצלך ביום השלי־שי, הייתי על חמישה אסיוולים. הת־נהגתי כמו רובוט, שחקן על הבמה, שאביבה שלחה אותו. אתה אומר שנראיתי זוהרת? כדורים עושים טוב! אחר־כך חזרתי אל אביבה והיא שאלה אותי מה אמרתי. היא נתנה לי סטירה ואמרה לי: "תזכרי מה שאלו אותך!"

הרופא אמר לי שאני על סף התמכ־רות לכל הכדורים שאביבה גרנות נתנה לי. אסיוול אחד בבוקר ואחד בלילה. המשברים שיש לי, ויש לי משברים נוראים בימים האחרונים, אני לא שולטת. אני כמו נרקומן שעומד להיגמל, חסר לי הכדורים.

אני לא משחקת חולת־נפש! שלוש פעמים כרכתי בדם קר את הרצועות של הארנק סביב צווארי, ודחפתי את עצמי!

(על הכסף של מלבסקי:) בשביל מה הייתי צריכה כסף? אין לי פרוות ולא יהלומים, ואת הכסף בשביל המכו־נית אמא שלי היתה נותנת לי!

אלוהים עשה לי מיבחן! יכולתי להתחבר עם אנשים אחרים, ויכולתי להתחבר איתה (עם אביבה גרנות.) היא משכה אותי.

אני מודה ומתוודה שתמיד היתה לה השפעה חזקה עליי, ועשיתי מה שהיא אמרה. פשוט הדחקתי את כל הסיפור. היא אמרה לי עשרים פעם: "תעצמי את העיניים, תשתי קוניאק, תקחי פיטון, ותגידי לא עשית?..."

כתבתי לאחותי בתוך ספר מיכת־בים, שאני חפה מפשע!

אם זה מה שקרה לי, אני אפס! אדם בלי עמוד־שידרה, חלש. אביבה אמרה לי שאהוד מסובב לי את המוח, שהוא בוגד בי. היא סובבה לי את הראש, היא אמרה לי: "את לא צריכה את אהוד, תבואי לגור איתנו, אתי ועם אבי, יחד עם הילדים."

סקופ

הקופסה השחורה מגלה:

רכבת המוות לא בלמה!

השבוע חזר ארצה הדוב שפיענח את רישומי הקופסה השחורה של רכבת־המוות – הרכבת שגרמה למותם של 19 תלמידים ושלושה מבוגרים בצומת הבונים, ביוני 1985.

פיענוח הקופסה השחורה לא היה אפשרי בישראל, ועל כן נשלחה הקופסה לבדיקה בגרמניה, אל החברה שייצרה אותה. בדיקה זו העלתה דבר מדהים, שאיש לא ידע עליו קודם.

הוא העלה כי הרכבת לא בלמה כלל!

היא לא בלמה אף מטר אחד לפני הצומת.

כאשר קרה המיקרה הטראגי, האשימו הכל את נהגת־האוטובוס, רות דוידוב, שנהרגה גם היא באסון. לאט־לאט

נהגת דוידוב
כולם האשימו אותה!

החלו בודקים גם את התנהגות נהג הרכבת, וסוף־סוף הגיעו גם לבדיקת הקופסה השחורה. התוצאות, שהגיעו זה עתה לידיה של מישטרת־ישראל, טרם נמסרו לוועדה החוקרת את התאונה הקטלנית. המישטרה תעביר מימצאים אלה לפרקליטות כדי לברר אם יש לפתוח גם בחקירה פלילית נגד האחראים ברכבת ולהעמידם לדין.

בערב שאחרי התאונה הופיע על המירקע מנכ"ל הרכבת, צבי צפרירי. הוא האשים אז את כל העולם באסון, את כולם חוץ מאשר את רכבת־ישראל. כעת הוא ייאלץ לתת גירסה חדשה.

הלוויית הקורבנות
מה יגיד צבי צפרירי?

מישפט יערי: מה חושבים השופטים? היכן מבלה מישל חדד? מיהם הפרוטקציונרים המצליחים לעבור את הבריקאדות ולהיכנס למישפט הסנסציוני?

מדוע משנות כל הנשים במישפט את תיסרוקותיהן במהלך הדיונים?

מאחורי הקלעים

ה תעניינות כזו, כמו שיש לתק־שורת במישפט **חווה יערי**, אינה זכורה לכתבי בית־המישפט.

כל העיתונים שלחו למישפט כת־בים נוספים, שילקטו כל טיפת צבע, עסיס ופיקנטריה, שנעלמו מעיניהם של הכתבים הרגילים. ידיעות אח־רונות הוסיף על **יחזקאל אדירם** את **רונית וידי**. חדשות הוסיף על **יוסי ורטר** את **שאול אברון**, ומעריב שלח את **גבריאל שטרסמן**, נוסף על **איה אורנשטיין**.

אבל לא רק כתבים נוספים נשלחו, אלא גם אמצעי־עזר אלקטרוניים. ידי־עות אחרונות שלח לבית־המישפט ב־יום הראשון את **זאב גלילי**, רכז־הכתבים. הוא ישב באולם כשבידו מכ־שיר־קשר, ובמהלך המישפט שידר ב־לחש הוראות למערכת. הוא הודיע למזכירותיו כי אפשר להעביר לדפוס הודאה מסויימת שהגישה התובעת פנינה דבורין באותו רגע לבית־ה־מישפט. נראה כי גלילי רצה לעדכן את עיתונו בכל שניה ושניה, כדי שלא יסתכן בעבירה על־ידי פירסום ראיות שטרם הוגשו במישפט.

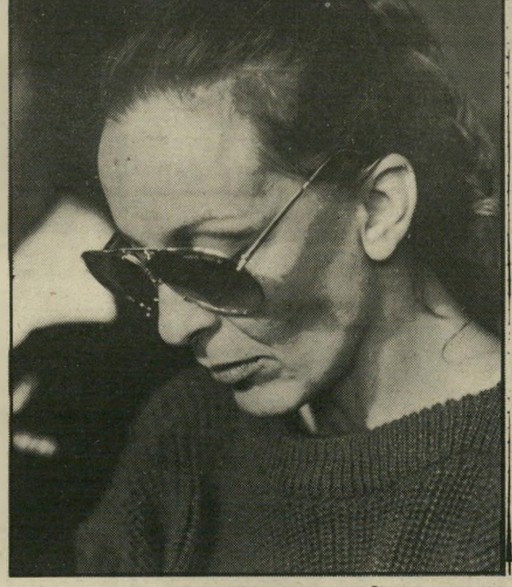

שחי תיסרוקות של חווה יערי: לפני המעצר ועכשיו

גם שופט בסקרנים

א בל לא רק העיתונאים ממלאים את האולם. יש גם פרוטקציונרים. ביום הראשון לדיון נראה בעלה של השופטת **חנה אבנור**, כשהוא יושב על אחד הכיסאות באולם, ומאזין ב־ררי־כות לדיונים. בניגוד לו, ישב בעלה של הסנ־יגורית, **עדנה קפלן**, במיזנון בית־המישפט ולא עלה אף להציץ ב־מישפט המפורסם. **גיורא קפלן** הגיע לבית־המישפט בגלל מישפט אחר. ש־בו הוא מתעניין בגלל מיקצועו כסוכן־ביטוח, ובילה את הבוקר אצל השופט עקיבא הגין, שדן בענייני חברת דנק־ברג. גיורא חיכה במיזנון בהפסקה, ואז שתה עם אשתו כוס־קפה.

רק פעם אחת היה נדמה כי מישל מאבד לרגע את קור־רוחו. היה זה כאשר יצא להפסקה, ופגש במיסדרון בעצם הוא הרוצח שהצליח להוליך את כולם שולל. אפשר לומר: בילוי ב־מיסגרת מיקצועית.

רק פעם אחת היה נדמה כי מישל מאבד לרגע את קור־רוחו. היה זה כאשר יצא להפסקה, ופגש במיסדרון את **שרה ניגש**, לחץ את ידו ואמר לו: „עשית לי פירסומת!" שפירא הסביר כי לפני שפירסם את הידיעה התקשר אל רובר־המישטרה וביקש ממנו להגיב עליה, אבל הדובר אמר כי הוא מנוע מלהגיב, ועל כן פירסם את הידיעה.

„יש באמת תלונה נגדי, וקידומי אומנם מתעכב בגללה, אבל זה בכלל לא נוגע לעניינים עם שוטרות," הסביר חדד. הוא אמר כי היה לו כביכול קשר עם אשה נשואה, אחות בבית־החולים תל־השומר, ובעלה הוא המכפיש את שמו בכל מקום, וזוהי גם התלונה שמתבררת נגדו במישטרה. „פיתאום התברר לי שכולם קראו את הידיעה, והסיפור התגלגל והתגלגל, עד שבסוף זה הגיע גם לאשתי, ולך תסביר שאין לך אחות!" אמר מישל בחיוך לכתב.

גוויה בפוסטר

ג ם התובעת, פנינה דבורין, מעו־רדת עניין רב.

ביום הראשון לדיון הגיעה כשל־ראשה תיסרוקת חדשה. לאחרונה נהגה לבוא לבית־המישפט כששערה אסוף בקליפס פלאסטי, אבל למישפט יערי הופיעה כששיערה הארמוני מפוזר ב־תיסרוקת המחמיאה לפניה.

פנינה דבורין היא תובעת ותיקה ו־מנוסה. היא גם בעלת כושר־תימרון והמצאה.

הפעם עשתה תרגיל, שטרם נראה בבית־המישפט. היא הגדילה את תמו־נות הקורבן כמעט לגודל של פוסטר.

בדרך כלל נוהג להגיש לשופטים את תמונות הקורבן בגודל של חצי קאדות הענקיות ששמו השוטרים ב־כניסה לאולם. הם מתגנבים למישפט מפעם לפעם ומקשיבים בזמנם הפנוי. גם אחד השופטים הביע באוזני העו־לם־כולו את התעניינותו במישפט, ו־התלונן שכשופט לא נאה כי יבקר בדיון ויציץ לאולם של שופט אחר.

בילוי מיקצועי

ס רט־הווידאו, שבו הוקלט הע־מות שבין חווה יערי ו**אביבה גר־נות**, היה כל־כך מרגש, שנראה כי אפילו אינגמר ברגמן לא היה יכול ל־היטיב לתאר התפוררותה של אישיות. אחרי שיצא הקהל להפסקה, ביום שבו הוקרן עימות זה, שאל פקד **מישל חדד**, הבימאי והמפיק של סרט זה, מדוע בעצם לא יוקרן הסרט בטלוויזיה הכללית, תחת סרט יום־שישי הרגיל. „זכותו של הציבור גם לדעת וגם לראות," אמר גיבור־המישפט.

אבל בטלוויזיה יש סולידריות עם **אהוד יערי**, הכתב לעניינים ערביים ובעלה של הנאשמת.

מישל חדד הוא, ללא ספק, הדמות הדרומינאנטית במישפט עד כה. הוא משוחח בחביבות רבה עם כולם ומרבה לחייך ולהתבדח. ביום הראשון לעדו־תו, היום שבו הוקרן השיחזור עם חווה יערי, קבע מישל עם חבר. עורך־דין, לצאת בערב. היכן בחר החוקר המהולל לבלות את הערב? בצפיה בסרט להב משונן. זהו סרט־מתח, שבו נאשם בעל ברצה אשתו, מווכה בדין ואז מתברר כי גלויה, בצבעי שחור־לבן, כשהן מתו־ייקות בתוך תיק מישרדי מקרטון. אבל הפעם, נוסף על תיק זה, הוגשו ל־שופטים התמונות הצבעוניות של **מלה מלבסקי**, שמתה מוות נורא. גרירת הגופה במכונית, למרחק של 10־20 מטרים, הותיר את ראשה מקורקף ואדום מדם. תמונות הצבע של מחזה־זוועה זה היו מזעזעות, ובוודאי נחרטו בזיכרון השופטים.

בהפסקה במישפט הופתעו האנשים לראות את הסניגורית. עדנה קפלן. כ־שהיא מוציאה מתיק־הראיות של בית־המישפט את כיסוי מושב המכונית, ה־מגואל־בדם, שהוחזר ממכונית הסו־בארו של אהוד יערי. הסניגורית לא נרתעה וחיטטה בציפורניה בשרידי ה־דם שנותרו בכיסוי.

לרצוח דודה?

א בל כל האנשים המעניינים הללו, המשתתפים במישפט, אינם מעיבים על הכוכבת הראשית, חווה יערי.

אשה קטנה וחיוורת. צנומה עד כדי כך שעצמות־הבריח שלה בולטות משני צידי הצוואר. עורה חיוור וחלק, נחיריה גדולים וחיוך מוזר אינו מש מעל פניה.

ציפורניה כסוסות עד השורש.

בדרך כלל היא מגיעה לבית־המישפט כאשר שיערה אסוף לאחור בסרט אדום. שערותיה עדיין בלונדיות מהצבע שבו נהגה לצבען לפני מעצרה. אבל שורשי השיער כבר חומים, ציבעו הטיבעי של השיער. אורך הקטעים ה־חומים מעיד על תקופת־הזמן הארוכה שבה נמצאת חווה במעצר.

במהלך המישפט חוצצת תמיד שו־טרת בין חווה ובין חברתה לשעבר, אביבה גרנות. לעיתים יוצאת השוטרת לכמה דקות, ואז מתכווצת חווה ב־מושבה. היא חובקת את עצמה חזק בזרועותיה, כאילו היא מגוננת על עצמה מהקירבה הבלתי־רצויה.

למי שעקב אחרי המישפט מרא־שיתו, נראה בבירור כיצד חווה יערי מעבירה את תלותה מאדם לאדם. נראה כי בעבר הרחוק היתה תלויה מאוד ב־

תיסרוקות התובעת פנינה דבורין: בפתיחת המישפט והשבוע

מאחורי המיקרופון

אין תחליף

מאז שמונה **דודי מרגלית** כראש מערכת הרדיו בתל־אביב, לא מוצאים עורך ראשי לתוכנית היומית כל צבעי הרשת.

עידית בן־יאיר, מפיקת התוכנית, משמשת למעשה כעורכת בפועל של התוכנית. כשעזב מרגלית את התוכנית הפופולארית של קול־ישראל הוא הביא את **אילנה צור**, שתגיש את התוכנית עם **משה טימור**. צור נאלצה לעזוב, ובמקומה ייצטרפו לטימור **עמיקם רוטמן** ו**יובל מסקין** שלוש פעמים בשבוע. רק **יוסי גרבר** נשאר מגיש יחיד, ויתמיד בכל יום שישי בשבוע.

הרבה מגישים, אך אפילו לא עורך אחד.

כיצד צמחה החיטה

גלי צה"ל נערכים לפרוייקט חדש. הפעם חג־השבועות. מישדר החג ייערך בסימן 75 שנה לתנועה הקיבוצית. יערוך אותו **יורם רותם**, בן קיבוץ דגניה א', המשרת בתחנה הצבאית.

התוכנית המרכזית תהיה שידור מהקלטה פומבית, החיטה צומחת שוב, שנערכה בדגניה א' לציון 75 שנה לייסוד הקיבוץ.

בתוכנית השתתפו ראש־הממשלה, **שימעון פרס**, מזכיר התק"מ, **אהרון ידלין**, והאמנים **חווה אלברשטיין**, **דודו זכאי**, בן קיבוץ דליה, **יורם טהרלב**, בן קיבוץ יגור, וברוח ימים אלה גם זמר קסטות — **חיים משה**, שהתקבל בהתלהבות רבה על־ידי הקהל הקיבוצי.

יורם טהרלב גילה את הסיבה לכך שהילדים הראשונים בקיבוצים נולדו בעלי עיניים כחולות ושיער בלונדי: „בגלל זה שלא היה מקום בחדר, עשו ההורים אהבה על הגורן, אבא ראה קש ואמא ראתה שמיים."

ואילו **טוביה צפיר** חיקה את ראש־הממשלה, שנכח במקום, כסדרן־עבודה. הוא הודיע כי החבר יצחק („היקר") מודעי יסיים את עבודתו בגיזברות והוא עצמו ימשיך לעבוד כמטפלת בפעוטון.

את החיטה צומחת שוב הינחו **גילה אלמגור** ו**אילי גורליצקי**.

במהלך תוכנית־החג ישולבו פינות שייקראו הקיבוץ שלי, אותן יגישו אנשים בעלי קשר לתנועה הקיבוצית, כמו הפסל **יחיאל שמי** מקיבוץ כברי, העיתונאי **רן אדליסט** מעין־שמר, **אלי עמיר**, שחיבר את הספר תרנגול כפרות, ייספר על חינוכו בחברת־הילדים של מישמר־העמק, והסופרת **דבורה עומר** תספר על קיבוצה, מעוז־חיים.

אוזן, לא יד

„נחמן, אם אתה עסוק, אתה יכול ללכת לעיסוקיך, ואני אמשיך להיות עם החבר'ה," אמר שר־החינוך והתרבות, **יצחק נבון**, למפקד גלי צה"ל **נחמן שי**, כשזה ביקש לזרז את פגישתו של נבון עם אנשי התחנה הצבאית ביפו.

נבון, שביקר בתחנה, הביע את תיקווֹתו למעורבות עמוקה יותר של התיקשורת בישראל. נבון ביקש מאנשי גלי צה"ל שיביאו למעורבות לא רק במקומות המרכזיים, אלא גם במקומות מרוחקים, כמו ירוחם ודימונה.

כשהציג נחמן שי את השר לפני חיילי התחנה, הוא אמר שהשר נבון אומנם יטה אוזן לבעיות גלי צה"ל, אך קשה להאמין שבשלקשיי התקציב של משרדו יוכל לעזור. נבון ענה שהוא מוכן להטות אפילו שתי אוזניים. אך לא יוכל להטות יד.

שאלה של כסף

המאבק בקול ישראל, בין עורכי־החדשות

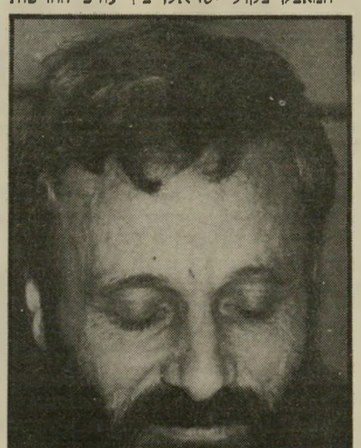

בן־קיבוץ טהרלב
אבא ראה קש, אמא ראתה שמיים

למנהל הרדיו, **גדעון לב־ארי**, הולך ומחריף. לב־ארי אינו רוצה במהדורות החדשות המיוחדות, המשודרות זה 15 שנה, בבוקר ואחר־הצהריים, מייד אחר החדשות הרגילות, ועיקרן נושאי

קריניות גושן
במיסגרת מישפחתית

בתחנה הצבאית ביפו מקפידים להתחתן במיסגרת המישפחה. במשך השנים התחתנו זוגות רבים מעוברי גלי צה"ל, שגילו כי אם אפשר לעבוד ביחד, אז כראי כבר גם לחיות ביחד.

הראשונים היו **יורם רונן**, עורך מוקד אמנות, חינוך, מדע, רפואה, מישפטים, רווחה, תחבורה, ספרות ותפוצות.

שעה שעורכי החדשות טוענים כי המהדורות המיוחדות הקצרות האלה מספקות להם קצת יוקרה והרבה נושאי התמחות, טוען לב־ארי שהמהדורות אינן מיקצועיות דיין והחומר איננו טוב.

הסיבה האמיתית לתביעת לב־ארי היא, לדעת העורכים, ההסכם שאותו עשה הרדיו עם הטל־וויזיה החינוכית על הפעלת טלטכסט, שעיקרו שידור חדשות ענפיות מסוג החדשות המשודרות במהדורות החדשות המיוחדות.

המוצא עלול להימצא בקופה, כאשר הכסף יענה על הכל. בתנאי־תשלום הוגנים יהיו עורכי החדשות מוכנים להתקפל בכל זאת ולעבור לטלטכסט.

אלא שבינתיים הציע לב־ארי תעריף של שניים וחצי שקל לכל שעת־העבודה על הטלטכסט, מה שלא מלחיץ את העורכים במיוחד. הם מודעים היטב לכך, כי עד היום הם היחידים ברדיו שהצליחו לנצח מנהלים.

סיכוי חביב

חביבו של מנחם בגין, **שלום קיטל**, הוא כנראה גם חביבם של אנשים אחרים, כמו מנהל קול ישראל, גידעון לב־ארי. לקיטל, מגיש הבוקר הזה, רוב הסיכויים להיבחר כמזכיר מערכת־החדשות בירושלים.

מסקד גלי־צה"ל שי
אפילו שתי אוזניים

רק שבינתיים משתדל מנהל חטיבת־החדשות, **יגאל רום**, לבלום את המינוי. רום חושש שמינויו של קיטל יבשר את קץ המינוי שלו.

בתוככי הרשות

עוכרי בריטניה

חבר מליאת רשות־השידור, עורך־הדין **דויד מנע**, חזר לפני ימים אחדים מסיור בן־יומיים בבי־בי־סי בלונדון. הוא ניפגש עם המזכירה הכללית של הבי־בי־סי, שאמרה כי הלחצים של הפוליטיקאים על רשות־השידור הממלכתית הם דומים. היא סיפרה כי גם באנגליה קיים מישחק־הגומלין, שאי־אפשר להתעלם ממנו, בין העיתונות לפוליטיקאים.

במיסגרת הסיור נפגש מנע גם עם מנהל מחלקת־החדשות הבריטית. זה סיפר כי בזמן ההפצצה האמריקאית בלוב טענה ראש־הממשלה מרגרט תאצ'ר כלפי אנשי הבי־בי־סי כי הם משדרים רק את הקטעים המראים את הפצצת ריכוז־האוכלוסיה, ומתעלמים מההפצצות שכוונו למיתקנים הצבאיים. מנהל החדשות אמר כי הבי־בי־סי לא נכנע ללחצים של תאצ'ר, והמשיך לשדר את שנראה לו כמעניין את הציבור.

תביעה להפשרה

„לא כדאי לעבוד בשביל משכורת עלובה כזו," התבטאו השבוע במיסדרונות בניין הטלוויזיה ברוממה עובדים שקיבלו את תלוש המשכורת האחרון.

באפריל של השנה שעברה הובטחה לעיתונאים תוספת של שישה אחוזים, שהיא תוספת המשווה את שכר העיתונאים ברשות־השידור לשכרם של העיתונאים בעיתונות הכתובה.

שישה אחוזים אלו הוקפאו בגלל התוכנית הכלכלית, אך עכשיו, בעיקבות התוספות שיינתנו לשאר הסקטורים במשק, הגישו עובדי־העיתונות־הפקה תביעה בבית־דין איזורי לעבודה לקבלת התוספת שהובטחה להם בהסכם.

רונית אנטלר

מגיש אלמוג
יו"ר כן. עורך לא

אתה מגיש אני עורכת

כתוכנית בחצי היום ממשיכים המאבקים. השבוע הגיע לקיצו תורו של **איתן אלמוג** כמגיש התוכנית. אלמוג, שהוא גם יושב־ראש אגודת־העיתונאים בירושלים, הסתכסך לאחרונה עם עורכת התוכנית **נילי עמיר**.

הרכילות האחרונה בבניין שברחוב הלני המלכה: אחד הכתבים סיפר לאיתן אלמוג שעמיר התקשרה **לצבי לידר**, כתב קול ישראל בארצות־הברית וסיפרה לו כי אלמוג עושה בעיות, והיא עוד תעשה אותו לקטן. אלמוג, כבעסו הרב, פנה לעמיר ואמר לה כי היא חייבת לו תודה על שנתן לה אפשרות לעבוד ברדיו, ואת ההזדמנות להיות כתבת לענייני־בריאות. הוא טען כי הוא זה אשר לימד אותה עבודת רדיו מהי. והנה עכשיו „היא מרימה את הראש".

גידעון לב־ארי, המנהל החזק של הרדיו, נקרא לברר את העניין.

אלמוג ביקש יד בעריכה. עמיר אמרה: „לא. אתה מגיש — אני עורכת." אלמוג הודיע: „אם כך, אז אני מתפטר." ולב־ארי, למרבה ההפתעה, קיבל את התפטרותו.

התוכנית, טוענים אנשי מערכת ירושלים, מידרדרת מדחי אל דחי. אין מגיש קבוע, כל יום סותמים חורים. כל מי שרק מתקרב אל המיקרופון מצ'יעים לו מייד להגיש את בחצי היום.

חתונה בתחנה

ואשתו **רחל**. שהיתה עורכת תוכניות והגישה את התוכנית חץ וקשת. אחריהם באו **עדנה**, שהיתה קריינית בתחנה, ו**דן פיינרו**, שהיה טכנאי. **ליאורה גושן**, היום קריינית בקול ישראל, נישאה **לישראל גולדשטיין**. **וישראל דליות**, היום עיתונאי בדבר ועורך מוסיקה בקול ישראל, מצא את בת־זוגו במחלקת המוסיקה של התחנה. גם **שירה גרא**. היא פזית, קריינית בתחנה. התחתנה עם **יואב**. טכנאי בגלי צה"ל, ו**יואב קוטנר**, עורך ומגיש תוכניות מוסיקה, התחתן עם **גילה**, שהיתה שם קריינית. גם **עודד בן־עמי**, הכתב המדיני של קול ישראל, מצא את **אורנה** ב־מחלקת ההפקות.

הפעם ממשיכים את המסורת **יותם יקיר**, עורך חדשות, ו**אורנה בשר**, קריינית.

יותר יפאני מיפאני

שר התעשיה והמיסחר אריאל שרון גילה השבוע בקיאות רבה בעבודת רדיו, כשהוזמן להופיע ביום־עיון שאירגנה לישכת־המיסחר ישראל־יפאן.

כשעלה שרון לדוכן הנואמים, מיהרו אנשי־הרדיו להציב את מכשירי־ההקלטה על הדוכן והלכו לתפוס מקומות ישיבה סביב השולחנות.

באמצע ההרצאה על הקשרים הכלכליים שבין ישראל ליפאן הפסיק לפתע שרון את דבריו. „אני מבקש להפנות את תשומת־ליבו של אחד העיתונאים, שהניח את הטייפ על השולחן, כי הקלטת נגמרה. מאחר ואני יודע שלעיתונאי זה מאוד חשוב, אמתין עד שהוא יהפוך צד," אמר.

העיתונאים הביטו זה בזה, לבדוק מי מהם מילא כבר את חלקה הראשון של הקלטת. רק אז הסתבר לכתב הכלכלי של קול ישראל בתל אביב, **אליעזר פני־גיל**, כי הכוונה היתה אליו.

לקול צחוקם של האורחים והמתנה נוספת של השר. הפך פני־גיל את הקלטת לצידה השני. ושרון המשיך בהרצאתו.

בואי אליי, חתולה!

יקיריי המלוטפים, בואו אחבק אתכם לשבוע החדש. הכל הולך במסלולו הרגיל, והפעם איני יכולה שלא להתייחס לפניות המרובות ולסימני־השאלה בעניין של האלימות במיסגרות האוהבות וההדוקות של המישפחות הממוסדות. הפניות הן ברובן דווקא מאנשים שלא ציפית מהם, וחשבת ששם זה יהיה בסדר, הרי הם האנשים ההגיוניים.

מובן שבהרבה מיקרים האלימות היא מילולית, אבל היא נעשית על־ידי אדם בעל רמת אינטליגנציה גבוהה. היודע להשתמש היטב בלשונו וחבל שלא הבינו כל השונאים שביחסים בינו לבינה הלשון כדאי לה לתקוף באלימות רק חלקים אינטימיים של בני הזוג, וחזרה לנושא, וללא שמץ של חיוך, מיכתבה של מי שמגדירה את עצמה „האומללה בנשות עולם".

מכת מין

לילי, ב.־הכל הולך" אני בטוחה שלא התבוונת לדברים הנוראיים המתרחשים בחדר־המיטות שלי. די. אני פשוט לא מאמינה שהצלחתי לחיות עם זה עד עכשיו ואני מרגישה שזה חסר־

תיקווה ולעולם לא ישתנה. כן, נכון, אני אוהבת אותו, ופעם זה היה אחרת.

הוא התחיל במינהגו כשנתיים לאחר הנישואין. לא, לא אמתח אותך יותר ואספר לך את סיפורי. אפילו שקשה לי עם זה. איש בסביבתי אינו מנחש את הסערות אותן אני עוברת מדי לילה וזה תיאור מדוייק של הלילה הראשון במסכת הארוכה עד הלום.

ישבנו רגועים בערב חמים על המירפסת כשפיתאום אמר בעלי „בואי אליי, חתולה!" זו היתה פעם ראשונה שהשתמש במינח זה כלפיי. התקרבתי אליו, בשאני חושבת שהוא זקוק לכמה ליטופים חמים. הוא נשא אותי בזרועותיו אל המיטה והניח אותי בעדינות רבה, ואז לקח חבל וקשר אותי אל ארבע כנפות המיטה. חשבתי שהוא משחק איתי והנחתי לו. אחרי שנתיים נישואין ייחסתי זאת לסתם שובבות.

אחרי שהייתי קשורה, הוא העיף בי מבט קשה ואמר „אני הולך להכאיב לך, בובה. אל תפחדי, זה כאב מהנה! לשנינו יהיה טוב." הוא תפס בפיטמותיי בקשיחות וצבט בהן בחוזקה. התחננתי שיפסיק, והוא בשלו. הפסיק לדבר, ורק הכאיב לי באיזורים הכי רגישים. הרגשתי מושפלת וחסרת־אונים, קשורה ללא יכולת תנועה. כשבילה את בוחותיי, שיחרר אותי לפתע והפך אותי על ביטני, תפס בי בסראות ומעך כל חלק תוך כדי חיכוך, והשמיע קולות שנשמעו כמו חירחורי־גסיסה.

לפתע נדם הכל. והוא נרדם והתעורר רק למחרת בבוקר, ללא מילה. באילו בלום לא קרה. הוא ממשיך לתפקד כבעל מהוגן ועובד מסור. זה נמשך כבר כמעט שנה. איך אפשר לספר סיפור כזה למישפחה? הם ישתבצו. לגביהם, דבר כזה הוא סוף העולם. זהו. אני לא נהנית מהמצב, ובעלי אוהב אזוניו לצרכים שלו. אני אבודה.

יקירתי, צעד זה שעשית, שכתבת אליי, הינו נבון ביותר. את גיבורה, שלמען אהבתך את מקריבה את עצמך. חבל רק לבזבז את הגבורה שבך למטרות שאינך עומדת מאחוריהן, וזה אמור לגבי כל דבר בחיים. הגבורה תהיה לשכנע את האיש ללכת לקבל עזרה מיקצועית מפסיכולוג. והוא זקוק לכמה פגישות.

ולך, יקירתי, הייתי רוצה להקדיש כמה מילים. רעי לך, יקירתי, שבהרבה מיטות קיימים מצבים שייראו לאחרים חולניים לחלוטין ולבני־הזוג טיבעיים לחלוטין, אבל שם שני בני־הזוג נהנים מכך.

פעם היו לי מכרים, שני בני־זוג חביבים, אנשי חברה מעניינים, חיים יחד בהרמוניה רגילה, שום דבר יוצא־דופן, ואז, בום, נפלה פצצה, הם רבו על נושאים כלכליים וסיפורי מישפחה ואז, בפליטת־פה תוך כעס גדול, היא אמרה: „איפה ימצא אחת כמוני שמתאימה לו לכל הטירופים?"

לא הייתי מתייחסת לכך אילמלא הופיע הבעל בשעות הערב מפוייס במקצת וניסה לדבר על ליבה, ושוב שמעתי: „אנחנו לא יכולים אחד בלי השני. בשביל מה שאנחנו אוהבים ביחד, אנחנו חייבים לוותר. לעולם לא תמצאי מיכסה כמוני לסיר שלך."

הסקרנות ניעורה בי, ומכיוון שהם גם רבו בנוכחותי, הרשיתי לעצמי להתערב. ואחרי שהיא זרקה אותו מן הבית, שאלתי למשמעות המישפטים הנ"ל. היא סיפרה שכדי שתהיה לו הנאה במישגל, היא חייבת לעשות את צרכיה עליו, ורק אז הוא בא על סיפוקו. והיא טענה שזה אתגר עבורה, והיא עצמה נהנית מכך.

אנחנו, בהכל הולך. איננו שופטים. שני בני־זוג נהנים, זהו עניינם הפרטי, ומי אנחנו שנשפוט, הרי כולנו חוטאים בדברים הקטנים ושמחים שבני זוגנו משתפים פעולה.

בכל זאת, יקירתי, עברה כמעט שנה, ועד עכשיו שתקת. אולי חשב האיש שאת מתרגלת, ואולי גם קצת התרגלת, עד שנמאס לך. אבל אם הכל כפי שמשתמע ממיכתבך, כדאי לפנות לעזרה מיקצועית. את אוהבת אותו, הקרישיל לכך את כל כולך, אם תראי שהוא בכלל מעוניין בעזרה. שימי לך פרק־זמן פחות או יותר הגיוני, בתיאום עם הרופא, ואם תבררי לעצמך שאין תקנה — צאי לדרכך.

לגמור בקללה

הוא משגל אותי וכשהוא עומד לגמור הוא מקלל אותי קללות גסות ופוגעות ותוך כדי קללות גומר. לא מוזר? ככה הוא נורמאלי לחלוטין.

את מודה שהוא בדרך כלל נורמאלי, אז לא נורא אם הוא קצת עוזר לעצמו באוננות מילולית. זה בלתי־מזיק, וכנראה שהוא מרגיש מספיק ביטחון כדי לעשות מבלי לדאוג שתברחי מחוסר־הבנה. אולי כראי שתשוחחי איתו על נושא

הקללות. שכן כל השאר מתפקד בסדר, או שבשביל חיי־המין השוטפים וההנאות המשותפות תוותרי ותלמדי לחיות עם זה.

הפין השתוי

אני אוהב את הטיפה המרה, שותה הרבה, בעיקר בשעות שלאחר העבודה. לעיתים זה נופל טוב, ולפעמים אני מתנהג כמו שמוזן, ואז אני נורא מצטער ומתכוון לכך מכל הלב. אבל נדמה לי שהגזמתי בזמן האחרון. היא סלחנית,

בעיקר במיטה, ולאחרונה אני משגל סחות, והבלי שלי סחות מחודד ואני נרדם באמצע הסעילות. אני מתוסכל, ובדי לא לחדש מושפל אני רב איתה.

התשובה ברורה לך ולנו. יש רק מוצא אחד: טיפול בגמילה. בהצלחה.

ולכם, יקיריי־מלוטפיי, שיבוא המין ותבוא האהבה והם יתקפו את כולכם בביתכם וכל שאר מיני אלימות ייעלמו מחיקכם. ועד מימוש החזון אני והכל הולך נמצאים בשבילכם באותו המקום.

במדינה

דרכי־אדם

להתחיל מבראשית

כשיצא בנם של המוסיקאים מהארץ, הוא היה נגן־סום. היום, אחרי שחזר, הוא צייר

הנוסעים היוצאים בנמל־התעופה של ניו־יורק חשבו לרגע שלפניהם חתול־בית ג'ינג'י רגיל. רק במבט מקרוב הבחינו במשהו מוזר. החתול היה גדול בהרבה מבני־מינו. כי מרמ־לייך הוא צאצא של חתול־ביצות פראיים מערבות מישיגן.

החתול שחמק מכלובו טייל לו בנחת בין המיזוודות. אך בכל פעם שהתקרב אליו בעליו, הישראלי דויד בוסקוביץ', הוא זינק בזריזות ונמלט. דויד והברו, שליווה אותו למטוס, הזיעו הרבה עד שלבדו אותו והחזירוהו לכלוב, לחברתו של בן־מינו בר, אף הוא ג'ינג'י.

לא רק מימדיהם של שני החתולים שונים מרגיל. מרחוק קשה להבחין בכך, אך עובדה שהיא שבכל אחת מרגליהם יש יותר אצבעות מהרגיל — לבר יש שש אצבעות ולמרמלייד שבע — הסימן המובהק של גיזעם.

אסתטיקה של התפוררות. החתולים הם אחד מנושאי ציוריו של דויד, אך לא רק הם. מאז שחזר לארץ, לפני שנתיים, הוא השלים 15 ציורים חדשים, כולם בסגנון פיגוראטיבי.

מארצות־הברית הוא הביא עימו — מלבד חתוליו — 25 מעבודותיו הטובות ביותר, בעיקר ציורים של נוף אורבאני: קירות שהטיח מתקלף מעליהם, מיתקני־אינסטלציה עתיקים ורקובים על גגות ניו־יורקיים, מדרגות־חירום אופייניות מברזיל.

„עניין אותי מאוד תהליך ההת־פוררות, מה שאני מכנה האסתטיקה של ההתפוררות. גם בנוף וגם בפנים, אצל האנשים," הוא מסביר.

הוא לא הצטרף לשום התגודדות של אמנים פלאסטיים בארץ. וגם אינו מתכוון לעשות כך בעתיד. בכך הוא מצליח לשמור על סיגנונו האינדי־ווידואלי. „אבל הפיד־בק שאני מקבל כאן מאנשים חשוב לי ומשפיע עליי, אפילו יותר משמשפיע עליי הנוף של תל־אביב."

סיגנון אינדווידואלי, על־פי בוסקו־ביץ', הוא ציור בעיקבות ההתרשמות הפנימית, מהדימיון. לכן, אף שציוריו הם פיגוראטיביים, אין הוא נזקק למודלים.

מנורת־נפט חשמלית. לא ת־מיד ידע דויד בן ה־32 כי הוא עתיד להיות צייר. בעוריו ניגן בפסנתר, ו־אחר־כך היה איש הגיטרה־בס של להי־קת־הפופ מנורת־הנפט החשמלית.

את אהבתו למוסיקה ינק מבית הוריו. אביו המנוח, אלכסנדר אוריה בוסקוביץ', היה מלחין ידוע, חברו של מרטין בובר ואוהב תנועת ברית־שלום, וגם ממקימי בית־הספר תלמה ילין. יחד עם המלחין עדן פרטוש. אמו, מרים, היא עד היום מורה הנערצת על תלמידיה בפקולטה של אוניברסיטת תל־אביב.

אחרי שסיים את שירותו הצבאי, בלהקת־פיקוד־דרום, יצא דויד ללמוד ציור בארצות־הברית, באקדמי אוף פיין ארטס של פנסילבניה, ופילר־סופיה של האמנות באוניברסיטה שם.

בתשע שנותיו באמריקה זכה בארבעה פרסים, ביניהם הפרס היוקרתי של מושל פנסילבניה, והציג בתשע תערוכות בכל רחבי היבשת.

מאז שובו ארצה טרם מכר מעבודותיו. מבחינה זאת הוא מרגיש כאילו עליו להתחיל את הקריירה מבראשית. השבוע, כאשר תיפתח תערוכתו בגלריה שרה קישון בתל־אביב, הוא מקווה לצאת מאלמוניותו גם בקריית־האמנות הישראלית.

(המשך מעמוד 36)

אחראי־מישמרת במערכת המחשב. כל הנתונים שבידי המוסד מרוכזים בסיפ־ריה של 30 אלף סרטים מגנטיים. אולם כדי לקרוא את הנתונים יש צורך בקובץ נתונים מיוחד המאוכסן על תקליט: זהו קובץ האינדקס, שבלעדיו אי־אפשר למיין את מיליארדי הנתונים המאוכסנים בכל סרט.

מישהו מחק את קובץ האינדקס של מערכת תשלום הקיצבות לנכים ולאל־מנות.

לפי הנהלים הנהוגים ביחידת המח־שב, נהוג לקחת בכל בוקר את סירטי הנתונים שהאינדקס שלהם נמחק ולהשתמש בהם במה שנקרא בעגת־המחשבים „סקראץ'" — כלומר, סר־טים שיש למחקם ולהקליט עליהם נתונים חדשים.

אילו לא שם לב אחראי־המישמרת כי האינדקס של הקובץ החיוני נמחק, היו עובדי־המחשב מוחקים במשך היום את כל הסרט. במיקרה כזה לא היה באפשרותו של המוסד לביטוח לאר־מי לשלם את קיצבות הזיקנה והשאי־רים, דבר שהיה גורם לאנדרלמוסיה בכל המערכת העדינה של תשלום לזכאים. שיחזור הנתונים, אם בכלל היה אפשרי, היה נמשך חודשים ארו־כים, אם לא שנים.

אפשרויות פליליות. האפשרות של חדירה למערכת־המחשב, המוגנת בתיכנות־הגנה, אינה קלה. קודם כל, אפילו רק כדי לקרוא נתונים, זקוק המשתמש למערכת של קודים סודיים. לכל מי שמורשה לקרוא נתונים מן המחשב יש קוד סודי, וכל שימוש סודי כזה נרשם במחשב.

שנית, כדי למחוק נתונים, זקוק העבריין לגישה אל אחד המסופים, המחובר למערכת־התוכנה של המחשב. מערכת זו היא פנימית יותר, ורק דרכה אפשר לשנות ולמחוק נתונים.

לכן נפל החשד על אחד העובדים. המחשב נמצא במרתף. המוגן היטב בקירות בטון ודלתות־פלדה משור־יינות. כדי לחדור פיסית למיתקן צריך כל עובד להשתמש בכרטיס מגנטי אישי, הדומה לכרטיס אשראי או כר־טיס בנק אוטומטי. אך בלי המיספר הסודי. בגלל מיבנה התוכנה, המחולק לשני מדורים נפרדים, אפשר היה למחוק את התקליטון רק מאחד המסופים הסמוכים למחשב עצמו, ולא מאחד הסניפים.

מי שממונה על המחשב בהמוסד לביטוח לאומי הוא המישנה למנכ"ל, יגאל בן־שלום. אנשיו של בן־שלום, יחד עם חוקרי המישטרה, בודקים את האפשרות שמחיקת הנתונים בקובץ זיקנה ושאירים היתה רק הסוואה לגניבה של נתונים רגישים יותר: למשל, נתוני המשרתים במילואים. מי שישים את ידו על קובץ המשרתים במילואים למשל, יוכל לדעת באילו יחידות נעשו המילואים, כמה זמן ומי שירת בהן, היכן הוא גר ומה מצבו האישי והמישפחתי.

אפשרות פלילית אחרת: מישהו חדר למחשב כדי לשתול בו מידע שיגרום לו לקבל קיצבות שמנות מן המדינה ולהתעשר על חשבונה.

נתונים בכספת. מה שלא ידע המחבל־במחשב הוא שיגאל בן־שלום, מתכנת־מחשבים בן 39, נקט באמצעי זהירות בדיוק למיקרה כזה. כל קובצי־הנתונים מועתקים ומאוכסנים אישית בידי בן־שלום בכספת באחד הבנקים. חוץ מזה, יש מערכת לתשלומים לשעת־חרום, המאוכסנת על סרטים מגנטיים שבן־שלום מסתיר במקום סודי. ועוד: יש הוראת־קבע לבנקים, שאם תשתתק מערכת־המחשב מסיבה כלשהי, ישלמו הבנקים, לכל מי שקי־בל קיצבות בחודש הקודם, מיפרעה בגובה הקיצבה הקודמת.

הנהלת המוסד לביטוח לאומי בודקת עתה רכישת מערכות של זיהוי עובדים באמצעות טביעות־אצבעות. מערכות אלה מזהות את העובד אחרי שהוא מניח את ידו על מכונה הקוראת את טביעות־אצבעותיו. רק אז יכול העובד לגשת אל מערכת־המחשב.

קולנוע

אנשים

מארונה פרימרונה

כשהעיתונות כועסת — ההכנסות בקופה גדלות

זה יהיה סרט חדש שייצא לאור עם כפית־של־זהב בפה. בתפקידים הראשיים, הזוג הכי "אין" בהוליווד: מארונה וישון פן. חברת ההפקה: הנדמייד (באנגלית: עבודת־יד) שמאחוריה עומד החיפושית לשעבר ג'ורג' האריסון, אשר הפיק כבר סרטים רבים, ביניהם סירטיהם של חבורת מונטי פייטון. הריסון גם מכין את מוסיקת־הרקע, שאותה כמובן יבצע וישיר בעצמו.

חברת וורנר שתפיץ את הסרט באירופה, כבר תופרת לעצמה כיס רחב. שיתחיל לתפוח בעזרת הוצאת התקליט, יחד עם הפצת הסרט בסתיו הקרוב.

מכות לעיתונאים. אם הנתונים האלה אינם מספיקים, סייע שון פן בהפקה, כשהפליא מכותיו בכמה עיתונאים וצלמים, שניסו לסקר את רעייתו בשעות שאחרי־העבודה, ללא רשות הבעל.

כשהעיתונות כועסת, ההכנסות בקופה עולות — זו כידוע מישוואה ישנה.

שם הסרט החדש: הפתעה בשאנחאי.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: הטנגו האחרון בפאריס, שיגעון של לילה, ראן, זיכרונות מאפריקה.

ירושלים: זיכרונות מאפריקה.

חיפה: מסע עסקים של אבא.

תל־אביב:

★★★★ **ראן** (דיזנגוף 3, יפאן): אקירה קורוסאווה מספר את המלך ליר. שקספיריות יפאנית קולנועית מדהימה, עם כמה רבדים

מאדונה סן
מכות לעיתונאים

אסתטיים תרומת דמיונו של הבימאי. קשה, אבל כדאי.

★★★★ **שיגעון של לילה** (גת, ארצות־הברית) — אין כמו מרטין סקורסזה לתאר את הטירוף הניו־יורקי ואת הבהמיות האורבנית. בורג מרובע קטן וחסר חשיבות חברתית עובר לשכונה אחרת ומועד לתוך לוע הדרקון. גם אם יתעורר מן הסיוט וימצא את עצמו מול המחשב בביטחון יחסי, לא יהיו חייו עוד מה שהיו, כי הדרקוניות העירונית הניו־יורקית היא מדבקת. חוץ מזה, הרבה הומור שחור, הרבה טירוף, הרבה אסתטיקה.

★★★ **זיכרונות מאפריקה** (שחף, ארצות־הברית, מוצג גם בבנייני האומה בירושלים): דרך סיפור חייה של הסופרת קארן בליכסן מעביר סידני פולאק את המסר הרומאנטי שלו — אין אהבה שלמה, אין בעלות שלמה, לא על איש ולא על ארץ. חוץ מזה, החיות כולן נהדרות, כולל השחקנים, במיוחד מריל סטריפ.

חיפה:

★★★★ **מסע עסקים של אבא** (קרן־אור המחודש, יוגוסלוויה): ענג בלתי־רגיל למראה החלום הסוציאליסטי הנגוז, דרך עיניו של ילד סהרורי, שהוא מפוכח יותר מן הבוגרים שבסביבתו.

הומור

נשמה תוססת בנעלי־עופרת

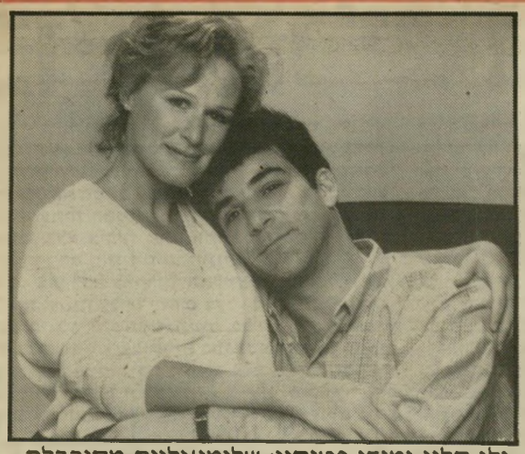

גלן קלוז ומנדי פטנקין: שלומיאליות מסורבלת

מאכסי (תמוז, תל־אביב, ארצות־הברית) – **בשנות השלושים הירבו האמריקאים לעסוק בקומדיות על רוחות־רפאים למיניהן. קומדיות קלילות ועיתים מתוחכמות מאוד. בשנות השמונים יש נטיה לשוב ולעסוק באותם הנושאים. אלא שקולנועני ימינו לובשים כנראה נעלי־עופרת, ושחקניהם הם מגושמים יותר ממתגוששים יפאניים.**

זה סיפור על מזכירה מרובעת של בישוף מפוזר, הנשואה לעובד ספריה עירונית, אשר מארחת בתוך גופה את הנשמה התוססת והבלתי־מרוסנת של שחקנית־קולנוע משנות העשרים, השחקנית, שמתה בתאונת־דרכים בדיוק כאשר עמדה להפוך לכוכבת, התגוררה בעבר בדירה ששכרו המזכירה ובעלה. הסיפור הזה על בעל הנשוי בעצם לשתי נשים, שהן אחת, מציע אפשרויות אין סוף, שאותן אפשר לנצל לכל הכיוונים – החל מן הדואליזם של הטבע האנושי וכלה בסאטירה חברתית על מוסר וצביעות. דברים כאלה אכן נעשו פעם, בסרטים כמו טופר לדוגמה. אפשר היה להסתפק אפילו בקומדיה רומאנטית מלבבת וחביבה, כמו השמיים יכולים לחכות, אבל שום דבר כזה לא קורה כאן.

ראשית, משום שהתסריט של פאטרישיה רזניק הוא חסר־דמיון וממציא רק מצבים שקופים וצפויים מראש, שנית משום שהבימאי פול אהרון אינו מביא ולוא שביב של תושיה קולנועית כדי להתגבר על בעיות בלתי־נמנעות. כך, למשל, המעברים של הדמות הראשית מישותה של מזכירה מרובעת לישות של כוכבנית קונדסית עשויים בשלומיאליות מסורבלת ביותר. לבסוף, לא גלן קלוז, כאשה החצויה, ולא מנדי פטנקין, כבעלה, מתאימים באיזושהי מידה לתפקידים שלהם. אשר לקלוז, היא חסרה גם את אותה מידת־זוהר, הדרושה לה מאוד כאשר היא צריכה "להוביל את החצי השובב שלה מחדש לגימות הצילומים של הוליווד.

בע"ית

פולחן הגברבר המעורטל

אד לאוטר ורוב לאו: ישבן פוטוגני

חתיך, חתיך (הוד, תל־אביב, ארצות־הברית) – **בפירסום המוקדם לסרט זה נאמר כאילו אחת הכוונות של הבימאי פיטר מארקל היתה להעניק תמונה ריאליסטית ביותר של מישחק הוקי־הקרח, הנחשב הספורט הקבוצתי האלים ביותר. מה שנשאר מן הכוונות הללו בסרט זו מנה הגונה של אלימות, כמה טיפטופים של יחסי־מין – ותו לא.**

גיבור הסרט הוא צעיר בשם יאנגבלאד, בן כפר אמריקאי הרוצה בכל מחיר להפוך לשחקן־הוקי מיקצועי. בתמיכת אחיו, שניסה לפניו ונכשל, הוא יוצא צפונה, לקנדה, שם ההוקי הוא ספורט לאומי, כדי להשתתף בקבוצה של חובבים, שמתוכה בוחרים אחר כך את המיקצוענים. הצעיר הוא זריז מאוד על הקרח, מוכשר מאוד בהבקעת שערים, אבל אינו קשוח די הצורך – חיסרון מכריע בספורט שבו אגרופים ומהלומות עוזרים לעיתים יותר מכישרון ודיוק. יאנגבלאד כמעט מתייאש ופורש, אבל בסופו של דבר לומד בקורס מזורז, נוסח רוקי, איך להשתמש באגרופים – ואז אין כבר איש שיוכל לעמוד בפני הצלחתו.

מיבנה העלילה כפוף לחוקים השדופים ביותר של הקולנוע ההוליוודי – אין אפילו הפתעה אחת לרפואה, וכל מי שראה חמישה סרטים בחייו ודאי יוכל לנחש כל מה שעשוי לקרות בסרט כזה, החל מנוכחותה של בעלת־בית מיוחמת המגישה שירות מיני, ועד לסיפור־האהבה שבין הגיבור הצעיר לבתו של המאמן הקשוח. למעשה, כל מה שהסרט טורח לעשות הוא לערוך פולחן צילומי למעלותיו הפיסיות של השחקן רוב לאו, המופיע בתפקיד הראשי, והמוצג בכל מיני דרגות שונות של עירטול, כאשר ישבנו הפוטוגני תופס מקום נכבד בסרט. בתור שירת־הלל לישבן, הסרט לא רע. יותר מזה אין לו מה להציע.

כלי־נ

המין החלש – המין הגס

אנג'לה מולינה: ההמוניות מנצחת

קאמורה (אורלי, תל־אביב, איטל־יה) – **יש משהו מסוכן ומטריד בסר־טים המטיפים לאזרחים שיקחו את החוק לידיים ויחסלו את הפשע בלי שום עזרה של מישפט צדק. אומנם, לינה ורטמילר מציירת בסרט זה תמונה המצדיקה מעשה מן הסוג הזה, במידה שניתן בכלל לדבר על הצדקה אפשרית, אולם ברגע שמוכנים לקבל חריג אחד, לסמוך על האדם הפרטי שיחליט, על דעת עצמו, מי אשם ומי לא, האנארכיה קרובה מאוד.**

ורטמילר מציירת בסירטה תמונה של נאפולי כממלכה של עולם הפשע (קאמורה, זו המאפיה המקומית), המשחית כל חלקה טובה. הקש השובר את סבלנותו של הגמל הכנוע, כלומר של האוכלוסיה, בא כאשר שליחיהם של סוחרי הסמים מדיחים ילדים רכים לשימוש באבקת־המוות. אז מתרחשת תופעה מיסתורית: כל מיני כרישים כיבדי־מישקל מוצאים את מותם בנסיבות בלתי־מוסברות, כאשר החשד, לפחות בשלבים המוקדמים, הוא כי נפלו קורבן לתחרות בין כנופיות שונות. אבל עד מהרה מסתבר שהפרשה מסובכת הרבה יותר. ואין הוכחות כי אכן מאבקי־כוח הם אלה המסתתרים מאחורי מגיפת־החיסולים.

ורטמילר, שלא נחשדה מעולם בעידון יתר (לראיה: שבע יפהפיות) מפליאה כאן בגסות שבה היא מציגה את דמויותיה ובראוותנות הרבה של הניוון החברתי שאותו היא אמורה לכאורה להוקיע. למען האמת, נדמה כי האפקטים הבוטים, הצווחות הרמות והבלתי־מרוסנות, הצגות של סטיות מיניות ואחרות מעסיקים אותה עד כדי כך, שהיא שוכחת לעיתים קרובות מהו הנושא, ומניחה לעצמה להפליג בכל כיוון בו נושבת הרוח. ומי שירצה להבין בסוף הסרט אם היא מתריעה נגד הדקאדנס שהוא תוצאה של חופש אישי נרחב, או שמא היא מטיפה לטובת החופש הזה, עשוי למצוא את עצמו בבעיה.

תשבץ העולם הזה 2545

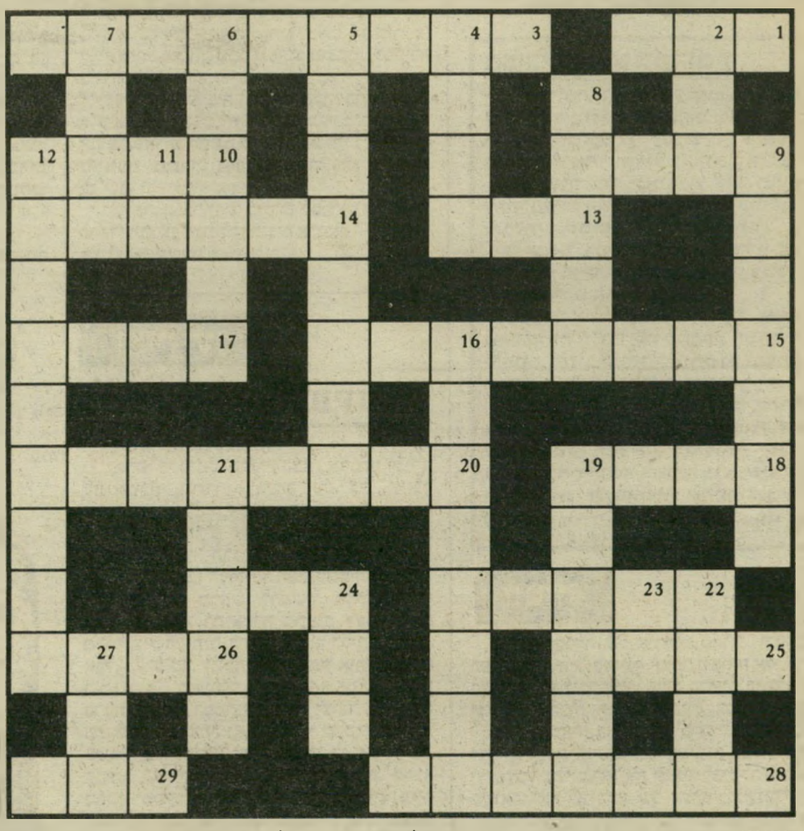

מאוזן:

1. החסרון בנעל מאחור (3)
3. ממרומי הפופוקאטאפאטל יביע גם חשק לבעוט בכוכבים (4,5)
9. נעמת תעצור בעדה מכרות ברית (4)
10. מקבל שכרו בנכסים (4)
13. משתיקים את הקריינים (3)
14. ניתן מט למחקרי רעת־הקהל בדרך ציורית (6)
15. בשבעים מקרים נרתע, בגלל המום הירוע (4,4)
17. מאלף התאום בין כל־כך הרבה עשרות (4).
18. יבטיח מקום טוב למעלה (4)
20. באספקלריה צרפתית רואים שיש כאן הגזמה (5,3)
22. בקשה מארם למטות אהרון (5)
24. עֵם־עובד נגד ספריית־הפועלים. למשל (3)
25. בקיבוץ יצאו בחג לעדור ולקצור (4)
26. יתוודע אל החומר (4)
28. יודע דבר (4,3)
29. העני מאחורי הדלת לא בקש (3).

מאונך:

2. המשקל עם העצם (3)
4. מפקד במישרה חלקית (4)
5. קרא ליזה או ליסה, בין כה וכה זה פשע (8)
6. בתנועת־חוטם עושים הון (6)
7. ישתכן בסביבות חיפה (4)
8. דקמרון מוסיף שמחה וידע (5)
9. בן־אדם נתלה באילן גדול באמנות (7)
11. כה אמר זרטוסטרה — אתה אחריו (2)
12. עוף השמים יוליך את הקול — כאן ישרת הרמז (5,4)
16. רק יצא מן הקליפה וכבר עבר ואיננו (3,5)
19. הוראה קולינרית למלכות? (3,3)
21. מוציאים את השרצים מן הארץ אל הים הבלטי (5)
22. עוצרים בסמיכות (4)
23. שתול בטעמון! (2)
24. ירד מתוכו ואף עלה (3)
27. יש מרפא לתאווה (3)

אביגיל ינאי

פתרון תשבץ פסח 2543

מהפכת הדרוגמניות

(המשך מעמוד 31)

נגד ולהתייצב אל מול המארגנות. ולהוכיח להן כי כוונותיהם רציניות.

כך נערכה לה הפגנת הדרוגמנים הראשונה אחרי אלפיים שנה. הם עמדו על הדשא בחצר הקפה, שהמה סועדים, אשר נהנו הנאה גלויה מיופיים של המפגינים — ובעיקר המפגינות.

„20 כמוהן על החוף!"

ב תוך בית־הקפה התאספו מארגנות תצוגות האופנה, כשהן זועמות ונרגשות, וניסו להקשיב בהמולה הרבה שמסביב להסבריו המישפטיים של עורך־הדין עדי עזר, אשר נשכר על־ידן לייצגן במאבק נגד העמותה.

„לא ניתן לאף אחד לכוון לנו אקדח לראש!" „זו לא גילדה מימי־הביניים!" קריאות אלה היו שזורות בדבריו של הפרקליט, כשלקוחותיו מהנהנות במרץ בראשיהן.

הוא הוסיף ואמר, כי אם מאבק העמותה נעשה בתום־לב; אזי תהיה הידברות. אם לא: „נצא למאבק!"

קארין דונסקי קראה בהתרגשות כי תלמידות שלה באות ויורקות לבאר שממנה שתו. „מי יפעיל אותן בחורף, אם לא אנחנו?" דונסקי הוסיפה כי „כך לא יהיו תצוגות, והן ממש טיפשות. כולנו בעד עמותה ואירגון, אך לא ניתן לאיים עלינו ולכרות את הענף אשר עליו כולנו יושבים!"

אנאבל טמיר סיפרה כי „ירון פינק ממש איים על הדרוגמניות. הוא הבטיח להן הרים וגבעות, ופיתה אותן להצטרף.

„הדרוגמנים שכחו שהם אינם מנקי־רחובות ואף לא רופאים," המשיכה אנאבל. „אף אחד לא צריך אותם. אני יכולה ללכת לחוף־הים ולאסוף 20 כמוהן, ואפילו טובות מהן!"

חלק ממשתתפי ההפגנה הגיעו גם הם לסביבות שולחן המארגנות, והתפתח ויכוח סוער. כולם הודו כי מאבקם אינו מכוון ישירות כנגד המארגנות, ואף הביאו ורדים אדומים וחילקו לכל הנמצא, תוך חיוכים מרגיעים לכל עבר.

לפנות ערב נרגעו מעט הרוחות. כולם התנשקו עם כולם, מתוך הרגל. חלק מהדרוגמנים הצטרפו לשולחנות, כשהאווירה הטובה משרה על כולם רוח של פיוס, וחלקם הנותר הלכו הביתה, לסעוד את סעודת־השבת. כמו כולם.

במדינה

פשעים על מחשבים וגנבים

מי שחדר למערכת המחשב של המוסד לביטוח לאומי לא ידע כי מנהל המערכת נקט באמצעי זהירות. בבחינת: במחשבה תחילה

המישטרה מינתה שני חוקרים כדי לברוק את מעשה־החבלה שנעשה במחשב של המוסד לביטוח לאומי. החוקרים, פקד אריה בר־חן ומפקח צלאח שמש, עלו על נתיב חקירה רציני ביותר. מה שהודלף לעיתונות היה שהמניע לחבלה היה סיכסוך־עבודה רגיל בין עובדי יחידת־המחשב להנהלה. בדיקה מקרוב של העובדות מעלה את האפשרות שאולי היה כאן מניע נוסף.

במערכות המחשב של המוסד לביטוח לאומי מרוכזים קובצי־מידע חיוניים ומקיפים ביותר, כמו קובץ של מקבלי תמיכות וגימלאות. קובץ של כל אזרחי המדינה, הכולל פרטים אישיים אינטימיים ביותר כמו נישואין, גירושין, אישפוזים ומחלות, ועוד. הקובץ החשוב והרגיש מכולם: רשימת המשרתים במילואים, הכולל שמות, כתובות פרטיות, מיספרי דואר־צבאי וזמן השרות.

מישנה למנכ"ל בן־שלום וסרט המחשב המחוק
מי משרת בצה"ל ומי מקבל מפרעה

שני סיוטים. לאנשים העוסקים במערכות מחשבים של מוסדות גדולים יש שני סוגים של סיוטים: האחד, שמישהו יחדור למחשב, ישנה או יגנוב נתונים. הסיוט השני הוא שמישהו יחדור למחשב וימחק נתונים ותוכנה שאין להם תחליף. מה שכמעט אירע בהמוסד לביטוח לאומי הוא התגשמות הסיוט השני.

במרכז המחשבים של המוסד פועלת מערכת מרכזית, המורכבת משני מחשבים מסוג יבמ 30 ו־33. המערכת קשורה ב־600 מסופים, הנמצאים בסניפי המוסד בכל רחבי הארץ. רוב המסופים קשורים למחשב בקשר גל"ן (נקודה לנקודה) שאינו מאפשר חדירה, אולם ישנו מיספר קטן של מסופים הקשורים למערכת המרכזית דרך קו חיוג רגיל. החבלה נתגלתה על־ידי אריה סיגל,

(המשך בעמוד 38)

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.
ויזה
ישראכרט

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

בתקופת השיחרור הקצרה. הן רקדו וקיפצו את הסבל לאורך המחזה כולו, בצורה דומה לזו שבה רקדו וקיפצו את האושר. הן היו יפות ומטופחות בפריחתן ממש כמו בנפילתן. הן חגו במעגלים נמרצים בחברת בני־האדם שנואי־נפשן, ממש באותו חן ובאותו מרץ בהם חגו בשמחותיהן ובעיצבונותיהן הפרטיים. והן טרחו ובנו פירא־מדות של חוף־ים באותה מיומנות וחיוניות בהן הקימו את המבנים הספורטיביים שסימלו את משא הסבל,הכבד שאותו נשאו במצוות השליטים החזירים.

גם הקשר בין התפאורה לבין ההתרחשות הבימתית בעייתי כאן. כשיש חיות ויש בני־אדם ליצנים יש גם הגיון בזירת קירקס. אבל מה הצורך בזירה כזאת כשהיא לא מתפקדת כאלמנט קירקסי — אף לא ברמז. דוגמה לכך גם גדרות־התיל המאיימות, המתגלות במערכה השניה. אלה מקרינות אומנם את הסגירות והאיום המוכתבים על־ידי העלילה, אלא שאינן מתפקדות כגדרות לגבי הדמויות היוצאות ובאות דרכן ממש כשם שיצאו ובאו בהעדרן.

אשר לדמויות נראתה מגמת העיצוב ברורה. התרנגולות נראו והתנהגו כתרנגולות, החמור כחמור, החזירים כחזירים, ואפילו הפרות עוצבו כפרות. רק עיצובם של בני־האדם העמיד סימני שאלה. למה דווקא ליצנים ולמה דווקא על גלגיליות? אם אין לכך משמעות שמעבר לציבעוניות החוגגת, אז מדוע דווקא בסאטירה שבה אמור המתבונן לרדת לעומקם של דברים ולפענח את משמעותם? ואם אין הוא נדרש בהצגה זו לפענח את הדברים ולרדת לעומקם — אז למה דווקא אורוול?

אבל לא בכבודו של אורוול אנו דנים. אילו הצליחו העושים במלאכה לקחת מתוך הסאטירה האורוולית מה שלקחו, לשנות מה ששינו, להעדיף מה שהעדיפו, ולהעמיד מכל אלה מחזמר עשיר ומרתק — ניתן היה לברך על מלאכתם. אלא שלא כך הם פני הדברים. למרות העושר החזותי הכולט, התילבושות המקסימות של רות דר והתנועה הנמרצת המתנהלת על הבימה, מתמשכת ההתרחשות עד לעייפה. יותר משעתיים של עשיות, שבחלקן חוזרות על עצמן שוב ושוב. וכל זה במהלך עלילה פשוטה שכיווּנה ברור למתבונן ככר ברגעים הראשונים.

עלילה שההתפתחות האיטית והמתמשכת שלה נקטעת מדי פעם על־ידי „מיספרים" מוסיקליים שרובם בינוניים וחיוורים. בין הקטעים הטובים יותר בלט קטע הסולו של הסוסה היפה הגית בן־עמי ובין השחקנים היטיבו לעשות רזיה ישראלי שעיצבה את דמות העז, דרור טפליצקי החמור ואורלי זילברשץ־בנאי בתפקיד התרנגולת.

בסך הכל מחזמר חיוור ומייגע על חוות חיות יפות ונעימות, כמה חזירים שתלטנים וכמה ליצנים ציבעוניים. אבל למה דווקא אורוול?

עדנה אלוני ■

בשוק הספרים הישנים

גלריה גורדון התל־אביבית הציעה השבוע למכירה את עיזבונו של ד"ר קארל שוואַרץ המנוח (1885־1962), אספן והיסטוריון של אמנות ומי שהיה מנהל המוסיאון היהודי של ברלין ומאוחר יותר מנהל מוסיאון תל־אביב.

העיזבון כלל כמה מאות דפים גראפיים (תחריטים, הדפסי־אבן, חיתוכי־עץ ורישומים) וכן ספרים בעברית, בגרמנית ובלשונות אחרות. בעיקר בלטו הספרים על ידידו של ד"ר שוואַרץ, הצייר הגרמני הנודע לוויס קורינת. חוקר האמנות היהודי היה זה שהוציא לאור את הקטלוג המקיף הראשון של יצירתו הגראפית של קורינת (ברלין, 1917) והאמן גמל לו — בין השאר — גם בכך שחתם על הרפרודוקציות מיצירותיו המופיעות בספריו, בנוסף על חתימה על כל הדפים המקוריים, כמובן. ד"ר שוואַרץ מצידו אסף בשקדנות את כל תחריטי קורינת, בהם גם נדירים ביותר, ועדך רישום מדוייק של המצאי.

מן הספרים הנדירים שבמכירה: כתבים מקובצים של לוויס קורינת, ברלין 1920 (מחיר הערכה: 2,000 — 2,500 דולר), אגדות וסיפורים מן המזרח מאת המשורר הגרמני הרומאנטי פרידריך ריקרט, בלוויית איוריו המקוריים של קורינת (הערכה: 1,200 — 1,600 דולר), היצירה הגראפית של מקס ליברמן. קטלוג מקיף מאת גוסטאב שיפלר, ברלין, 1907 (הערכה: 700־900 דולר), מקס ליברמן — מחברת רישומים הולנדית, ברלין 1911 (הערכה: 400 — 600 דולר), וכן ספר על אדוארד מאנה: חייו ויצירתו מאת תיאודור דיראַ, בלוויית 3 תחריטים מקוריים (הערכה: 400 — 600 דולר).

המכירה בגורדון עוררה עניין רב. בין שאר הרוכשים מחו"ל: המוסיאון הבריטי. המוסיאון היהודי בברלין, וכן מוכר הספרים והביבליוגראף היהודי הנודע מאמסטרדאם, אברהם הורודיש, אחד המומחים הגדולים בעולם לספרים אנטיקווארים, אשר על אף גילו המופלג בא בעצמו לארץ להשתתף במכירה. בסופו של דבר נמכרו ספרים ויצירות אמנות בשווי של כ־59,000 דולר. רישום עיפרון של ליברמן נמכר ב־2200 שקל, ואילו הספר מקס ליברמן בביתו — ב־1900 שקל. 18 תגי־ספרים (אקס ליבריס) של האמן יוסף בודקו השיגו 900 שקל וספר עיונים בלשניים עבריים משנת 1682 — 950 שקל.

במכירת ספרים אנטיקווארים בבית המכירות

לוויס קורינת: בכחאית
(הערכה 250־350 דולר, נמכר ב־400 שקל)

הפומביות של סאת'בי בלונדון הרקיעו המחירים שחקים. כתב־יד בן המאה השש־עשרה בתורת הקבלה, שהוערך ב־800 — 1,200 לירות שטרלינג, נמכר ב־2,400 לי"ש. ספר אחר, אף הוא בתורת הנסתר, שהוערך ב־5,000 לי"ש, השיג 9,000 לי"ש. שניהם נרכשו על־ידי אספן פרטי. במחירים גבוהים זכו גם ספרים עתיקים בנושאי גיאוגראפיה, אטלסים, סיפרי מסעות ומדעי הטבע. ספר משנת 1840 עם ליתוגראפיות של נופי מכסיקו, שהוערך על־ידי סאת'בי ב־8,000 — 12,000 לי"ש, הכפיל את מחירו ונמכר ב־25,000 לי"ש (בתוספת עמלה) למוכר ספרים, ואילו סידרה נדירה של נופי ברמודה, אף היא מאמצע המאה התשע־עשרה, השיגה 15,000 לי"ש. מפה של קליפורניה שצוירה בידי מישלחת מיסיונרים בסביבות 1782, ביחד עם אוסף מיכתבים על מחקרים מוקדמים שנערכו במאה ה־18 בקליפורניה העילית, שהוערכו ביחד ב־70,000 לי"ש, לא השיגו את מחיר המינימום. מחירים גבוהים במיוחד הושגו על־ידי ספרים שעניינם ארצות־הברית.

אוסף „טבעות הסיגארים" של צ'רצ'יל — טבעות הנייר המודפסות ועליהן שם היצרן, המושחלות על סיגארים יקרים — וכן אוטומי־העיניים העשויים משי שחור שבהם היה המדינאי הבריטי מאפיל על עיניו כל־אימת שרצה ליהנות מתנומה קצרה, שני זוגות תחתונים ארוכים וחזייה של צ'רצ'יל — השיגו „רק" 700 לי"ש. שבעים שטרות כסף חתומים בידי אישים שונים (ביניהם השחקן כוב הוּפ והמיליארדר המתבודד הווארד יוז) נמכרו ב־400 לי"ש.

במכירה שתיערך בקרוב יוצע כתב־יד של ספר מאת א"א מילן (מחבר פו הדוב). כתב־היד של בהיותו צעירים מאוד הוערך על־ידי סאת'בי ב־2,000 — 2,500 לי"ש. כתב־יד ובו תיקונים צפופים של הרומאן אשה בלתי־אפשרית מאת גרייהם גרין מוצע למכירה בהערכה של 2,500 — 3,000 לי"ש, ואילו יריעות הגהה עמוסות תיקונים של סיפרו של נורמן מיילר (מחבר הערומים והמתים) שליחוויות אכזיסטנציאליות מוצעות למכירה בהערכה של 800 — 1,200 לי"ש.

מכירות הנערכות בימים אלה כוללות גם מיכתבים שמעולם לא פורסמו, כגון מיכתב מאת הסופר צ'ארלס דיקנס לשחקן האנגלי ג"פ הארלי מן ה־30 באפריל 1844 (הערכה: 300 — 400 לי"ש).

מסקנה: תמיד יהיה ביקוש לספרים ולכיתבי־יד נדירים. אבל גם לתחתונים ארוכים — אם היו שייכים לאישיות הנכונה.

ע. הדה ■

היזון חוזר

לא רגישות טיבעית

תשובה לת. ר. נגולת

עשיתי לי מינהג, בעניין הצגת ארוחת הערב בתיאטרון החדר, להשיב על כל תגובה המתפרסמת בעטיה, אפילו אם דבריו של מגיב זה או אחר מחשידים אותו, כביכול, בהצטמקות המוחין כאותה תרנגולת. אין כאן רגישות טיבעית של אמן המולידה רציונליזציה להכעיס. אלא החלטה מראש להמשיך ולקיים דיון בנושאים שאין התיאטרון מתפנה לעסוק בהם מחמת צוק העיתים, התקציבים או רלוות האמונה. אבל, משום מה, לנוכח ניקוריו של אותו (אותה?) ת.ר.נגולת, בהעולם הזה (21.5.86), עולה ברעתי דמותו הממוצעת, הלא יציבה, של איש התיאטרון המקומי, נאמר מחוזי קרקרן במיוחד, אשר יום אחד הוא יכול להציע לי לשחק את דמותו של קאפקא בהפקה המקורית שהוא מתכנן ומטעמים שונים אני מסרב להצעתו. ביום אחד (31.7.81) הוא כותב בעיתון העיר שבחים על מאמריי „מאירי העיניים" ועל העיתי המבורכת להביע דעתי „בפומבי, ללא מורא ופחד". ביום אחד הוא יורק עליי בכניסה לתיאטרון, אולי כתגובה על כי לא הילללתי די מחזה מפוטפט כלשהו פרי־עטו, ואחר כך מבקש את סליחתי, מקבל אותה, וכן הלאה ממשיך לקיים מערכות מופלגת מסוג זה או אחר בעינייני. הייתכן שאותה דמות אפופת ארי אלכוהול התגלגלה בבעל כנף? שאם כן יש להניח שהוא בעל שש כנפיים לאחד. בשתיים ינפנף לעשות רוח, בשתיים יאיים על העולם ובשתיים ראוי לו לכסות על עיניו מחמת הבושה על מה שפולט מקורו, ועל כך כבר נאמר אצלנו סיק טרנזיט גלוריה מונדי. לוא לפחות היה אותו בעל מקור מופרז מעיד על מראה עיניו, ניחא. אבל עוף זה עריין לא בא אל תיאטרון החדר. את הלחן לזמירותיו הוא מלקט ממה שמסיטה אליו רוח השמועה ומפירורי מידע שנועדו לעורר תיאבון ואותו הם משביעים לגמרי. רצונו כבודו. לוא היה טורח להציץ בחוברת תיאטרון החדר 1985, אולי היו הדברים פשוטים יותר גם עבורו.

כי ארוחת הערב הינה אירוע המוצג ברציפות מזה כחצי שנה ומטרתו לברוק תיפקודו של מקום שאינו חלל תיאטרוני ניטראלי גרידא, וכן חומר מקורי הנלקח מן המציאות, מונח במיסגרת האירוע התיאטרוני ומתפקד בו מצד עצמו ומצד הדימוי הבימתי, ואילו הזמן נמדד בו על־פי מתכונת של זמן חיים אמיתי. כל אלו נושאים שהחוברת מרחיבה את הדיון בהם, והאירוע מתמודד איתם בכליו של התיאטרון. מדובר, אם כן, בניסיוי תיאטרוני שתחומי פעילותו אינם חופפים בהכרח את מה שמקובל כתיאטרון לגיטימי. אין תימה בכך שהאירוע מעורר תגובות קיצוניות, שהרי אין הוא מנסה לכוון דווקא לטעמם של אי־אילו אנשי תיאטרון האמונים על חנופה למרכזי כוח במסווה של מרדנות עזת־נפש כאותה כרוניה. אותו (אותה?) ת.ר.נגולת מוזמנת להתקשר אלינו, לקבל את החוברת ולצפות באירוע. אז אולי לא תיכשל בעובדות ולא תצפצף דברי איוולת על שחיטות מאחורי פרגוד ועל תיאטרוני חובבים. אלה שתי קביעות שיקריות, לפחות פורמאלית, שדיברה בהן אותה תרנגולת. מובטח לה שננהג בה בדרכי נועם ולא נשחטנה כנהוג בעוף עובר־בטל שלא נותרה ביצה בקנקנו.

אמיר אוריין ■

דף חדש **מעיר:**

• נראה כי בעיקבות ארוחת הערב **בתיאטרונו, רואה עצמו מר א' אוריין מומחה לציד תרנגולות – ולא היא. מה־חבל שלא נועץ במועצת־הלול בטרם יצא לשחוט בסכין פגומה את אחד מבחירי מחזאי ישראל. אנו מפרסמים את דבריו כלשונם ובלא קיצור. כהדגמה נוספת לטיעוניה של ת.ר.נגולת. ועם הקוראים הסליחה.**

משכין שלום במרומיו

הסופר מר א"ב יהושע, ממכוניה של ממשלת האחדות הלאומית, נפגש לאחר־רוגה במיזרח ברלין עם נציגי המימסד המיזרח־גרמני, והודיע כי הוא מתרגש. לפי שעה עוד לא ידוע אם תהיה להתרגשותו השלכה ישירה על היחסים (הבלתי־קיימים) בין שתי המדינות.

כשנשאל בנושא זה בראיון רדיו עם מר יצחק בן־נר, השיב מר יהושע בנוסח דיפלומטי: נראה, נראה.

לשואל אחר, שביקש לדעת באיזו שפה שוחח הסופר עם מארחיו המיזרח־גרמנים, השיב האחרון: צוחק מי שצוחק אחרון.

הצוחק הראשון היה, כידוע, מר אהרון אפלפלד, שסירב להשתתף בפגישה עם נציגיה של המדינה הגרמנית, שלא הכירה באחריותה לשואה ולא שילמה כל פיצויים על הזוועות שהתחוללו על אדמתה.

ר' קשב ■

זוטות

סוללה נכבדה של אורחים מחו"ל, ובראשם הפרופסור ג'ורג' סטיינר וסופר השואה אלי ויזל, השתתפו באוניברסיטת חיפה בכינוס בן חמישה ימים, תחת הכותרת המוזרה מעט „הבנת השואה."

קהל בן מאות בא לשמוע כיצד ג'ורג' סטיינר חוזר על התיזה הפרובוקאטיווית שלו, לפיה חייבת מדינת־ישראל את קיומה להיטלר (כלומר, לשואה). אף שניסוחו של הסופר המלומד היה הפעם מתון יותר, עוררו הדברים גם הפעם את התגובה הנועמת הצפויה. עיקר מיתקפת־הנגד על התיאוריה הסטיינרית — שהוצגה גם בראיון טלוויזיה — בא בנאום שנשא בכינוס חברי הנאמנים של האוניברסיטה האיש שסייע למימון הכינוס, שטרוכליק. בסופו של דבר נערכו מגעי־פיוס, והכינוס נגעל ברוח טובה — עד כמה שהדבר אפשרי כשהמדובר בנושא כמו השואה.

●

מוסיאון תל־אביב החל השבוע בהקרנת סירטו של קלוד לנצמן הצרפתי, שואה. ההצגות הראשונות נערכו לקהל „אנשי חינוך" מוזמנים. הצגתו של הסרט בן כעשר השעות לקהל הרחב תתחיל ב־14 לחודש.

●

הוצאת כינרת הוציאה השבוע לאור את האוטוביוגראפיה של הקולונוען הנודע רומאן פולנסקי. הספר פותח בילדותו של פולנסקי בקראקוב שבפולין הקומוניסטית ומסתיים במעצרו באשמת אונס קטינה. הקטעים בהם מתוארת ה„התעלסות" עם הגברת הצעירה („לא היה צל של ספק שיש לסנדרה ניסיון ואין לה עכבות. היא השתרעה בפישוק רגליים ואני חדרתי לתוכה. היא לא שכבה תחתיה בלי להיענות") מוכיחים כמאה עדים את שעד כה היה ידוע ליודעי ח"ן בלבד, והוא — שפולנסקי הוא מעריץ נסתר של דן בן־אמוץ.

בכלא מגלה פולנסקי, כצפוי, את האמת על הכלא: „לא נדרש לי זמן רב כדי לתפוס, שכמו כל אדם שהמושג היחיד שלו על החיים בכלא שאוב מהסרטים, לא ידעתי מאומה על המציאות הא־מיתית כאן. הסרטים נוטים להציג את האסירים כאנשים גדולי־גוף, קשוחים ואימתניים. אך רוב הכלואים בציינו (הכלא שבו נכלא) היו אנשים קטני גוף וממדים, שאינם בולטים כלל בהופ־עתם."

מה נאמר ומה נדבר? בשביל ללמוד את זה באמת לא כדאי להיכנס לכלא.

●

קיטש דומה אבל שונה מתפרסם בעיתונות שלנו במלאות ארבע שנים לפרוץ מילחמת־הלבנון. כל הכבוד לשירי־המחאה. אבל יש גבול. ודומה שהוא עובר קרוב מאוד למיקומם של שירים כמו „אנחנו מתעלסים בבית־עלמין צבאי" מאת רמי דיצני, שפורסם במוסף המיפורסם האחרון של מעריב. „נכון שאני מאהב־יישראלי כמעט מושלם?" שואל גיבור השיר „בעיניים שובבות" את אלמנת־המילחמה שאותה הוא בועל ממש כמו פולנסקי. אבל התשובה היא ישראלית לגמרי: „אתה מאז אחות," היא צוחקת.

לא ברור למה היא צוחקת.

אין קוצין ■

מנגד

ההיסטוריה (כמעט) חוזרת

רבותיי, אם לא ידיעתם זאת, ההיסטוריה חוזרת. זו אותה הגברת בשינוי האדרת. מי אמר שנס ליחם של פיתגמים וניבים חבוטים?

למרבית הבריות קשה ואולי בלתי־אפשרי כיום להבין את סערת הרגשות שעוררה פרשת הפקיד הבכיר. קשה להבין מדוע נטלו על עצמם ראש־הממשלה ושר־הביטחון סיכונים כאלה, מדוע הלכו בדרך קיצונית כל־כך, ומדוע אילצו את עצמם לנווט בדוחק בין עמדות שסכנתן זהה, ובשם הביטחון וכבוד השב"כ הסתבכו עם שוטים ונבלים... בקרב אנשי הרוח הפכה הפרשה לפרשת־דרכים. היא הפרידה בין ח"כ חיים צדוק, גד יעקובי ואבא אבן לבין יצחק רבין ושמעון פרס, היא הצמיחה מריבות ששנים נדרשו כדי להעלות להן ארוכה. לא היתה זו, או, מכל מקום, כעבור זמן קצר היא חדלה מהיות פרשת אשמתו או חפותו של אברהם שלום... השאלה היסודית היתה עמוקה יותר: האם באמת חובה על הצבא ועל שירותי הביטחון, שבעיני רבים כל־כך היו שם־נרדף למדינה, להעמיד עצמם בסכנה, להחליש את יוקרתם ואת ביטחונם העצמי רק כדי לתקן עוול היפותטי? מלבד יצחק מרדכי היה – כך טענו המתנגדים לחקירה בפרשה – עוד קור־בן שממנו התעלמו: מדינת־ישראל. העויינות של דעת־הקהל העולמית כלפי העמדה היש־ראלית הרישמית הרגיזה יותר מאשר עיר־ערה את ביטחונם של מתנגדי החקירה. הם הטילו ספק בטוהר כוונותיהם של המבקרים שמן החוץ. אשר טענו כי דברים כאלה עשויים להתרחש רק בישראל. אדרבה – טענו אנשי הימין – רק בישראל עשויים להתווכח על שאלות בסיסיות כמו ביטחון המדינה...

בעת שהפוליטיקנים תימרנו והאקדמאים חתמו על עצומות, היה הקולני שבדמגוגים הלאומניים מוכן להשמיע שוב את המת־כונים הישנים שלו באשר לרעות־החולות המכרסמות ביסודותיה של מדינת־היהו־דים... בסופו של דבר, היה זה סירובם העיקש של הממשלה ושל הפוליטיקאים – אשר חשבו כי הם משרתים את האינטרסים של ביטחון המדינה – להגביל עצמם בגבולות ההכרעות המישפטיות, שהעניק לירי־ביהם את ההזדמנות לה ציפו...

האם צריך להוסיף ולצטט? את כל השאר, כולל ה"הפי אנד", ניתן לקרוא בהרחבה בפרקים על פרשת דרייפוס שבסיפרו האנגלי של פרופ' ד.ו. ברוגן מאוניברסיטת קיימבריג', התפתחו־תה של צרפת המדורנית: 1939־1879. כל המובא לעיל מצוטט מספר זה. אנחנו רק החלפנו את השמות. כל היתר במקור וכלשונו.

מאה שנה כמעט חלפו מאז (1894) והימין הלאומני והאנאכרוניסטי, פאטריוטי ההו־הה בכיכרות, נושאי שם הביטחון לשווא, אויבי הדמוקראטיה החושדים במוסדותיה המישפטיים ובנוהליה, אויבי העיתונות החופשית והוויכוח הציבורי הגלוי — לא למדו דבר. לא החכימו ולא השתנו.

אתה מסתכל שוב ברמותו של יצחק שמיר, כפפת הברזל של הלח"י. הגבות הקודרות, הפנים הלא־אינטליגנטיות, חסרות הרגישות, המבע העיקש של כלב־ציד מאולף, החיוך הכפוי, הפה המדקלם מליצות בפאתוס של עסקן נידח מן הדור הקודם. האם באמת ניתן לראות בו את בן דמותו של איזה גנראל ביילוט, של הרמטכ"ל הצרפתי של אותם ימים בואדפר, של איזה מארקיז דו פאטי דה קלאם — כולם דמויות ידועות לשימצה הקשורות בדראמה של הקציץ היהודי שהורשע בבגידה על לא עוול בכפו, אנשי „ביטחון המדינה הקודם לכל", הריאקציונרים שלא בחלו בשום שקר ובשום דבר תועבה בנסיו־נם לחפות על מעלליהם ומחדליהם.

אין ספק, הקול הוא קולו של יעקב. אבל הידיים דומות להפליא לידיו של עשיו.

מן הצד השני ניצב לו ואלדק־רוסו שלנו, שמעון פרס. דיפלומט מנוסה שאיבד הפעם לרגע את שליטתו העצמית המפורסמת, וכך הוא נושא דברו בכינוס מישפטנים ושופטים, שנערך במרכז המישפט בירושלים (אני מצטט מן העיתונות):

„אני מציע להשתית את הביטחון על הביטחון. כשם שיש מערכת שיפוט אזרחית ומערכת שיפוט צבאית. עלינו להעמיק ולחשוב לגבי מדינה המצויה במילחמה, בנוגע להפרדה מוחלטת בין שיפוט אזרחי לבין שיפוט צבאי. אני לא מציע שישקרו למען ביטחון. מטרת הביטחון נועדה לאפשר לאנשים לחיות בצדק. אני לא מעלה בדעתי כי הצדק יכול לחיות מבלי שהביטחון יחיה."

שימו לב. הוא „לא מציע" שישקרו למען ביטחון. אבל הוא גם לא „מציע" שלא ישקרו. הרי בסופו של דבר צריך „לאפשר לאנשים לחיות בצדק". אבל מהו צדק אם לא ביטחון, ומהו ביטחון אם לא צדק.

קישקוש. צ'רצ'יל לא היה מדבר כך. גם לא ידידו שלו, איב מונטאן. צער גדול נוסף לעברו של כמיל שמעון־פרס. השתלבות באזור.

אמן הניסוח המבלבל, המטשטש, המשבש, המתחמק. אליו בחרו סופרים ישראליים לעלות לרגל דווקא השבוע. מה שייזכר מכל זה הוא שבשעת ההכרעה מצאו עצמם הוא, שמיר ורבין באותו צד של המיתרס, סוף־סוף. אם רק זה ייזכר מן ה„פרשה" שלנו — דיינו.

„אני יודע את הגבולות," הוסיף פרס ואמר באותו כינוס לפי העיתונות. „אני לא יכול לתת למישטרה הוראה לחקור. חובתי להעמיד בפני היועץ המישפטי לממשלה את ההיבטים של ניהול ענייני המדינה וניהול ענייני הביטחון, ולהעמיד אותו על התוקף שבדבר. הוויכוח הוא לגיטימי ולא רכילותי. זה ויכוח המתנהל על פי החוק ועל הפירושים לחוק."

אמר ועשה, שכן כעבור שלושה ימים מצא עצמו היועץ המשפטי בחוץ. ויכוח, לגיטימי, לא רכילותי — אבל כנראה בכל זאת עדיף בלי ויכוח.

ארבעה אנשים. או שאחד מהם שיקר ומסר דין־וחשבון שיקרי לוועדת־חקירה, וזה כנראה עוד בידיעת ראש־הממשלה לשעבר ושלעתיד (שמיר), או ששלושת האחרים שיקרו, ואם כך יש להעמיד אותם לדין, כדי לטהר את השרות הממשלתי מהם ומשכמותם. הדברים פשוטים עד כדי כך.

ביטחון המדינה? — מסך הערפל הנוח למי שמבקש להעלים את מעשיו. האיש הישר אינו זקוק להגנות כאלה. אדרבה, ביטחון המדינה מחייב בדיוק שכל אלה ושותפיהם — כולל אלה שרצחו שבויים ואלה שידעו על כך וחיפו, או שרק הובאו בסוד השקר והחיפוי — יסולקו מן החיים הציבוריים שלנו. איך נאמר בתנ"ך: והיה ביטחון המדינה שלכם טהור.

בצרפת זה קרה, תוך שנים לא־רבות. מדוע בעצם לא אצלנו?

— כי ההיסטוריה חוזרת, גבירותיי ורבותיי, אבל תמיד בארדת אחרת.

נתן יך ■

יועץ מן ההפטרה

„סבבוני כדבורים", אמר היועץ המישפטי החדש לממשלה לשני כתבים שריאיינוהו לאחר מינויו. „אני הוא החוגר והוא (היועץ היוצא פרופ' זמיר) הוא המפתח." השמיע מעל מירקע הטלוויזיה. „לא שררה אני נותן לכם — עבדות אני נותן לכם," המליץ באוזני עיתונאים באותו יום. כ„חתן יוצא מחופתו," המשיל את הרגשתו באוזני מראיין טלוויזיה. „אל תגידו בגת, אל תספרו בחוצות אשקלון," ציטט למשה רונן מידיעות אחרונות.

כל זה — אבוי — יבול של יום אחד.

כיוון שכך, הבה נשיב לו גם אנו בלשון קודש: כל המעיד עדות שקר בחברו ראוי להשליכו לכלבים. כל המלשין אדם בסתר אין לו חלק לעולם הבא. כל הממרק עצמו לעבירה, חבורות ופצעין יוצאין בו. כל המכבד את הרשע הרי זה כעובד עבודה זרה. כל אדם שיש בו חנופה נופל בגיהינום. כל המקבל עליו שררה בשביל ליהנות ממנה, אינו אלא כנואף היה. כל שהוא כביצה, ביצה טובה הימנו. שתיקתך יפה מדיבורך. לא עליך יש לי תרעומות אלא על מי שהביאך בשלום. בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין.

ה. פטרה ■

כברים

אלף שנים יום אחד

אדמון עמרן אל מלא
אלף שנים יום אחד
הוצאת המחשבה הפראית **פאריס**

האם אפשר להיות אדון (מסיה) שאינו צעיר עוד, מאופק עד כדי חיישנות, להתחיל לכתוב קרוב לגיל שישים, למצוא מו"ל ולזכות לכך שספריך ייקראו? — שואלת מבקרת במדור הספרותי של העיתון הצרפתי לה מונד. כי כל הדברים האמורים נתקיימו בסופר היהודי־המארוקאי הכותב צרפתית אדמון (כתיב: אדמונד) עמרן אל מלא, שהרומאן השלישי פרי־עטו יצא לאור בימים אלה בצרפת.

הראשון, מהלך בלא תנועה, יצא לאור בשנת 1980. שלוש שנים לאחר־מכן הופיע בצרפתית איילן או לילו של הסיפור. ועתה הרומאן האחרון לפי שעה: אלף שנים יום אחד, ששם גיבורו נסים.

אלף השנים, מתברר, מתייחסות למשך קיומה של יהדות מארוקו. היום האחד הוא היום היחיד, כביכול, שבו הגיעו אלף שנים אלו של היסטוריה יהודית־מארוקאנית לקיצן עם העלייה הגדולה לישראל. מה שהמבקר הצרפתי אינו מציין הוא כי כותרת הספר שאולה מן הפסוק בתהילים: „כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור." כך בעיניו של בורא עולם. מסתבר כי כך, לעיתים, גם בקורותיהם של ברואיו.

אל מלא, המתגורר בצרפת זה יותר מעשרים שנה, היה חבר פעיל במפלגה הקומוניסטית במארוקו במשך ארבע־עשרה שנה לפני שמשך ידיו מכל פעילות פוליטית ב־1959. „היה צורך," הוא אומר בשפתו הציורית. „לנתק את הקשר עם הלשון העצית ולהשליך את עצמך למים כדי להיות מסוגל לכתוב, דבר שאליו נתאוויתי מאז ומעולם."

הרומאן שלו, המתואר ברשימת הביקורת כמסע בזיכרון, הוא רומאן אישי קשה לפיענוח, מיוחד בלשונו ואפילו בעקרונות הפיסוק שלו, המזכיר את יוליסס של ג'ויס יותר מאשר את הרומן הפופולארי המיועד לקריאה המונית. ואף־על־פי־כן אין הוא נעדר סימני אקטואליה: אפילו מילחמת־לבנון נזכרת בו. אבל אין בו זכר לגישה עיתונאית.

„ברור שסיפור זה קשור גם למלחמת הלבנון," מעיר אדמון עמרן אל מלא על יצירתו, „אבל לא הייתי רוצה שיסגרו אותי בתוך בעיות פוליטיות. אסור לראות בספר זה רומאן מגוייס; ראייה כזאת היתה מנוגדת לכל מה שרציתי בו: לצאת מתוך כל הקריקטורות, להימלט מכל הסיסמאות, ל־הגיע אל האנושי."

הבה נקווה שה„אנושי" של אל מלא ימצא במהרה את מקומו גם לספרות העברית.

תיאטרון

למה דווקא אורוול

חוות החיות בתיאטרון הקאמרי
מחזה: ג'ורג' אורוול
בימוי: גדי רול

בסאטירה החריפה חוות החיות, שנתפרסמה ב־1954, הביע ג'ורג' אורוול את דעתו על הדינמיקה של מהפכות חברתיות באמצעות עלילה פשוטה בעלת כיוון התפתחות ברור ודמויות שהן סטריאוטיפים של התנהגות אנושית.

בתיאטרון הקאמרי נותרו העלילה הפשוטה והדמויות הסטריאוטיפיות. הסאטירה נדחקה לשוליים, לא רק משום שאיננה עוד מקורית וחריפה כפי שהיתה בזמן כתיבתה, אלא גם ובעיקר משום שעל־פי עיבודו של פיטר הול ובבימויו של גדי רול פינתה את מקומה לטובת עשיה מחזמרית מתמשכת, נמרצת ובעייתית.

הרגש במחזמר חוות החיות הושם כולו על הצד האסתטי, עד כי שיקולים חוזתיים הכתיבו לא פעם התרחשויות שעמדו בסתירה גם להגיון העלילתי הפשוט וגם לדרך עיצובן של הדמויות האוודוויליות. התנהגות החיות תחת שילטונו המדכא של האדם לא היתה שונה מהתנהגותן

אוטובוס הרוח

אוטובוס הסופרים בדרך לירושלים: משה בן־שאול, ישראל בר־כוכב, יצחק ליבני, יאיר הורוביץ ואחרים

מדי פעם נתקפים גם סופרים ואינטלקטואלים מהוגנים רוח שטות. מין תאווה עכורה להתחכך מעט בגופם – אם לא בשורש נישמתם – באישי צמרת השילטון. או־אז מיצווה על מוקיריהם וידידיהם להשיאם עצה לחזור ולעיין בדבר שמא אין כבודם, ככבודה של בת־מלך. זו, אלא בביתם פנימה. ערך סימן קריאה, הפרופסור מנחם פרי, מן הממולחים שברקחי יחסי־הציבור בקריית־הספר שלנו, לא יעץ טוב לעמיתיו הסופרים בעת שתיכנן בשבילם את מיבצע האיוולת האחרון: עליה לירושלים כדי לחוג שם בצוותא עם ראש־הממשלה את צאתה של חוברת חדשה של כתב־העת שבעריכתו.

וכך יצא לדרכו אוטובוס־הרוח ובו כשישים צליינים חילוניים: סופרים ומשוררים, אנשי אקדמיה וסתם מרעין בישין. וזאת בעצם השבוע שבו רעשה כל הארץ בפרשת „הפקיד הבכיר", שבה היתה למר פרס עמדה שדומה כי לא נועדה לרכוש לו אהדה יתירה בקרב סופרים ואנשי־רוח דווקא.

כשנשאל הפרופסור פרי – אשר קשר בדבריו שיבעה כיתרי־רוח לראשו של ראש־הממשלה – לפשר המסע התמוה, שלפי מיטב ידיעתנו אין לו אח ורע בתרבויות המערב של העשורים האחרונים, השיב תשובה משונה: אילו היינו נפגשים עם ערפאת – איש לא היה בא אלינו בטענות.

אולי כן ואולי לא. אבל מה עניין שמיטה להר־סיני. גם קשה מאוד לראות את המארח נהנה מן ההשוואה.

כך או כך, מקור בכיר שהשתתף במיפגש הלבבי דיווח כי ראש־הממשלה, כדרכו, שפע נימוסים נאים וציטטות. האיש שמעולם לא נקף אצבע קטנה למען הסיפרות העברית (בניגוד לפעולתו למען יישוב קדום, לשם השוואה) ידע גם הפעם להפיק את מיטב הרווח במינימום ההשקעה. כמינהגו, דיבר אל אורחיו בפרחים.

הללו מצידם גמלו לו על־פי דרכם, כשאילצו אותו להקשיב לדיקלומים של שירים, סיפורים, דברים כדורבנות עם נופת־צופים.

אומרים שאחרי הנשף חזר האוטובוס על נוסעיו העייפים אך המרוצים לשפלה. כל מאמצינו לאתר השבוע את אנשי־הרוח שבקרב הצליינים עלו בתוהו. לכולם שלום.

רב פרס ■

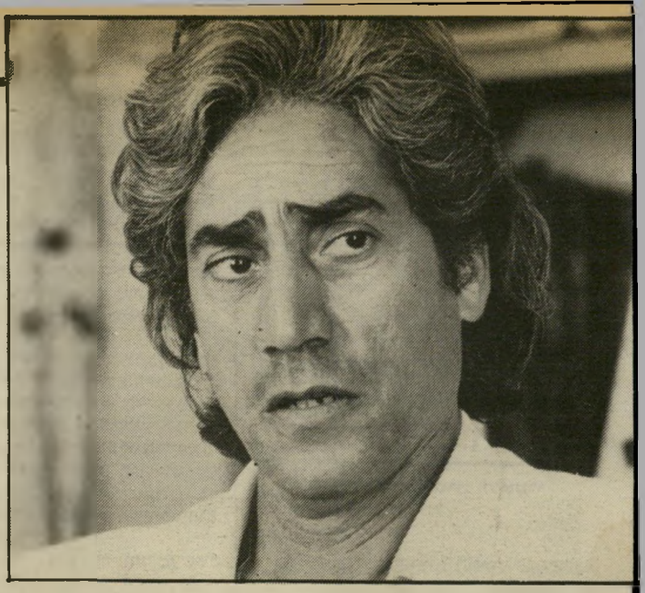

מחפש בחורה רב־גוונית, לא מרובעת, לא נתונה ללחצי־החברה. אחת בעלת מעוף, שתגיד את הדברים שלה איך שהיא חושבת, בלי מיסגרת, בלי כן נעים, לא נעים, שתהיה, אם לא מאה אחוז עמוס ברנס, אז לפחות חמישים אחוז."

ומה זה מאה אחוז עמוס ברנס?

"מי שחי אפילו חמישים שנה עם עמוס ברנס לא יכיר אותו ולא יירד לעומקו. אני כמו קפה תורכי. כשאתה שותה קפה תורכי, אתה שותה רק את המים שלו. אבל כל התמצית, הבוץ, שוקעת למטה. ככה גם אצלי. אפילו אם ארבר כל היום, לא יווצר מושג קלוש מיהו עמוס ברנס.

"אני גם נותן את עצמי טיפין־טיפין, צריך לשמור על סטוק, כי אם אגיד הכל היום, לא יהיה לי מה להגיד מחר. תשע שנים הייתי סגור על בריח וזעקותיי לא נשמעו, לכן אני מעריף לתת לציבור לשתות קפה על אש קטנה, טיפין־טיפין. עם כל הרצון לבוא לתוך החברה, עדיין יש הרבה בוץ בתוך הכוס."

ואז עובר ברנס לנושא הנכבד באמת, המישפט:

אני מאשים את היועץ המישפטי לממשלה כי היתה לו כוונה מלכתחילה לא לערוך מישפט חוזר, כדי לשמור על האינטרסים של המדינה, כדי לא ליצור תקדים שיביא לזעזועים במערכת.

בעולם לא היה תקדים לכך שמערכת מישפטית כלשהי הודתה בטעותה, שאמרו בפה מלא שאדם מסויים ישב מיספר שנים בכלא על לא עוול בכפו. ואם זה קרה אי־פעם, אז לא בגלל זה שמישהו במערכת חיפש צדק, אלא משום שהצדק טפח בכוח על פני המערכת ולא ניתן היה להתעלם ממנו, כמו במישפט דרייפוס.

אם על סמך ראיה חדשה ניתן לערוך מישפט חוזר, היועץ המישפטי יכול לקבוע שהראיה לא מספיקה. לי, האזרח הקטן, אין לפני מי לערער. לכן חייב להיות גוף ניטראלי ציבורי שיבקר את היועץ המישפטי לממשלה. לא יתכן שלאדם אחד ויחיד תהיה השפעה כל־כך חזקה, זה נוגד את הדמוקרטיה.

אני רוצה לראות את המדינה אחרת. אין לי היום הכוח לשנות דברים, אבל אם יבואו ויתאספו עוד מיספר אנשים, שתהיה להם התכונה של חשיבה לעומק ונשנה דברים. חייבים לשנות את החוק במדינה הזאת!

זאת לא פוליטיקה. המאבק שלי הוא מישפטי טהור. המטרה היא תיקון המעוות לטובת הכלל. לא טובת עמוס ברנס. אני כבר מחוץ לכלא. ואם כבר פוליטיקה, כל דבר בעיתו. היום לא הגיעה העת. זה לא מה שעומד אצלי היום על הפרק. כי על הפרק עומד היום שיקום אסירים.

עד כאן נאום ברנס.

סיוטים מהסוהרים

יציק שטיין האחראי מטעם מישרד־העבודה־והרווחה על ענייין האסירים המשוחררים בצפון, הוא האיש שקירב את ברנס לנושא זה. נזכר שטיין:

"אמרו לי: מה אתה לוקח את עמוס ברנס? קוקו לגמרי!

"מדובר בפרוייקט אדיר, בית שבו יחיו ויגורו אסירים לתקופת־ביניים בין השהייה בכלא לבין יציאה מלאה לחיים אזרחיים — כדי שהמעבר לא יהיה חד, כדי שיהיה להם מקום־מגורים אחרי היציאה מהכלא ולא יזרקו אותם לרחוב, כדי שיוכלו למצוא פרנסה ולהשתקם בלי ראגות. בארץ, זה נסיון חדש לגמרי.

"מכל האנשים בחברתי דוקא בעמוס ליישם את הרעיון הזה. הוא השתבץ בריוק בתוכניות שלי. אני צריך דמות שיש לה מעמד בעולם הפשע, אבל אין לה נורמות עברייניות. לברנס יש תווית של רוצח, וזה מקנה לו מעמד. לעומת זאת, בלי קשר למישפט חוזר, אני יכול להגיד בפה מלא שאין לו נורמות עברייניות, אין לי שום חשש שהוא יהיה מסווה לאנשים המעשנים סמים ולאנשים המסתירים רכוש גנוב, והוא גם בהחלט סמכותי.

"לקחתי אותו ופתרתי שלוש בעיות: בעית הארם בעל התכונות המתאימות שיסכים לגור ולישון עם האסירים בהוסטל, ושתי בעיות בשיקום ברנס עצמו — מצאתי לו מקום־מגורים ופרנסה."

ברנס ממהר להוסיף כי לא מדובר באסירים משוחררים אלא בדיירים ("כך אני קורא להם:").

לגביו, הם ריצו את העונש שלהם והמילה אסיר נמחקה. לו, ודווקא לו, יש גישה לדיירים. הוא יודע מה זה להיות בכלא ומה זה להשתחרר.

להיות בכלא זה לדעת לנווט בין הטיפות מבלי להירטב, להשתחרר פירושו להסתגל. לא עצמו היו סיוטים מהדפיקות של הסוהרים כל בוקר על הדלתות. כאשר השתחרר היה קם ב־6 בבוקר ונעמד ליד המיטה כדי שיספרו אותו ("ככה מתוך הרגל!").

אמו היתה תמיד מתפלאת מה הוא עושה בעמידת־בוקר, כל בוקר ליד המיטה.

לדיירים הוא תמיד מספר בהתחלה על עצמו, איך היה תשע שנים בכלא ושמר על קור־רוח ואופי יציב. איך נשאר אותו עמוס, חוץ מהפצע בפנים שאף אחד לא רואה, למרות שהיה יכול לפגוע לעולם הפשע, להשתמש בסמים ולגנוב. ("אם אתה נמצא תשע שנים בחברה של פושעים, רוב הסיכויים שתהפוך לפושע!") הוא הצליח לא לרדת לשוליים.

עד היום טיפל בחמישה דיירים. היום נמצאים בהוסטל רק שניים. כי זאת רק ההתחלה, בעתיד זה יהיה פרוייקט יותר גדול.

אחד הדיירים התגייס לצה"ל, ובצה"ל קיבלו אותו רק משום שהיה בהוסטל.

כפי שמסכם ברנס: "אני טוב לדיירים, משום שהיום כל גוף בארץ יודע מי זה עמוס ברנס. לשם שלי יש מפתח לפתוח כל דלת, כי לא עמוס לבד עומד בפתח. עומדים איתי גם שופטים, עורכי־דין, קציניס, חברי־כנסת, אישי־ציבור.

"אני יכול להרים טלפון, בלי בעיות, להתקשר לראש־הממשלה או למפכ"ל המישטרה.

"בדרך שלי צריך אומץ־לב. הוא נובע מכך שאני שלם עם עצמי."

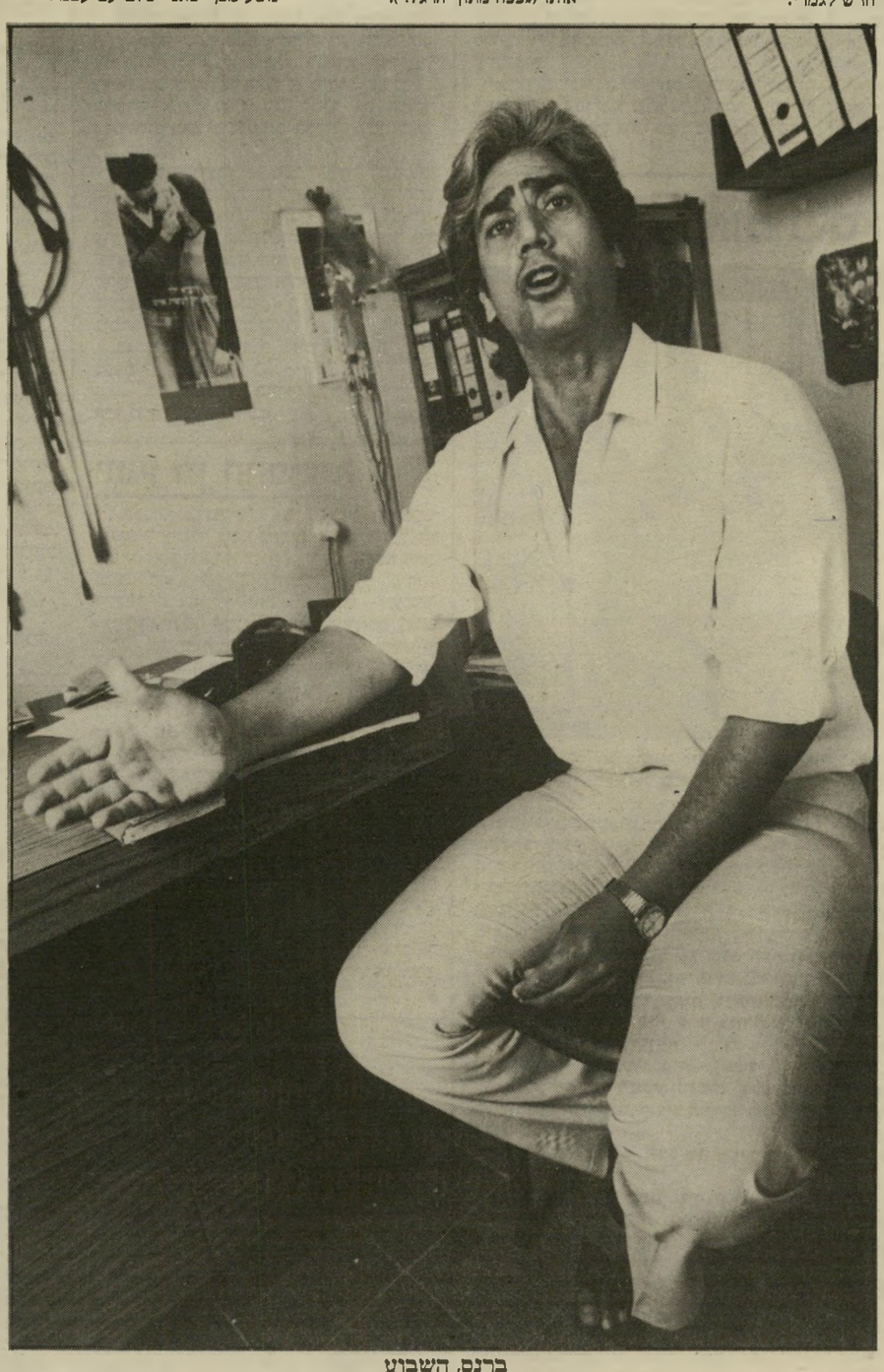

ברנס, השבוע
קרוב ל־40, רווק בלי דירה

הורוסקופ

(המשך מעמוד 21)

גמיש. העקשנות והדיעות שאינן ניתנות להשפעה יכולות להפוך למיגרעות. לרוב יש לו הבחנה מעודנת. מסוגל להעריך אמנות ויופי.

מרקורי בתאומים

כאן הוא במקומו, מלמד על חשיבה חריפה ומהירה, אבל נוטה להפכפכות. הוא משנה דעותיו לעיתים קרובות. מוח ממציא ובעל חיות. מתרחק מדעות קדומות. התשוקה לידע נרחב מוגשמת רק בחלקה, למרות היותו יוצר רושם של האדם המצוייד במידע נרחב, הרי הוא נוטה להיות בעל תפיסה שיטתית. (לדוגמה: מראיין ברדיו או בטלוויזיה שערך בדיקה חפוזה על כמה עובדות בסיסיות, יתן את הרושם שהוא יודע יותר מה־מתראיין עצמו). מיטיב לשוחח ומתעקש לעשות זאת גם אם לעיתים נשמע כמגבב דברים וחסר־רגש. הוא מוכשר לכתיבה, חולה קריאה ואספן ספרים.

מרקורי בסרטן

זיכרון מצויין, אינו שוכח דבר. כל פרט נשמר ומתוייק במחסן פנימי עצום, ובשעת הצורך יידע להשתמש בידע שנאגר, גם אם זה הגיע לשם לפני 30 שנה. הוא בעל דמיון רב־עוצמה וכושר־ביטוי יצירתי, עם זאת הוא נוטה להחשיב את העבר ולשכוח שהעתיד עוד לפניו. מחזיק בדיעותיו בעקשנות, אם כי לא־דווקא בענייני יום־יום, שלגביהם עשויה דעתו להשתנות.

נדיב ומתחשב באופן יוצא מגדר הרגיל. אינטואיטיבי וקצת חולמני, נהנה ממוסיקה ושירה, יש לו חוש־קצב מפותח. לעיתים הוא נתפס לדאגות בלתי־הגיוניות, פחדים, חרדות בדבר מחלות ופגעים לא מציאותיים. הוא בעל טאקט ודיפלומטיה, אך מסוגל לנטור שינאה ולא לשכוח לעולם עלבון או פגיעה אישית.

מרקורי באריה

הדברן הגדול, אופטימי עקשן ויודע הכל. בעל לב נדיב וחשיבה חזקה. אוהב נוחות ומסוגל ליטול על עצמו אחריות. הוא בעל יכולת־אירגון טובה. לעיתים נתפס ל־הערכה עצמית יתירה. האינטואיציה שלו טובה, הוא יצירתי ומעריך ונמשך לאמנות. כמו כן אוהב ילדים ויכול להפיק מהם את התכונות החיוביות שבהם. מצב טוב עבור מורים וגננות.

לעיתים שאפתן ובעל ביטחון עצמי רב מדי, בעל תפיסה רחבה. סובלני ונותן פקודות. זה יוצר את הרושם שהוא גאוותן ורודף־כבוד. הוא רואה לטווח רחוק, ולעיתים רחוקות טועה בניתוח מצבים בעבר, בהווה ובעתיד.

מרקורי בבתולה

רב־צדדי, מתמצא בכל, אינטלקטואל חריף וציני. לעיתים הוא ביקורתי מדי ולוקח ללב כל פגם וחיסרון הנראים לעין. בעל גישה אנליטית ועקשנית לבעיות — תכונות היכולות להוכיח את יעילותן עבורו כשהוא שוקד על מחקרים ארוכי־טווח. קפדן ועלול ליהפך טורדני. לומד על נקלה ועשוי להיות בעל נטיה למדע או לכתיבה ביקורתית.

סקפטי, מתעניין מאוד ב־בריאות, דיאטות והיגיינה, ומסוגל להפוך לצימחוני. לפעמים הוא רגזן מדי ופדאנט, ואינו חדל מלהתלונן ולרטון על כל מה שלא בסדר. לא פעם נתפס כשהוא מאזין לרכילות – באחרונה הוא אינו מראה זאת, אך השמועות מגיעות אליו כמעט ברגע שבו הן מתעוררות. גם הוא מבקר את עצמו בגלל זאת אבל על החיסרון הזה הוא אינו יכול לוותר.

מבצע השנה!

כל אחד ורה טאמפו

ניתם מערכות תדמית

נתתי לו את החיים
ונתתי לו גם ביטוח חיים

הבאתי אותו לעולם מתוך אהבה. נתתי לו ביטוח חיים מתוך אהבה. ככה זה כשאוהבים מישהו, דואגים לו. אך גם בעצם הבחירה של ביטוח החיים יש ביטוי של אהבה ואחריות לעתיד.

*אני בחרתי **במגדל** – חברת הביטוח הגדולה ביותר בישראל בביטוח חיים.*
***מגדל** היא חברה שהוכיחה את עצמה ב־52 השנים האחרונות.*
דבר אחד בטוח על מגדל אפשר לסמוך.

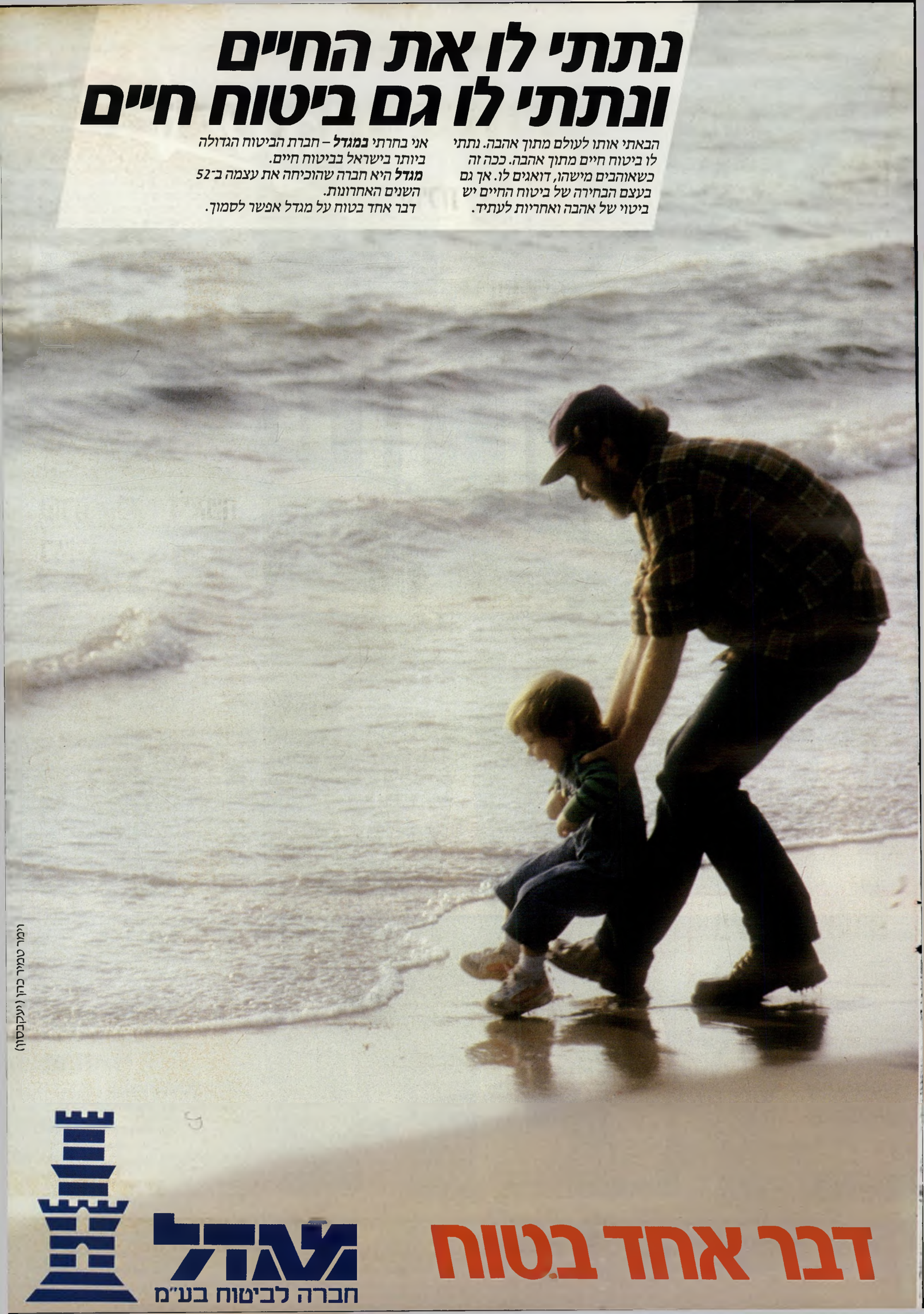

(המחשה, צוות מגדל)

דבר אחד בטוח

מגדל
חברה לביטוח בע"מ

האיש שהורשע ברצח אשה, עוסק כיום בשיקום אסירים משוחררים וכותב שירים רגשניים על אהבה, נשים וטבע

ברנס משקם ומשורר

צ **ריך לשמוע** כדי להאמין. „עמוס ברנס זה לא רק שם, זוהי מדינה ללא תושבים. איפה שאתה הולך, תשמע עמוס ברנס, ולא יצחק שמיר. אני בתוך הציבור כמו תבלין. תבלין ציבורי.

„בבתי־ספר, באוניברסיטאות, במחנות־צה"ל, אין מי שלא יודע מי זה עמוס ברנס. הציבור כל הזמן בראש שלי, ואני בראש שלו.

„שני גלגלי־שיניים — אני והחברה. אני מריץ את החברה. הציבור רואה אותי בקורבן."

נאום הגבר המורשע ברצח, חביב־התיקשורת, מרצה במתנ"סים, בבתי־ספר, בקיבוצים, אוניברסיטאות, במחנות צה"ל, אישיות רצויה בערבי־ראיונות — עמוס ברנס.

אילולא הסתבך בפרשת רצח רחל הלר, היה עמוס ברנס סתם פקיד בבנק או בעירייה. היום הוא דמות מוכרת, מעוררת עניין לטוב ולרע. כוחו בסימן־השאלה המרחף מעל לראשו כל העת, במינון הנכון.

האם רצח או לא רצח את רחל הלר? האם עמוס ברנס הוא רוצח אכזרי ומתוחכם, או קורבן המימסד המישטרתי.

עמוס ברנס היה ונשאר סימן־שאלה. הוא יודע זאת, ופורט על המיתרים הנכונים. אמן ביחסי־ציבור, שהשכיל לדחוף למערבולת שלו אישי־ציבור מישפטנים וקציני־מישטרה. שמות כמו אמנון רובינשטיין, עזרא גולדברג ואחרים.

כשיצא מהכלא, היה לפיד חי, שבער באש של זעם ומרירות, הוא זעק את זעקת אי־הצדק שנעשה לו, לדבריו. האש הבוערת שלו הדליקה את התיקשורת ועוררת גלים בקהל הרחב. היום, 12 וחצי שנה מאז נכנס לכלא, שנתיים וחצי לאחר השיחרור, הגלים החוזרים והמעודדים שקיבל מהציבור, כיבו אצלו לאט־לאט את האש, והקיטור נגמר גם כן.

לעומת זאת האגו שלו תפח פלאים. ריבורו, שהיה נואש, כן וחוצב־להבות, קיבל גוון של נאום מלוטש. הוא הפך להיות קומוניקאט מהלך של תופעה הנקראת עמוס ברנס, והוא מדבר עליה לרוב בגוף שלישי. הוא שקול ומדוד, מגלה טפח ומסתיר טפחיים, כדי שיהיה לו מה למכור בפעם הבאה והעיקר — הוא אינו חדל להפתיע.

אחד המורשעים ברצח המפורסמים ביותר במדינה הוא היום משקם אסירים משוחררים וכותב שירים רגשניים על אהבה, נשים וטבע.

ברנס בבית־המישפט
לנווט בין הטיפות מבלי להירטב

ברנס בחדרו בהוסטל האסירים המשוחררים
„אני כמו קפה תורכי!"

גזיזת הרעמה

כ **שבאנו אליו** התפלא על שלא זיהינו אותו ממבט ראשון:

„איך, איך זה שלא זיהיתם אותי?" אין אף אחד שלא מכיר אותי." לא זיהינו משום שלא היה רזה, פרוע, מוזנח ומכורכ כפי שהיה זכור מהתמונות. אלא גבוה, נאה מאוד, נוטה להשמנה, בעל שיער מאפיר מסורק למישעי. רק לפני ימים אחדים, גזז את הרעמה שהיתה סימלו המיסחרי, וגם זה מוכיח שהאיש מתחיל להתמסד. סוף־סוף הוא מתקרב לגיל 40.

בני גילו כבר נשואים עם ילדים, דירה, מיקצוע, ותק, קרן השתלמות, והוא עדיין רווק. דירה? בשלב זה — חלום באספמיה. יש לו חדרון קטן בתוך הוסטל לאסירים משוחררים בעכו, בו הוא משמש כאב־בית, ועל שכתיבתם נעצרה בינתיים בשלב בחייו בו הוא מגיע לכלא. ודפי השירים שהתחיל לכתוב בכלא. „אני כותב על אהבה, נשים, טבע, נוף, גורל... דברים אוניברסאליים. אני מקווה לפרסם את ספר השירים שהתחלתי לכתוב בכלא. הפירסום הזה יתן לי אולי דחיפה תקציבית להוציא את הספר האוטוביוגראפי שלי."

אומר ברנס: „תמיד היתה לי הצלחה אצל נשים, משום שאני יודע מה זאת אשה. ככל שאני יודע יותר, ההצלחה שלי גוברת. האשה היא ‚הפרח בריחו', את תיאום הצבעים, את התנועה, את הג'סט — אותה תנועה שעושות נשים כדי לסדר את שיערן. אני רואה אשה כפי שצייר רואה תמונה."

האם נשים אינן מפחדות ממנו, אחרי פרטיותו של חדרון זה הוא שומר בקנאות.

חסרונן של תשע שנים אזרחיות ניכר בברנס מאוד. בצרור שלו אין הרבה חפצים אישיים ואין בכלל מוצרים בני קיימא או דיברי־ערך. רכושו החשוב ביותר הוא הפירסום שלו. הוא גאה בו מאוד, באותו אופן בו אדם אחר גאה בווידיאו החדש.

הגאווה הזאת חוזרת לאורך כל הדרך. גאווה של בן טריפולי, של „גבר" שלא יודה לרגע במיסכנות או בחולשה והמציג חזות קבועה של ביטחון עצמי.

רכוש יקר אחר. הסגור באותו חדרון, הם דפי הספר האוטוביוגראפי שלו, הוא לא התקשר עדיין עם מול"ים, כל התוכניות עדיין באוויר, ובינתיים נשמעות כמו חלומות של נער בגיל הטיפש־עשרה או, לחילופין, של אדם שאיבד את כל עולמו ולא אמר נואש.

בחורות עם פוטנציאל

א **ם מדפדפים** בתיק השירים העבה, והמסודר לפי סדר כרונולוגי, מתברר עד מהרה שהנושאים המעסיקים את המשורר ברנס בעיקר הם אהבה ונשים.

האם זה מפצה אותו על חוסר קיום או שהיה קיום בעבר?

שהורשע ברצח אשה?

„בחורות מפחדות ממני משום שאיכזבתי ותאכזבתי. אני לא נקשר במהירות. לא. הן לא מפחדות ממני משום שהדביקו לי את התווית של רוצח־אשה, להיפך, הן מזדהות עם המאבק שלי, מעריצות ונמשכות אליי.

„גם האמהות לא מתנגדות. הן נוהגות לפי הכלל ‚אם הוא טוב לך, הוא טוב לי'. אני יוצא עם בחורות שיש בהן פוטנציאל. לא יוצא עם נשואות או קטינות. לגבי מבוגרות אני יותר גמיש. אשה מתחילה להיות זקנה בשבילי רק בגיל 60.

„עוד לא מצאתי אשה אידיאלית שתענה על הקריטריונים שלי. אני

משקם שטויות
„אמרו לי: הוא קוקו לגמרי!"

המורדות

רינת אלדר ומלכת־היופי לשעבר שימעונה הולנדר, המשמשת כח־ברת־ועד, מפגינות שלווה ביום המכריע של הקמת העמותה. כשהן מחייכות לעדת הצלמים שעטו עליהן. היה זה מיפגש חברתי נעים על כוסית־יין. אך את המאבק האמיתי השאירו ליום המחרת.

המתנגדות

מחייכות אל המצלמה. לדוגמניות קארין דונסקי ואנאבל טמיר יש רפלקס מותנה לחייך אל מצ־למות. אך מאוחר יותר, במהלך העימות, הפגינו תקיפות בהתנגדותן.

הכניס סדר בענף הפרוץ. אט־אט החל לעשות נפשות לרעיונו. לא פחות מ־60 דוגמנים ודוגמניות גילו התלהבות ורצון להצטרף.

ניסיון קודם להקמת אירגון דומה, על־ידי תמי בן־עמי וחניתה צנטנר, נכשל בעודו באיבו.

פינק, למוד ניסיון, נוכח שלא הכל ורוד. מארגני־התצוגות גילו התנגדות נחרצת לכל ניסיונות ההתארגנות, וניסו להכשיל את הקמת העמותה, הדוגמנים בחרו לעצמם ועד־פעולה הכולל את חני פרי, אירית אלטמן, ספיר קאופמן ושימעונה הולנדר. הגבר היחיד בוועד, ירון פינק, נבחר כיושב־ראש העמותה שבדרך.

הוועד ניסה לשכנע את המסתייגים מבין הדוגמנים להצטרף, וכמו כן פנה אל מארגני התצוגות בניסיון לשתפם בתהליך. לשם כך העמידה העמותה גם תנאים קשוחים לחבריה. עליהם לחתום על התחייבות רישמית כי לא יהיו איחורים להופעות ולתצוגות, וכן עליהם לשפר את המישמעת ומוסר עבודתם. לצורך זה אף הקימה העמותה ועדת־ענישה פנימית, אשר תוכל אף להשעות את הדוגמניות והדוגמנים מעבודתם, במיקרה של הפרת התקנון.

הדוגמנית המבוקשת שרי חן, שהיא אחת המתנגדות להקמת העמותה, אמרה כי היא אינה מעוניינת שוועדה כלשהי תקבע לה לאן תלך וכמה תק־בל, וועדה אחרת תעניש אותה אם תא־חר. „אף אחד לא יקבע לי כמה אקבל לתצוגה!" הכריזה.

איומים והאשמות

לסני חודש החלה היוזמה לקבל תאוצה, כשלידי מארגנות התצו־גות הגיעה טיוטת־החוזה, המוצעת על־ידי העמותה החדשה, המארגנות של־דיבריהן היחסים ביניהן לא היו מצויי־נים מעולם, נכנסו ללחץ והחליטו ל־התארגן אף הן ולהשיב מילחמה. ממש אירוע היסטורי. איך זה פיתאום, מתחת לאפו, קמו הדוגמנים והחליטו להת־ארגן? ממש חוצפה. המעבידות, יש להן עניין ברור ששום ועד לא יתערב ב־מעשיהן.

פינק מספר, שדוגמנים ודוגמניות החלו לקבל איומים ממארגנות, תוך כדי הטחת האשמות קשות ואף איומים במישפטים פליליים. כל זאת על מה? בתירוץ שבהקמת העמותה יש עבירה על חוק ההגבלים העיסקיים, שמט־רתו למנוע הסדר כובל, המפלה ופוגע בצרכן.

היה זה ניסיון לתת תוקף חוקי להתנגדותן של המארגנות. נראה לכאורה כי מתחת לפני השטה, המ־כוסה בהרבה מייק־אפ, חוששות המ־ארגנות מאיבוד החופש הגמור שהיה להן עד היום בתחום תנאי העבודה והשכר.

ביום החמישי האחרון הוזמנו כל חברי העמותה לפאב האסם, להרמת כוסית, לרגל יציאת העמותה לדרך. מצב־הרוח המרומם של כל הנוכחים הועם מעט בשומעם כי למחרת יתקיים כינוס של המתנגדות להקמת העמותה. בו במקום החליטו להתארגן להפגנת־

(המשך בעמוד 36)

חזה מול האוייב

ומצח־נחושה הפגינה רינת אלדר, תוך כדי הנפת שלט האומר: „דוגמנות אצ־לנו זה מיקצוע". רינת היא דוגמנית־הבית של בית האופנה אימג.

המימסד

הוותיק, ביניהן הדוגמניות הידו־עות קארין דונסקי וחניתה צנטנר, ישבו להאזין להסבריו של עורך־הדין שהופיע מ־טעמם לפגישה. נציגה מטעם המתנגדות ירדה אל המפגינים, אך הם סירבו לדון עימה בנושאי העימות ורק נתנו לה ורד נאה ושילחוה כלעומת שבאה.

בתרוצים שונים ומשונים. פינק פנה אל אנשי אמ"י (אירגון אמני ישראל) ושוחח עימם על דרכי התארגנותם ואף פנה למישרד עורכי־דין מכובד (כספי ושות'), אשר ייצגם במאבק ויתן יעוץ חוקי לעמותה.

„דוגמני כל הארצות — התאחדו!
אין לכן מה להפסיד חוץ מכבליכם!"

המארגן בשדה הקרב באחד משלבי ההפגנה ח־ ששו בעלי המקום מהת־ להטות והזמינו מישטרה. הדוגמן ירון פינק הגיש פרח גם לשוטרים.

מהפכת הדוגמניות

אפילו זיקני קפה־פאב הקומקום לא זוכרים אווירה כה חמה במ־ קום: תחת לעכס על מסלולי הדוג־ מנות, התייצבו ביום השישי האחרון 50 דוגמנים ודוגמניות להפגנה חמה וסוע־ רת נגד מארגני תצוגות־האופנה. הש־ לטים נישאו אל על, הזיעה ניגרה, ה־ מישטרה הגיעה, בלגאן שלם.

כל העניין החל לפני חצי שנה. ירון פינק, דוגמן, הגה רעיון להקמת עמו־ תת דוגמנים ודוגמניות, במטרה מוצה־ רת להעלות את רמת התצוגות ול־

חברת הוועד חני פרי, שהיא דוגמנית צילום ומסלול מנוסה ו־ מבוקשת, אשר עבדה שנים רבות בארצות־הברית, מיטיבה, כבעלת ניסיון צילומי רב, להיכנס לתפקיד הלוחמת. חני לא נאלצה להרחיק לכת. ההפגנה נערכה במידשאה שממול לקפה הקומקום של בעלה.

הפרולטריון יום קודם להפגנה נפגשו הדוגמנים והדוגמניות ה־ מאוגדים להרמת כוסית באסם. לרגל יציאתם ל־ דרך. בתמונה למעלה נראות טלי סיני, אשתו של אריק סיני, רינת אלדר והדוגמנית חני פרי מהוועד. בתצלום מימין: המפגינה הנמרצת יפעת שכטר.

דידי דנקנר אשתו של העיתונאי אמנון, בחברת המברך, חברו הקרוב של בעלה, דן בן־אמוץ. מצב־רוחו של בן־אמוץ היה מרו־מם, אולי בשל היין הרב שהזרים לעורקיו כל הערב, שהוקדש לצאת ספר חברו.

דידי מנוסי בא לברך ונמצא מבדח. הוא הופיע, כהרגלו בקיץ, כשהוא עוטה גלביה ערבית מקורית, ואיחל לדנקנר שסיפרו יצליח לפחות כמו הבדיחמין לשבת. לידו: יונה אשכנזי, חברתו של המו"ל אשר ביתן.

קיוויתי ולתעתועי מראדונה הכריעו חלק מהאורחים, ביניהם הח"כ **יוסי שריד** והסופר **יצחק בן־נר**, שמיהרו ועזבו את המסיבה. **דידי מנוסי** הילל את שיכלולי האלקטרוניקה ואמר כי „מזל שיש וידיאו, רק בזכותו ניתן לצאת לפעילות תרבותית."

באשר לספר, ששמו מחפשים את גואלמן, סיפר המחבר כגאווה כי חלקו כולל נבואות שכבר התגשמו, והיתר נבואות העתידות להתגשם בעתיד.

ירון לונדון הסתודד עם העיתו־נאים **זאב שיף** ו**גדעון פאמט** מהארץ, ואילו בעלי הוצאת־הספרים שפירסמה את הספר, **אוהד זמורה** ו**אשר ביתן**, רוו נחת ממכובדות האירוע. השדרן **אלכס אנסקי** עזב את ירושלים ביום חגה ובא לברך, עם אשתו הסימפאטית **שרי**. אנסקי חייך ואמר, כי בספר של עמוס קינן היה יותר יין.

עצומה שהועברה בין הנוכחים דר־שה מעיריית תל־אביב לאשר קיום בית־קפה במקום, וכולם חתמו ברצון: „אם זה נגד צ'ק — אין בעיות. הוא כבר יוצא לי מ..." אמר אחד הנוכחים.

לקראת סיום נשא אמנון דנקנר את צוואתו הפוליטית והכריז: „נשיא אר־צות־הברית כבר לא אהיה, אני מזיע מאור־הזורקורים."

לילי שרון ובעלה העמיסו על צלחותיהם את הגבינות, האגרולס והפיט־ריות שחולקו ביד נדיבה. לא נראה שהדיאטה היא שמפריעה להם בחיים. לילי באה לבכורה בזכות קשריה עם דליה לאו, רקדנית הפלמנקו, שאותה הכירה אצל הקוסמטיקאית המשותפת של שתיהן.

מרים עציוני מנהלת תיאטרון יובל, אוח־זת בידה את העוגה בדמות הרקדנית, שנאפתה במיוחד עבור דליה לאו, הישׂ־ראלית שהיא כוכבת הריקוד הספרדי. העוגה יוצאת־הדופן נשמרה בצורתה זו עוד שניות אחדות, ואז נחתה מעדנות על בירכיו של השגריר הספרדי החדש.

שגריר עם קצפת

הצגת־גאלה חגיגית נערכה השבוע לבלדה ללוחם שוורים, בביצוע תיאטרון חיטאנו הספרדי, במשותף עם **דליה לאו**, רקדנית הפלמנקו הישראלית, ו**יוסי בנאי**.

המופע והמסיבה שאחריו התקיימו באמיפתאטרון נווה־צדק.

את ההפתעה במסיבה סיפקה עוגת־קצפת ענקית בצורת רקדנית ספרדית, שאותה אמורה היתה להגיש המפיקה **מרים עציוני** לידיה של הרקדנית **דליה לאו**. תחת להגיע ללאו, הת־עופפה העוגה מידיה של עציוני ונחתה בהיפוך על בירכיו של השגריר ה־ספרדי, **פדרו לופז אגירבנגואה**. השגריר נבוך לרגע, אך התאושש במ־הירות, כשפמליה גדולה התנפלה עליו וניתקה את מיכנסיו.

אילנה בנאי אשתו הנחבאת אל הכלים של יוסי בנאי, הופי־עה לטקס החגיגי בליווית בעלה, המשתתף בהצגה בלדה ללוחם שוורים. אילנה עסוקה כיום בגידול שני ילדיהם.

צילם: צבי טל, כתב: מוּלי סרידמן

מה נחת על בירכי הדיפלומט

★ כיצד השפיע הכדורגל על מסיבת העיתונאים ★ מחמאות המורה לפיתוח־קול

דבש ניב המשוררת הירושלמית היפה, משכה את תשומת־לב הגברים שנכחו במסיבה. היא ישבה בצד, כשלראשה כובע מסוגנן בלבן. דבש עומדת להוציא לאור את ספר שיריה השני.

מחפשים את האשה בלבן

כשבעלי־טורים בעיתונים לוגמים כמויות של יין, המסיבה שלהם היא לא ככל המסיבות. בחוכמות שלהם דבק ריחו של נייר עיתון. לכבוד סיפרו השני של אמנון דנקנר, התאספו כל חבריו לברכו. ציחצוחי־לשון של בכירי הפובליציסטים נשמעו מכל עבר. בצר. ליד שולחן פינתי, ישבה צעירה אפופת־מיסתורין, לבושה לבן, שיערה בלונד ארוך, וכובע לבן רחב־שוליים על ראשה. כולם הכירו את כולם, ורק האשה בלבן נותרה עלומת־שם. אט־אט עברה השמועה מפה לאוזן: אין זו אלא המאהבת של דנקנר, מזה 12 שנה.

שרי אנסקי הצטרפה לבעלה, השדרן אלכס אנסקי, ובאה למסיבת העיתונאים. בתצלום למטה: אתי, אשתו לשעבר של מאיר ויזלטיר.

ירון לונדון מיעט לשתות ושמר על סבר־פנים רציני לכל אורך הערב. במשך הערב ניהל שיחות מעמיקות עם עמיתיו זאב שיף וגידעון סאמט.

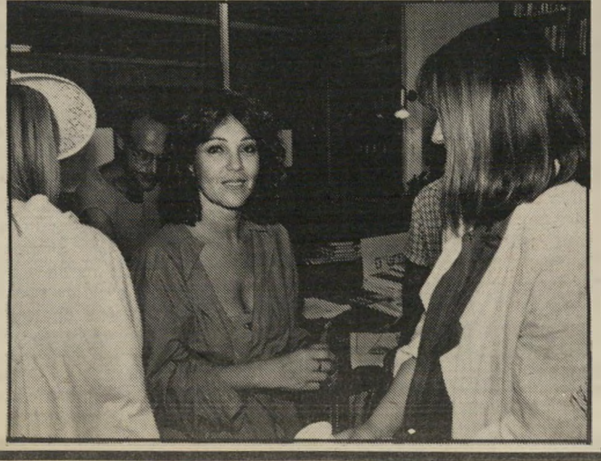

אמנון דנקנר עוד יהיה פעם סופר – כך הכריז דן בן־אמוץ במסיבה שנערכה לכבוד הוצאת סיפרו השני מחפשים את גואלמן. המסיבה נערכה בחנות־הספרים מוזה. חברו הטוב של דנקנר, יוסי שריד, היה מראשוני הבאים ומראשוני ההולכים, שחששו להחמיץ את שחקן הכדורגל מארדונה.

חבריו הרשעים של דנקנר מיהרו בעליצות אל אשתו, **מירי**, והיא אישרה את אמיתות השמועה. מישלחת מכובדת נשלחה אל הנערה לאמת את הידיעה המשמחת ותשובתה היתה: „הלוואי! אך כיצד יתכן 12 שנה, ואני רק בת 13?" בהמשך הערב התברר שזו היתה עוד אחת מהבריחות הפרטיות שגילגלו חבריו הטובים של בעל המסיבה.

דן בן־אמוץ, שכינה עצמו „מאחרוני הראשונים", היסה בצעקה את כולם ונזף באורחים כי המסיבה היא לכבוד דנקנר, וכי רק עליו יש לדבר — לא על נושאים אחרים; מישהו הגיב מייד „דנקנר, מפני ששמו מתחיל ב־דן?"

בן־אמוץ הוסיף ואמר לכולם, כי הוא, שכבר היה סופר, מכריז בזאת שדנקנר עוד יהיה סופר.

הגעגועים לפישוליו של ניסים

טרמפולינה ספרדית

נוריה אספרט כוכבת ומנהלת התיאטרון הספרדי, כובדה בנשיקות חמות על־ידי לולה שנצר, המורה לפיתוח־קול (משמאל), שדורות של זמרי־הארץ רכשו אצלה השכלתם.

שחקניה הספרדיים של ההצגה ירמה, המבקרים בארץ במיסגרת פסטיבל־ישראל, זכו השבוע למסיבת קוקטייל, שנערכה לכבודם. המסיבה נערכה ב־מירפסת הקומה השלישית בתיאטרון הבימה בתל־אביב. האורחים הרבים שבאו המתינו ארוכות מול השולחנות עמוסי־המזון, בעורם מצפים לבואו של צוות־ההצגה. שהתעכב לצורך צילומים עבור הטלוויזיה הישראלית. המיוחד בהצגה הוא בעיצוב הבימה, הנראית כטרמפולינה ענקית, שעליה מהלכים השחקנים במשך כל ההופעה.

השחקנים התקבלו על־ידי אורחי המסיבה במחיאות־כפיים, ובתשואות סוערות זכתה **נוריה אספרט**, השחקנית מס' 1 בספרד. אורחת ישראלית מכובדת היתה **לולה שנצר**, המורה לפיתוח־קול, שבירכה את אספרט ואמרה לה כי מיקצועיות כמו שלה קשה מאוד למצוא בארץ. כמו כן הופיעו מנהלי התיאטרונים **עמרי ניצן** ו**גדליה בסר**. האחרון בא עם אשתו, השחקנית **ליאורה ריבלין**.

איפה פרס החדש?

(פרס החדש חוזר ללישכתו. אחרי הנאום בכנסת. הוא נכנס ורואה את פרס הישן יושב מאחורי המיכתבה.)

פרס החדש (בזעם): מה אתה עושה כאן? אתה יודע שמקומך במרתף!

פרס הישן (בעקשנות): נמאס לי. די: כמה זמן אפשר?

פרס החדש: מה זאת אומרת, כמה זמן? תמיד! תתייבת!

פרס הישן: לך קל לדבר. אתה מסתובב, מקבל פני ראשי־ממשלות ושחקנים צרפתיים. מנשקים אותך באפיקים ובשדרות. ואני מה?

פרס החדש: אתה כבר קילקלת מספיק! עברתי תשע שנים כדי שישכחו אותך, ופיתאום אתה צץ והורס את הכל!

פרס

פרס הישן: מה אתה רוצה ממני? ישבתי בשקט, בזמן שאתה שינית תדמית, למרת מומחים אמריקאים ליחסי־ציבור, רכשת אמינות. אותי שכחו בכלל.

פרס החדש (בלעג מר): אתה ישבת בשקט? לולא בדקתי בכל יום את המנעול של המרתף, היית פורץ מזמן החוצה! איך יצאת עכשיו?

פרס הישן: אתה מכיר את השגעונות שלי. כשאני שומע את שתי המילים „פרשה" ו„ביטחון", אני לא יכול לשבת בשקט. זה מקפיץ אותי. יש לדורנו שלוש משימות: אלף...

פרס החדש: רי, תפסיק את הפוילע־שטיקים האלה של בן־גוריון. אתה לא מבין שיש עכשיו תקופה אחרת? עכשיו רוצים לשמוע על חוק...

פרס הישן: חוק־שמוק: כשיש פרשה ביטחונית וגורל האומה ...

פרס החדש (מתחנן): אני מבקש ממך, תחזור למרתף! לפחות עד הרוטציה! תן לי לגמור את הכהונה כמדינאי בינלאומי דגול! עשה לי טובה! תתאפק עוד קצת! חזור למרתף!

פרס הישן: אר־קיי! אר־קיי! שכח ממני! (נעלם).

(פרס החדש נאנח. יושב מאחורי המיכתבה וקורא למזכירה).

פרס החדש (מכתיב): מקורבי ראש־הממשלה הודיעו שהוא דוגל בחקירת הפרשה עד תום, בתנאי שתתנהל בחשאיות, וכי ראש השב"כ לא יושעה. מדינת־החוק...

(וכן הלאה. גנבתי את הרעיון הזה מן ההומוריסט היהודי־האמריקאי ארט בוכוולד. הוא כתב רשימה כזאת על ריצ'ארד ניכסון, בימי פרשת ווטרגייט.)

אוהל הדוד תום

הסרט על השחורים בארצות־הברית, שהוצג במיסגרת מבט שני היה מחוכם מאוד.

לכאורה היה זה סרט על הגיזעון השחור, לואיס פרחאן. אך הוגבלה לתוכו נימה שפנתה נגד ג'סי ג'קסון, המועמד השחור לנשיאות. וכדי שלא תהיה טעות, אמר הקריין, בפתח התוכנית, כי ג'קסון השמיע במסע־הבחירות שלו „הערות אנטי־שמיות".

אין בזה שמץ של אמת. אבל המימסד היהודי באמריקה נתון במילחמה עם ג'קסון, ובמילחמה זו כל האמצעים כשרים — גם אמצעים הדומים מאוד לשיטותיו של פרחאן.

אין לישראל שום עניין להיכנס למילחמה עם 20 מיליון אזרחים אמריקאיים. בעלי צבע־עור כהה. ואת הציבור הזה אין מייצגים החברים הנחמדים של המישלחת השחורה המגוחכת, שביקורה בארץ תואר באותו סרט. שחורים מסוג זה נקראים בפי חבריהם „הדוד תום". קובעים המיליונים שהצביעו בעד ג'קסון. ואילו ג'קסון מנסה כמיטב יכולתו לתקן את יחסיו עם ישראל — למשל, על־ידי הראיון שהעניק לי, ושפורסם בשבועון זה.

מה טוען המימסד היהודי נגד ג'קסון? ראשית, שהוא מגלה אהדה לפלסטינים, ונפגש עם יאסר ערפאת. אז מה? מותר לאדם לדגול בשלום בין ישראל ואש"ף. כמה מידידיה הטובים של ישראל — למשל, ניקולה צ'אוצ'סקו וכמה ממדינאי אירופה — דוגלים גם הם בגישה זו. לא כל ידיד של ישראל חייב לרקוד כמו רוב מאולף לצלילי החליל של ממשלת־ישראל, צלילים הצורמים גם את אוזניהם של כמה אזרחים טובים בישראל.

הטענה השניה נגד ג'קסון סבירה יותר. נטען נגדו שלא הסתייג בפה מלא מלואיס פרחאן.

שאלתי על כך את ג'קסון עצמו, והוא השיב בראיון הרישמי תשובה מתחמקת. מאיר כהנא, כך אמר, מסוכן יותר מלואיס פרחאן.

דיברתי על כך גם עם מקורביו, והם נתנו לי תשובה עניינית יותר. פרחאן, הם אמרו, הוא כוח גדול בציבור השחור. הקהל השחור נמשך אליו, לא בשל הערותיו האנטי־שמיות, אלא מפני שהוא מבטא את הזעם העמוק של השחורים.

הלב היהודי מלא זעם ומרירות מאז השואה, אך נדמה כי גדולים פי כמה הזעם והמרירות והשינאה שבלב השחורים האמריקאיים. הם זוכרים את אבות־יהם. שנחטפו באפריקה והובאו באוניות־המוות לעולם החדש, את מאות שנות העבדות, כאשר לא היו אלא בהמות־עבודה, „השיחרור" המרומה במילחמת־האזרחים ודורות הדיכוי וההשפלה והניצול ומישפטי־הלינץ' מאז. כל אלה יצרו מישקע שלא ברא השטן.

פרחאן הוא רמגוג גאוני מסוגו של אדולף היטלר, והוא שם את מאיר כהנא בכיס הקטן. הוא רוכב על הגל הזה של שינאה וזעם. שום מנהיג כושי אינו מעז לריב עימו. אילו תקף ג'קסון את פרחאן מפני שהיהודים דרשו זאת, היה גם ג'קסון נראה בעיני השחורים כ„דוד תום" מכור. לכן הוא נזהר, מסתייג ומגמגם.

השחורים מתנגשים עם היהודים בגיטאות, לא מפני שהיהודים צלבו את ישוע, אלא מפני שהיהודים הם הסוחרים ובעלי־הבתים והמורים והפקידים בשכונות השחורות. השחורים רוצים לתפוס את מקומם.

היו זמנים כאשר צעדו היהודים לצד השחורים במיצעדי־החופש. אבל רבים מן הצועדים האלה דמו לכמה מן הצועדים בהפגנות־שלום אצלנו: הם לא אהבו כל־כך את השחורים, אלא את עצמם. הם הסתכלו בראי ואמרו: „הוי, כמה אנחנו יפים!" כאשר הכושים התחילו להיות תוקפנים, ולתבוע לעצמם את הזכות להנהיג את מאבקם, התרחקו היהודים.

באותה השעה קיבל המימסד היהודי באמריקה צביון יותר ויותר ימני, כרת ברית עם גיזענים לבנים והצמיח מתוכו תופעות גיזעניות מובהקות כמו הליגה להגנה יהודית. כך התרחב הפער, והיה לתהום.

כבר הזהרתי לא־פעם: אם לא נטפל בבעיה זו, יתרחש אסון. ליד הקלפי יגברו 20 מיליון שחורים על שישה מיליון יהודים. בעוד עשר שנים ייראה הקונגרס אחרת. ובאחר הימים יהיה נשיא שחור — ואולי נשיאה שחורה. ההסתה נגד ג'קסון אינה מועילה לאיש. ועוד פחות יועילו ביקוריהם של רודים שחורים טובים בארץ. יחסינו עם דרום־אפריקה ופרשות כמו גירוש „הכושים העבריים" מהארץ מרעילים את האווירה.

הדוד תום מת. עכשיו יש שחורים מסוג חדש. זהו כוח עולה. כדאי לקיים עימו דו־שיח לפני שזה יהיה מאוחר מדי.

מי יבנה הא־ע'אליל?

קיבלתי גלויית־דואר מידידה. לא ידעתי היכן היא מתגוררת כעת, ולכן התבוננתי בחותמת־הדואר.

החלק העברי של החותמת היה מטושטש, ולכן קראתי את החלק הערבי. הוא אמר „הא־ע'אליל העליון".

לא היה קשה להבין שזהו התעתיק של המילים העבריות „הגליל העליון". לדעתי, זוהי חוצפה.

מזה 1300 שנים יושבת בגליל העליון אוכלוסיה הדוברת ערבית. זוהי האוכלוסיה המקורית של גליל־הגויים, ממוצא כנעני וישראלי, שהתאסלמה בהדרגה ועברה מן השפה הארמית של הבית השני לשפה הערבית. נוספה אליה אוכלוסיה של מהגרים מחצי־האי ערב. בתקופה מסויימת היה הגליל כמעט ממלכה עצמאית, בהנהגת ד'אהר אל־עומר האגדתי. גם כיום, כמחצית מאוכלוסיית הגליל היא ערבית.

בערבית נקרא הגליל אל־ג'ליל. חותמת־הדואר היתה צריכה לומר בעברית הגליל העליון ובערבית, „אל־ג'ליל אל־עאלי".

אגב, גם באנגלית אומרת החותמת "HAGALIL HAEL-YON", וגם זו חוצפה. שם הגליל ידוע בכל השפות האירופיות. הרמות המרכזיות של הרת הנוצרית גדלה בנצרת. שם הגליל מופיע בכתבי־הקודש הנוצריים. החותמת היתה צריכה לומר באנגלית, "UPPER GALILEE" .

אנחנו מעוניינים למשוך לארץ תיירות נוצרית דתית. מה הטעם בשליחת דיברי־דואר לחו"ל הנושאים שמות חסרי־משמעות, כשהם יכלו לעורר בלב הממונים הנוצריים זיכרונות היסטוריים, הטבועים עמוק בתרבות המערבית?

שר־התיקשורת אמנון רובינשטיין מדבר הרבה על הבנה הדדית ואחוות־עמים, ועל שיווין כל האזרחים לפני החוק, ועוד ועוד. איך זה מתיישב עם הכתובת הזאת?

עוד טרמפיסט

אף פעם לא אהבתי את איב מונטן. הוא נראה לי תמיד מלוקק מדי, חלקלק מדי. בניגוד לאשתו, סימון סניורה, שהיתה משכנעת בכנותה, איב נראה לי תמיד כדאיניק.

כמו כל כדאיניק, בצרפת בתקופה מסויימת, גם איב מונטן היה שמאלי. בפאריס, זה היה תמיד IN. לא יכולת להסתובב בעירו של ז'ן־פול סארטר, בין אינטלקטואלים ואמנים, ולא להיות שמאלי.

הוא שר את שיר המחתרת האנטי־נאצית, למרות שלא היה מעולם חבר המחתרת. איכשהו זה לא הזדמן לו. הגרמנים, כך הסביר, באו רק באיחור לאיזור שבו גר, ולכן כבר לא היה כדאי.

לאחרונה, מאז מות אשתו, שמעתי שהוא רוצה לעשות קריירה פוליטית. ובאותה שעה בדיוק התחיל לעבור בצעדים מזורזים מן השמאל אל הימין. עכשיו זה מתחיל להיות IN.

מונטן

בעצם, מה זה איכפת לי. אם רונלד רגן יכול להיות נשיא ארצות־הברית, מדוע שאיב מונטן לא יהיה נשיא צרפת? הוא לא יהיה יותר גרוע מפראנסואה מיטראן. לי זה לא מפריע.

כל זמן שהוא לא מטפס על הגב שלי.

לא מוצא חן בעיניי שאדם, הרוצה לעשות קריירה פוליטית, בא קודם כל לישראל כדי להצטלם עם ראש־הממשלה — ולא חשוב אם ראש־הממשלה הוא בגין, פרס, שמיר או הסוס של קאליגולה.

לא מוצא חן בעיניי שאדם שר למען יהודי ברית־המועצות, או נגד הנשק לסעודיה, או למען ההתנחלויות, או נגד הפלסטינים, כצעד ראשון להשגת הכסף של היהודים והתמיכה של כלי־התיקשורת בדרך למישרה פוליטית בארצו.

יש לנו די בדרנים משלנו, ודי טרמפיסטים על כל מיני עניינים טובים ורעים, ומאז ימי אביש מלך גת גם לא חסרים לנו משוגעים מכל הסוגים. אז תודה רבה, לא צריך.

הקדוש הנכון

על המירקע הופיעה הנבחרת של אנגליה, ודגל לבן בעל צלב אדום.

הה־הה, אמר הפרשן הישראלי בלעג. יש כאן טעות. צריך היה להיות דגל היוניון־ג'ק.

יתכן שהפרשן מבין הרבה בספורט, אבל בענייני ארצות ודגלים הוא בור גמור.

הצרה מתחילה בבית־הספר הישראלי, המחנך את תלמידיו לאי־דיוק. כלי־התיקשורת, המסרבים עקרונית לדייק במשהו, ממשיכים בחינוך זה.

כתוצאה מכך סבורים רבים בישראל כי בריטניה ואנגליה הם שני שמות נרדפים. מדברים על המלך האנגלי, הצבא האנגלי וכו'. וזו, כמובן, טעות.

אנגליה היא הארץ בחלק הדרומי של האי הבריטי. פעם זאת היתה ממלכה נפרדת. אולם אחר־כך כבשו האנגלים את סקוטלנד וגם את וולס ואירלנד, וקמה בריטניה הגדולה. השם הרישמי כיום היא „הממלכה המאוחדת".

בתחרות־הכדורגל אין בריטניה (או הממלכה המאוחדת) מופיעה כגוף אחד. היא התפרקה לגורמים. יש נבחרת אנגליה ויש נבחרת סקוטלנד.

היוניון־ג'ק הוא, כפי שמלמד שמו, דגל האיחוד. שולבו בו הצלב של ג'ורג' הקדוש (האנגלי), המורכב מקו מאונן וקו מאונך הצלב של אנדרו הקדוש (הסקוטי) המורכב משני קווים אלכסוניים, והצלב של פאטריק הקדוש (האירי), שגם הוא מורכב מקווים אלכסוניים.

הדגל שהופיע על המירקע עם נבחרת אנגליה היה הדגל האנגלי — הצלב האדום של ג'ורג' הקדוש על רקע לבן.

חותמת הגליל העליון

את נראית כל כך יון-לי!
ron-ly

טמפו -
תשלובת המשקאות הגדולה בישראל
יצרנית בירה, משקאות קלים ומשקאות תוססים.

טמפו - תשלובת המשקאות הגדולה בישראל, מייצרת יותר סוגי משקאות לבחירתך מכל חברה אחרת בארץ - 79 משקאות משובחים מבירה ועד מיץ, ממשקה תוסס ועד משקה קל - מבחר עשיר בטעמו ובהקפו.

ועכשיו מכריזה תשלובת המשקאות הגדולה ביותר על המשחק הגדול: זהו את 10 המשקאות הבאים מבין 79 המוצגים בתמונה, רשמו את מספר המשקה ליד הגדרתו ושלחו את הטבלה בצרוף פרטים לטמפו, ת.ד. 1993 ת"א. בין כל התשובות הנכונות אשר יגיעו למשרדינו עד 30.7.86 יוגרלו פרסים יקרי ערך.

(אין הגבלה על מספר התשובות שניתן לשלוח. אין צורך לגזור הטבלה מהעתון - ניתן להעתיקה ולשלוח התשובה על דף נייר).

הגדרה	מס' הבקבוק שבצילום
1. 1½ ליטר דיאט קולה	
2. בירה טובורג בבקבוק	
3. נשר מאלט בבקבוק	
4. קנקלית גזוז בטעם למון ליים	
5. טמפו משקה קל אשכוליות בפחית	
6. טמפולי משקה בטעם ענבים	
7. בירה מכבי בפחית	
8. טמפו משקה קל תפוזים בבקבוק 250 מ"ל	
9. קנקל 2 ליטר גזוז בטעם תפוזים	
10. מיצוין - 100% מיץ מתפוחי-עץ טריים	

פושלן

הצלחת לנחש? תתחיל להתרגש!
אחד מהפרסים האלה יכול להיות שלך:

★ מכונית אוטוביאנקי

★ 15 טיסות לחו"ל

★ 150 טרנזיסטורים

★ 1500 ספרי ילדים

בתאריך 25.6 תתקיים הגרלת ביניים ובה יוגרלו:

★ 5 טיסות לחו"ל

★ 50 טרנזיסטורים

★ 500 ספרי ילדים

ההגרלה הסופית תתקיים בתאריך 31.7.

★ כל ההגרלות תתקיימנה בנוכחות נציג טמפו, רואה חשבון ונציג משרד הפרסום, בהתאם לתקנון החידון.
★ על עובדי טמפו ופרסום "גיתם מערכות תדמית" ההשתתפות אסורה.

וגם זה...וגם זה...וגם זה...

מרים בנימיני

מזל החודש:

תאומים

הכוכב של התיקשורת ושל כושר החשיבה

כוכב מרקורי נקרא שליט מזל תאומים. כלומר, התכונות שמייחסים לו הן אותן תכונות המאפיינות מזל זה. הוא מראש וראשונה כוכב התיקשורת והחשיבה. הוא מראה אם האדם עצבני או שקט, ואם יש לו צורך לשבת במקום קבוע או להיות נע ונד בעולם.

המזל שבו ממוקם מרקורי מלמד על דרך החשיבה, על העומק, כושר־הניתוח, הזיכרון וכן הסבלנות, לקלוט את פרטי־הפרטים, לפרשם ולהסיק את המסקנות – או לחשוב בצורה כוללנית, כשרק הדברים הבולטים לעין נשארים בזיכרון.

מרקורי מלמד על היכולת של האדם ליצור תיקשורת עם הסביבה. זה שנולד כשכוכב מרקורי היה בצרה – כלומר קשרים דיסהרמוניים לכוכבים אחרים – עלול לסבול מחוסר יכולת להתבטא, ולכן עלול להיות בודד מאוד. מרקורי בצרה, במיקרה הקיצוני יכול לגרום לו לאדם לגמגם, וזאת בגלל חוסר־ביטחון להביע את עצמו.

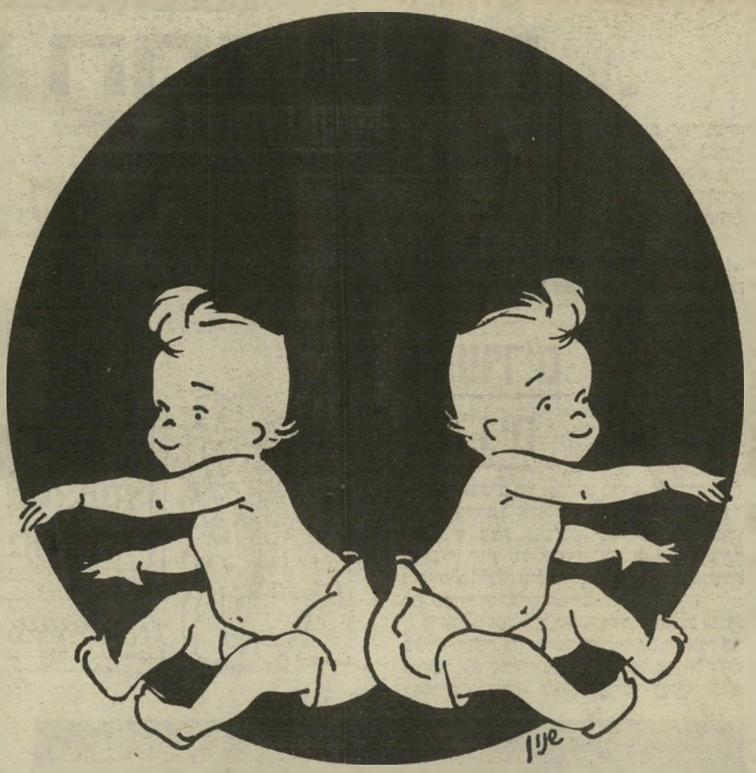

המזל שבו נמצא מרקורי חשוב ביותר, ביחוד כשרוצים להכיר את האדם גם מבפנים. בדרך כלל מרקורי נמצא בקירבת השמש. אך לא תמיד באותו המזל שבה השמש תימצא. מכיוון שמרקורי הוא זה המייצג את האדם בחברה, יכול להיווצר רושם שונה לחלוטין מהדמות עצמה. אם מרקורי יהיה בתאומים והשמש בשור, הרי שהכוכב הזה יידע להסתיר באמנות ובזריזות, האופיינית לתאומים, את הכבדות, השמרנות ואהבת־הנוחיות של השור. כלפי חוץ הוא ייראה כאדם זריז בעל צורך בתנועה בלתי־פוסקת, או יתעניין באלף נושאים בבת אחת, יהיה חברותי וייצור את הרושם של אדם קליל ומרחף. פרט לאלה שחיים עימו, כולם ישפטו לפי מה שעיניהם רואות.

אם כך, מעניין לעקוב אחר התכונות של מרקורי בכל מזל ומזל. כך שידידך, שיש לו שמש באריה ומרקורי בבתולה, אולי לא יהיה בדיוק אותו טיפוס סרקסטי, ביקורתי ובלתי מרוצה – הרי בתוכו הוא בעצם אופטימי, שמח ולא כל־כך איכפת לו, הוא הרבה יותר סלחני ממה שהוא מראה. כאן ניתן הסבר על מרקורי בששת המזלות הראשונים, ועל האחרים ינתן הסבר בכתבה הבאה.

מרקורי בטלה

מהיר מחשבה, גלוי, כן, אמיתי וחצוף. הוא מגלה תפיסה מהירה וחידוד לשוני אירוני. יש לו צורך להבליט את עצמו. אין לו סבלנות, הכל נעשה בו ברגע עוד לפני שמספיק לחשוב. תמיד תימצא אצלו כוויה, חתך, מכה, רק משום שלא היה לו זמן לחשוב לפני שחך את אצבעו בסכין־הלחם, ולפני שנכווה כשהכין קפה.

בעל מרקורי באריה הוא דברן גדול וכשהוא טלה אין לו סבלנות לחשוב

הוא יכול להיות חסר־סבלנות לשמוע את הזולת, אך את דבריו הוא משמיע באמצע המישפט. הוא יוצר קשרים בן־רגע, אך למרבה הצער אי־אפשר לדעת כמה זמן תימשך הידידות, שכן באותה מהירות היא תסתיים. הוא מדבר במהירות, אינו מתכנן את היעדים – מה שמעכב לעיתים קרובות את התקדמותו. ההחלטה הראשונה היא גם המוצלחת. הלימוד לבחינות נדחה הצידה ומבוצע ברגע האחרון.

מרקורי בשור

חשיבה עיקבית ומעשית. דרוש לו זמן להתאים עצמו לעובדות, הוא עקשן ולא ממהר לוותר על מסקנותיו או להתחשב בדיעות שונות משלו. הוא רחוק מלהיות

(המשך בעמוד 33)

למרות שהשבוע יהיה שקט יותר מזה הקו־דם, עדיין אתם חשים די מבולבלים ביחוד במה שקשור לנושא ה־עבודה והקריירה. מצד אחד אתם מרוצים מ־עצמכם ומהישגיכם. א־בל מהצד השני העמדה של המעבידים אינה ברורה. מבטיחים לכם הבטחות מושכות, או־לם בינתיים כל מה ש־נאמר לא מתבטא בש־כר. שאינו מספיק ואינו עומד בהתאם למאמץ ולזמן שאתם משקיעים. הימים ה־14 וה־15 אינם נוחים.

* * *

מצבכם הכספי מתחיל להשתפר. אבל רחוק מלהיות טוב. בינתיים יהיה עליכם להמשיך לבקר כל הוצאה ולב־דוק אם היא באמת הכ־רחית. בשטח העבודה כבר יותר שקט. דברים מתחילים להסתדר ו־כבר אפשר לתכנן את עתידכם המיקצועי. מה שעוזר לכם בעבודה ה־שיגרתית והיומיומית. היכרויות חדשות יהיו חשובות משאתם חוש־בים. גם אם ההיכרות אינה עם בני המין השני. היא בכל זאת תביא שינוי קיצוני.

* * *

אתם חושבים על שינוי במקום העבודה. אך קורה משהו מוזר: בכל פעם שיש לכם הז־דמנות לעבור לתחום חדש, אתם מהססים ו־מחמיצים את האפש־רות. אל תכנסו ללחץ, שלושת החודשים הב־אים אינם מתאימים כל־כך לשינויים מסוג זה. כך שמאוחר יותר תצליחו למצוא את מה שאתם מבקשים, אם דרך תפקיד יותר מ־עניין ואם על־ידי שינוי המקום. הימים שישי עד ראשון יהיו קשים ומרגיזים.

מצב הבריאות אינו טוב. אתם אינכם שומ־רים על עצמכם ונחלשים. הקפידו לישון ל־נוח והורידו מעל עצמ־כם חלק מההתחייבויות כלפי האחרים. בשטח העבודה אתם מתחילים להתארגן. היחסים עם הסביבה מתוחים אבל אם תנהגו בביטחון ולא תראו פחד. אנשים יכב־דו אתכם ויתחשבו בר־צונכם. ב־11 וב־12 כ־דאי שתבררו היטב מה קורה בחשבונכם בבנק. לעניינים כספיים – כדאי להקדיש יותר זמן ותשומת־לב.

* * *

ה־11 וה־12 יהיו די נעימים, צפויה פגישה מיקרית ומשמחת, אך יש להמשיך לשמור על סודיות, חוסר זהי־רות ואופטימיות יתר עלול לגרום לבעיות מ־אוחר יותר. בתחום ה־כספי לא נוח בין ה־13 ל־15 בחודש. אל דאגה, אפשר להסתדר מה־16 בחודש. פגישות, או ר־איונות לשם עבודה כדאי לקיים בימים שני או שלישי. נסיעות יהיו מוצלחות ומשמחות. בחינות הנערכות בימים הקרובים יפתיעו אתכם לטובה.

* * *

ה־12 עד ה־15 בחודש יהיו מאוד קשים ודי מדכאים. דרושה יותר מנוחה. אתם דורשים מעצמכם יותר מדי. בת־חום המיקצועי אפשר עכשיו למצוא פתח ל־התקדמות. אולם אתם מתרכזים בנושאים ש־אינם עיקריים ושוכחים את המטרה עצמה. זה עלול לגרום להחמצה. ב־16 או ב־17 בחודש אתם עשויים להיות מופתעים לטובה מס־כום כסף שיגיע באופן בלתי־צפוי. ה־18 וה־19 טובים לנסיעות. ולפגישות לא מתוכננות.

ב־11 וב־12 תיפגשו עם ידידים העשויים לשנות את תוכניותיכם. הצעות מעניינות ב־דבר לימוד שטח חדש שיבואו מצידם. לא ר־צוי לבטל זאת, יתכן שטמון כאן משהו מ־עניין ומבטיח לעתיד. ה־13 עד ה־15 יהיו מעייפים ומעיקים. אין ספק שלא כדאי לתכנן נסיעה או כל דבר הכ־רוך במאמצים. מה־16 ואילך תרגישו הרבה יותר טוב. בתחום הרומאנטי – היחסים נתקלים במיכשולים, אך יתבררו בחודש הבא.

* * *

מה־11 עד ה־13 כדאי שתהיו זהירים במגע עם הממונים עליכם. בזמן האחרון אתם נהנים מיחס ידי־דותי, אך הבוס נתון למצבי־רוח ויכול לפגוע בכם בתאריכים שהוז־כרו. הימים שני ושלישי מאוד מעייפים ומרגי־זים שוב יטילו עליכם תפקידים שלא אתם אמורים למלא אותם. והפעם לא כדאי לשתוק – במאמץ צודק תוכלו לפתור את הבעיה. בתחום הרומאנטי – שימו לב לאלה שהיכרתם בחודש האחרון.

* * *

היחסים עם הסביבה מתחילים להשתפר. אתם קצת יותר רגועים ואפשר אפילו לח־שוב על התקשרויות ח־דשות. הימים היותר מתאימים לכך הם ה־11 עד ה־13 בחודש. ה־14 וה־15 יהיו מאוד לא נוחים, ולא כדאי להת־עקש לבעות אתא עם ידידים או קרובים. נ־סיעה לחו"ל עולה שוב על הפרק, אבל אם אינכם מוצאים מקורות מימון, כנראה שלא תוכלו לבצעה. מצבכם הכספי אינו טוב ועליכם להיות זהירים.

אתם מרגישים קיצרי־רוח וחסרי־סבלנות, העבודה שבה אתם עוסקים מעניינת. אך הטילו עליכם יותר מדי וקשה לעמוד בלחץ. גד־יים אינם עוזבים עבודה באמצע אך כדאי לח־שוב על אירגון מחדש או לבקש עזרה כדי ל־הספיק את כל החומר המצטבר. מבחינה רו־מאנטית אתם עלולים להתאכזב בין ה־13 ל־15 בחודש. פגישות ש־תיכננתם לא יוכלו להתקיים – לא בגלל הצד השני. התנאים פשוט לא יאפשרו זאת.

* * *

השבוע תוכלו לתכנן טיולים נסיעות ומיפ־גשים חברתיים. מצב־רוח הרבה יותר קל. וידידים מנסים לחדש שקשרים שנפסקו. ה־11 וה־12 יהיו משמ־חים, ביחוד בגלל הצל־חות בשטח הרומאנטי. קצת קשה לסרב לכם בימים אלה, בני המין השני נמשכים אליכם גם בגלל ההופעה שבי־מים אלה מושכת מת־מיד. יחסים ממושכים ומסובכים חייבים לעבור בדק בית ואולי אף פרידה סופית. ה־16 וה־17 יפתיעו.

* * *

בניגוד לבחירתכם אתם נאלצים להישאר בבית יותר ממה שאתם מסוגלים לשאת. המתח והלחצים של בני־משפחה מדכאים אתכם ומוציאים את החשק לדברים אחרים. כדאי לתכנן יציאה מ־הבית וביקורים אצל ידידים או קרובים. למ־רות זה שלא יהיה קל לבצע זאת. ה־14 וה־15 בהחלט מאכזבים. אך ניתן למנוע זאת עם היציאה המוקדמת. בתחום המיקצועי אפשר להשיג יותר. אך רצוי לתמרן בזהירות.

אינך צריך להגיע לשדה התעופה עם עלות השחר כדי לטוס לניו-יורק ללא חניות ביניים.

טיסות 747 של ט.וו.א ללא חניות ביניים יוצאות מתל-אביב בכל יום ראשון ורביעי ב-10.15 בבוקר.

אתה מגיע לניו-יורק בשעה נוחה אחרי הצהריים. אתה יכול להתמקם במלון שלך, לדאוג לעסקים או לטייל בעיר.
אם אתה נוסע למקום אחר בארה"ב, תוכל להשיג טיסת המשך נוחה של ט.וו.א ולהגיע ליעדך עוד באותו היום.

ט.וו.א טסה ליותר מ-60 ערים ברחבי ארה"ב.

ט.וו.א מציעה לך את הטיסה הנוחה ביותר לניו-יורק, ללא חניות ביניים. נסה אותה. תראה כמה זמן אתה חוסך.

זכור: לחסוך זמן פירושו – לחסוך כסף.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב.

TWA

1946 1986
ארבעים שנה
שרות לישראל

וורן רובינס:

„כל קניה שניה — אמצעים נגד יתושים!"

הקטע הזה מוקדש לכמה מאות אלפי תל־אביבים, המבלים לאחרונה את ערביהם ולילותיהם בזריקת כריות לתיקרה, מחיאות־כפיים, מכות יבשות ולבסוף התגרדויות בלתי־פוסקות, וכל זה בגלל מילחמת יו"ד ביו"ד (יתושים נגד יהודים). אומנם, המומחים לענייני־יתושים כבר יושבים בישיבות ודנים בנושא באופן מעמיק, אבל לפי נסיון העבר, הדיונים ייגמרו באותו זמן שהיתושים יחליטו לעזוב אותנו, על דעת עצמם.

מה עושים בינתיים? איזה אמצעי־לחימה יכול האזרח לרכוש כדי להילחם בעצמו ביתושים ולנצח בקרב? שאלתי את הרוקח וורן רובינס.

יש בזמן האחרון הרבה מאוד מוצרים נגד יתושים, גם מתוצרת־חוץ וגם מתוצרת־הארץ. אם משתמשים במוצר אחד או שניים. אפשר בהחלט להוריד את הסבל כמעט לאפס.

● **מה אפשר לקנות?**

קודם כל, יש מוצרים שאינם שייכים לבתי־מירקחת. חברת אמקור, למשל, הוציאה לשוק מכשיר חשמלי, המושך אליו את היתושים מהסביבה ומחשמל אותם. יש כמה וכמה סוגים של

יתושים

מכשירי־חשמל קטנים, שאותם תוקעים בשקע ומכניסים אליהם כדור המבוסס על אלטרין. הריח של החומר מבריח את היתושים.

● **אבל לפני שנה מישרד־הבריאות הודיע שהמכשיר הזה אינו טוב לבריאות בני־אדם.**

לא בריוק. מישרד־הבריאות ממליץ להשתמש במכשיר כמה שעות לפני שהאדם נכנס לחדר, והריח שהוא הפיץ מחזיק עוד כמה שעות.

אבל יש עוד הרבה מכשירים. יש ספירלה, שאותה מדליקים, וכל זמן שהיא דולקת היתושים בורחים. יש סוגים שונים של מישחות, שאותן מורחים על הגוף. המישחה גם דוחה את היתושים וגם מונעת נפיחות וגירוד במיקרה שבכל זאת נעקצים. יש מקלונים הדומים למקלוני הראודורנט, שאותם מורחים במקומות אסטרטגיים על הגוף, ואפשר גם למרוח אותם מסביב למיטה, ואז היתושים לא מתקרבים. יש, כמובן, הרבה מאוד סוגי פליטים, שאותם מתיזים בחדר עצמו, וזה עוזר לכמה שעות.

● **אתה מוכר הרבה מאלה, בזמן האחרון?**

אני בעצמי לא מאמין כמה: כל קניה שלישית בבית־המירקחת שלי, במרכז תל־אביב, היא קנייה בעניין היתושים.

● **על מה אתה ממליץ במיוחד?**

אני לא חושב שזה יהיה אתי אם אני אמליץ על משהו מסויים.

● **טוב. אז במה אתה משתמש בביתך?**

בלא כלום. אני גר ברעננה. אצלנו אין יתושים.

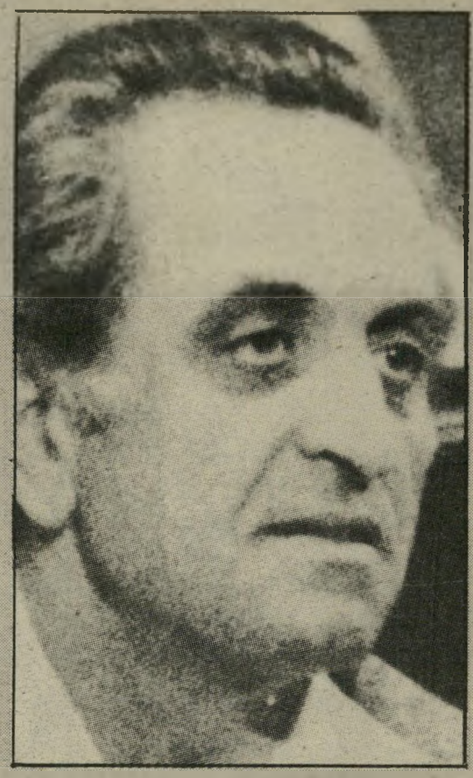

יחזקאל זכאי:

„כשאת מסחבנת — סגרי את ברז המים בדוש!"

מים! פיתאום מטרידים את עם־ישראל, יומם ולילה, בבעית המים. „אין מים!" מכריזים כולם, בטונים היסטריים למדי. שאלתי את יחזקאל זכאי, מנכל מקורות. איך פיתאום התעוררו הנוגעים בדבר, להתריע ולהשמיע. האם לא ניתן היה לצפות את המחסור במים מבעוד מועד?

נכון, לא צפינו את המשבר הזה מראש, כי לא צפינו שתהיה שנה כל־כך שחונה. זהו אחד הדברים היחידים שאפילו אתם — העיתונאים — לא יכולים לצפות מראש. אסור לשכוח שזה בא לאחר שנתיים שחונות, ולכן המחסור הוא כה קריטי.

● **נו, אז אם כבר עברנו שנתיים שחונות, לא ניתן היה להחדיר את הבעיה לתודעת הציבור על־ידי תשדירי־שירות ופירסומים למיניהם?**

מים

לומר את האמת? איני יכול לומר שהכל היה בסדר, חלק, לא. איני יכול לומר זאת. מה שקרה, שנכנסנו למין מערבולת שקשה לצאת ממנה.

● **איך בדעתך, בכל זאת, לצאת ממנה?**

הממשלה אישרה השבוע את הצעתו של שר־החקלאות, אריה נחמקין, לקצץ 200 מיליון קוב מים — 160 מיליון קוב בחקלאות, ו־40 מיליון מהצריכה הפרטית. כמו־כן, הוקמה ועדה בראשותו של ראש־הממשלה, שימעון פרס, שתפתור את הבעיה לטווח של העשור הקרוב — כדי שלא תישנה. חברים בוועדה: שר־החקלאות ושר־האוצר, משה ניסים.

● **הדובר שלך יעץ לאחרונה לציבור להתרחץ בזוגות. יש באמתחתך עוד הצעות מקוריות לחיסכון במים?**

הדובר שלי באמת יעץ לציבור להתרחץ בזוגות, אבל התכוון שתוכלי לבחור לך את בן־הזוג!

חוץ מזה, כשאת מסתבנת — סיגרי את המים בדוש, בבקשה. מיקלחת נועדה לניקיון. לא לעמידה של שעות תחת הדוש. כשאת רוחצת את המכונית — עשי זאת בעזרת מטלית ודלי, ולא בעזרת צינור. את מכונת־הכביסה ומדיח־הכלים הפעילי רק כשהתאספו לך די כלים וכבסים מלוכלכים.

והכי חשוב — את הגינה השקי רק בלילה. אז המים לא מתאדים. בשום פנים ואופן אל תשקי ביום!

יונה בהרי:

„בירושלים, כל אדם הוא מאמן כדורגל!"

בחודש האחרון כמעט בכל בית בישראל יושבים רתוקים לטלוויזיה. גביע־העולם בכדורגל. יושבים, אוכ־לים ומפצחים גרעינים.

הלכתי ליונה בהרי, בעל חנות־הפיצוחים הוותיקה בירושלים. ביקשתי שיספר לי אם שיגעון הכדורגל הגיע גם אליו לחנות.

כן בטח. גם אני באופן אישי אוהד כדורגל.

● **קונים פיצוחים כל יום?**

בכל יום באים לקנות, אבל שעת־הלחץ היא בשעות־הערב. קונים בעיקר פיסטוקים וחמניות. שיניתי את סדר־היום, ואני

פיצוחים

סוגר כל יום ב־8 בערב. הירושלמים מעדיפים בכל יום פיצוחים טריים, ולכן כל ערב באים כולם לקנות טרי לאותו לילה.

● **יש הבדל בין החודש הזה לשאר ימי השנה?**

כן. בחודש הזה קונים יותר. בדרך כלל אצלי חלש בתקופת הקיץ. המכירות יורדות בגלל החום, קונים יותר פירות. עכשיו זה ממשיך כאילו סטנדרט קבוע. קונים פיצוחים, משלבים עם פירות ואבטיחים, וככה רואים את מישחקי־הגביע. כשיש כדורסל של מכבי תל־אביב, קונים יותר פיצוחים, כי זה חורף, וגם־כן האנשים יותר במתח, כי מכבי זה שלנו, יש שייכות. עכשיו הם כולם יותר ניגוחים.

● **מדברים על הכדורגל כשבאים לקנות פיצוחים?**

בטח. כל השנה הירושלמים באים לקנות פיצוחים ומדברים על בית"ר ירושלים. בירושלים כולם חושבים שהם מאמנים ומנהלים של הכדורגל. עכשיו הם מאמנים של כל העולם. לכל אחד יש הסברים איך צריכים לשחק. החנות הפכה למקום שבו כל הזמן מדברים על כדורגל. כולם אומרים שאורי מלמיליאן הוא בכל זאת הבועט הכי טוב בעולם. הם גם כל הזמן משווים את בית"ר ירושלים לשאר הקבוצות שמשחקות במכסיקו.

● **יש כבר טוטו מי יזכה בגביע העולם?**

רוב הקונים הם בעד נבחרת בראזיל. למרות זה שכל השנה מראים לנו על המסך הקטן את הכדורגל האנגלי, כולם בעד בראזיל. אבל יש גם מועמדת נוספת אצלנו בחנות, וזו נבחרת איטליה.

דויד ליבאי:

„אנשי־ציבור פוחדים לצאת נגד הבנקים!"

דוח בייסקי – פעם, פעם, לפני פיצוצה של פרשת ראש השב"כ – הוא הסעיר את המדינה. כיום, כך נדמה לי, מנסים להתנער ממנו ככל הניתן. המסקנות החריפות בתחום הפרסונאלי אינן נוחות לרבים, והוא כאבן־ריחיים מאיימת שלרבים אין חפץ בה.

שני חברי־הכנסת המובילים במאבק העקשני ליישם את מסקנותיו הבלתי־נוחות הם דויד ליבאי, יושב־ראש ועדת ביקורת־המדינה, שבהשראתה קמה ועדת בייסקי, וחיים רמון.

שוחחתי עם ליבאי השבוע, בעיצומה של פרשת־השב"כ, דקות ספורות לפני שעמד לשאת במליאת־הכנסת נאום חריף, במיסגרת מאבקו הדון־קישוטי כמעט.

● היכן, בדיוק, נעוצה הבעיה ביישום מסקנות הדוח?

היתה הסכמה כללית בוועדת־ביקורת־המדינה על חקיקה שתאלץ ליישם את המסקנות, גם אם אינן נוחות. האמת היא שאני מבין את מניעיהם של מנהלי־הבנקים. כמישפטן, אני מעדיף את תפקיד הסניגור על תפקיד התובע מטעם המדינה. הבעיה העיקרית היא שאנשי־ציבור פוחדים לצאת כנגד הבנקים.

הבנקים

● חוששים בגלל הקשר בין הפוליטיקה והגורמים הממממנים אותה?

קשה לי לפתח את הנקודה הזאת. המבין — יבין. אין בידי הוכחות. גם במיפלגתי לא עסקתי מעולם בצד הפינאנסי, כך שאיני יודע דברים לאשורם. אנשי־הציבור עוד יכולים לספר לך שהם מעכבים את יישום מסקנות הדוח לשם שמיים. כל מה שאני יכול לעשות הוא להביע תמיהה חריפה!

● מה ניתן לעשות ברקנאטי, המסרב להתפטר מתפקידו?

עכשיו אנו נמצאים בשלב שבו על הדירקטוריון של הבנק לפטרו. זהו שלב מאוד מוגבל — בן 30 יום. אני מדגיש: זוהי דעתנו, ולאו דווקא אמונתנו שכך יקרה. אם לא יתפטר עד תום השלב הזה — אנו מכינים חוק שיאפשר את פיטוריו. כמישפטן, אני סבור שזוהי הדרך, ואין אחרת.

● ידוע לך מה משה בייסקי אומר על הסחבת ביישום מסקנות הדוח?

בייסקי הוא שופט. מהרגע שסיים את עבודתו וחתם עליה — הוא מנוע מלדבר על העניין. זהו כלל: שופטים מנועים מלהתבטא על נושאים כאלה.

● ושאלת־השאלות — ואל תתחמק: אינך מצפה מראש־הממשלה, שימעון פרס, שיטיל את כובד־משקלו ויפעל ליישום מסקנות הדוח?

בהחלט כן. זה מה שאני מצפה ממנו.

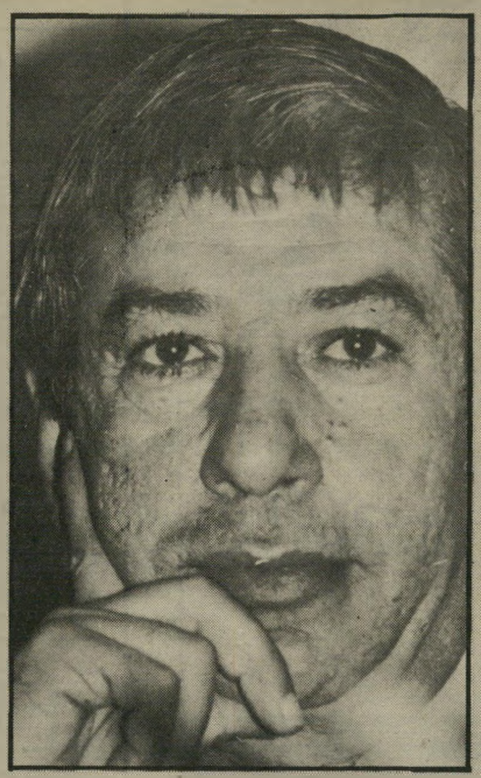

מוחמד ותד:

„אסור לאכול, לשתות ולנגוע באשה במשך היום!"

השבוע נגמר חודש הרמאדאן, והמוסלמים חזרו לשיגרת חייהם. מדוע צמים ברמאדאן, מי צם ומי לא, מה קורה בכפר מוסלמי במשך החודש, מה צריך לאכול בשעות האכילה? את כל השאלות האלה הפניתי לחבר־הכנסת מוחמד ותד.

הרמאדאן הוא אחד משני החגים שהמוסלמים חוגגים. הפילוסופיה שמאחורי צום הראמדאן, שמתחיל אגב, עם עלות השחר ונגמר עם שקיעת החמה, במשך 30 יום, היא לקרב את האדם לבוראו, לטהר אותו מכל התאוות השייכות להבלי העולם הזה, וליצור אצלו מודעות גבוהה לסיבלם של עניים ונזקקים. במילים אחרות, במשך 13־14 השעות של הצום, קל לאדם להזדהות עם הרגשתו של העני והרעב.

● האם גם אצלכם, כמו אצל היהודים, צמים שומרי־המסורת, ומי שנחשבים בחילוניים אינם צמים?

בהחלט כן. אבל העיקרון המקובל הוא שאדם מתחשב בריגשי זולתו, ולא ישבור את הצום בפרהסיה. מצד שני, לא יכפה אדם על חברו שלא לאכול בתוך ביתו.

● האם אתה יכול לשער איזה אחוז צם ואיזה לא?

רמאדאן

אינני יודע מיספרים מדוייקים. כמובן, אבל אני מניח שאחוז רי גבוה אינו צם.

● מאיזה גיל מתחילים לצום?

על ילדים לא חלה חובת הצום, אבל דווקא בין הצעירים יש אחוז גבוה של צמים. בכיתה של בת, בת ה־13, יותר מחצי הכיתה צמה. האחוז הזה פוחת מאוד בגילאי 20־30, ועולה שוב בגיל יותר גבוה.

● האם השתנו סידרי־החיים בכפר שלך בחודש האחרון? אנשים עבדו פחות?

לא. החיים נמשכו לגמרי רגיל. אנשים עבדו ברגיל, אבל אחרי הצהרים, במקום לאכול, ישבו וראו תוכניות־טלוויזיה מצויינות שהטלוויזיות של מדינות־ערב מכינות במיוחד לחודש הרמאדאן.

● מה אסור, מלבד האוכל?

אסור גם לשתות, אסור לנגוע באשה. אסור להתענג מזריחת השמש ועד לשקיעתה.

● האם יש איזה מאכלים מיוחדים, שאוכלים בשנפסק הצום?

על פי המסורת היו צריכים להסתפק בלחם, תמרים ומוצרי־חלב, אבל החיים בחברת־השפע השפיעו על כולנו, ואף אחד כבר לא מסתפק בכך. כששוקעת השמש, אוכלים משהו קטן כדי לשבור את הצום, ויותר מאוחר, או לקראת בוקר, מרביצים ארוחות כיד המלך. זה גם חודש שבכל בית יש מיתקפה רצינית מאוד של אורחים, וכשהם באים אחרי שקיעת־השמש מאכילים אותם בכל מה שיש בבית, והרבה מזה.

צ'רלי ביטון:

„אשלח לשר־המישטרה שאילתות מבית־הסוהר!"

ההמלצה האחרונה של היועץ המשפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, היתה להסיר את חסינותו של חבר־הכנסת צ'רלי ביטון. ביטון הורשע לפני 10 שנים בגניבת חלב בירושלים. השבוע החלה ועדת הכנסת לדון בבקשת זמיר.

הלכתי לח"כ ביטון, מי שהיה ממנהיגי הפנתרים השחורים בשנות ה־70 בירושלים, וכיום הוא חבר סיעת חד"ש (רק"ח), לברר איתו למה הם גנבו דווקא חלב.

חלב זה סמל. עם חלב ילדים גדלים וצומחים.

● מאיפה גנבתם את החלב?

גנבנו משכונת רחביה, שכונה ותיקה ועשירה בירושלים. לא פרצנו לבתים. פעם היה נהוג ששמים את בקבוקי־החלב בכניסות לבתים. אנשים היו שמים מטבעות־כסף בבקבוקים הריקים, ומקבלים עבורם בקבוקי־חלב מלאים. באנו לפנות בוקר, לקחנו את הבקבוקים המלאים וחילקנו אותם.

חסינות

● למי?

לשכונות. למעברת האסבסטונים בקריית־יובל, לשכונת־מוסררה. לקחנו מהעשירים וחילקנו לעניים.

● מי השתתף במיבצע?

כוכבי שמש, שהיה דובר הפנתרים השחורים, סעדיה מרציאנו, ועוד פעילים מרכזיים בתנועה.

● של מי היה הרעיון?

את הרעיון לקחנו מסיפורי רובין הוד, שהיה גונב מעשירים ונותן לעניים. אבל גם השארנו בכל כניסה כרוז, ובו כתבנו שאנחנו מבקשים את סליחת המישפחה שהיום לא יהיה חלב לכלב, שכן החלב יועבר לילה, שמישפחתו אינה משגת קניית חלב.

● איך היו התגובות?

מקבלי־החלב קיבלו את העניין באהדה רבה, חוץ מאחת, אשתו של שוטר, שהתלוננה על כך שהשארנו לה רק שני בקבוקי־חלב, ויש לה 11 ילדים. הגיעו גם מיכתבים לתיבת־הדואר של הפנתרים, מאנשים שביקשו שכפעם הבאה נביא להם סוכר, קמח, שמן ועוד. מובן שאלה שגנבנו מהם התלוננו במישטרה.

● מה תעשה אם ועדת־הכנסת תחליט להסיר את חסינותך?

אלך לבית־הסוהר. ומשם אשלח שאילתות לשר־המישטרה על המצב בבתי־הכלא בארץ.

חמרורים

מלך עם נוצות

הוכתר ♦ למלך סוואזילנד, **הנסיך מחוסטיב**, 18, שנטל לעצמו, אחר המלכתו על המדינה האפריקאית בת 600 אלף התושבים, המצויה על שטח הקטן במעט משטחה של מדינת ישראל, בין דרום־אפריקה למוזמביק, את התואר המלך מסוואתי השלישי. הכתרתו של מסוואתי, כשהוא לבוש בעיקר בעורותיהן של חיות ובחרוזי־עץ ועונד נוצות אדומות ולבנות לראשו, באה רק ארבע שנים אחר מות אביו, שנים אותן בילה ברכישת השכלה תיכונית באנגליה ובכירי הממלכה בילו בדיון למי זכות הכתר מבין 70 בניהן ו־20 בנותיהן של 50 נשותיו של המלך הקודם.

● ● ●

נשיא עם דרגה

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־70 של הפרופסור (לכימיה) **אפרים קציר**, מי שהיה נשיאה הרביעי של מדינת ישראל (קודמיו לתפקיד: חיים וייצמן,

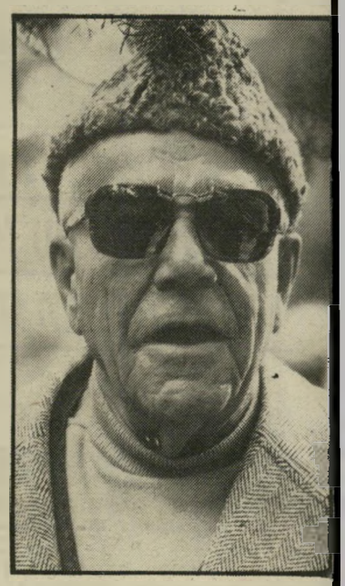

אלוף ישגריר אבידר
שם מישפחה משמות הבנות

יצחק בן־צבי, זלמן שזר). קציר, יליד עיר הטכסטיל הפולנית לודז', היה במילחמת־העצמאות מן המפקדים הבכירים של חיל־המדע (חמ"ד) של צ"ה"ל. בדרגת סגן־אלוף. ועוסק היום במחקריו המדעיים במיסגרת מכון וייצמן ברחובות.

● ● ●

שר עם חתימה

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־75 של **משה קול**, יו"ר המיפלגה הליברלית העצמאית, ומי שהיה משך 12 שנים (1965 — 1977) שר־התיירות. קול, יליד רוסיה, נחשב לאחד מאבות עליית הנוער בטרם מדינה והוא היה אחד מבין החותמים על מגילת־העצמאות של ישראל לפני 38 שנה.

● ● ●

טדי עם מסלול

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־75 של **טדי קולק**, ראש עיריית ירושלים מזה 20 שנה. קולק, יליד וינה האוסטרית, היה, במשך 50 השנים האחרונות, בין השאר, בין מייסדי קיבוץ עין־גב שממיזרח לכינרת, שליח הסוכנות היהודית לאנגליה ולתורכיה בימי מילחמת־העולם, ראש מישלחת אירגון ההגנה בארצות־הברית בשנתיים שלפני קום המדינה, ציר ישראל בוושינגטון, מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה (אצל דויד בן־גוריון) וממייסדי מוסיאון ישראל.

אלוף עם סופרת

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־80 של **יוסף אבידר**, מי שהיה אלוף האפסנאות הראשון של צה"ל ולאחר מכן שגריר ישראל במוסקווה ובבואנוס־איירס. מנכ"ל מישרד־העבודה ומבקר ההסתדרות. אבידר, יליד אוקראינה (בה נולד כיוסף רוזכל, שם אותו החליף לטובת אבידר, אחר לידת שתי בנותיו, דנה ורמה, שראשי התיבות של שמותיהן נתנו את ההצדקה לשם המישפחה החדש), היה בראשית דרכו בארץ מנהל לשכת־עבודה ואיש מרכז הפועל, אך נודע יותר כבעלה של סופרת הילדים ימימה טשרנוביץ וכאיש מנגנון־הקבע של ארגון ההגנה, בו שימש, משך תקופה קצרה, ערב מלחמת העצמאות, מנהל התעשייה הצבאית וסגן הרמטכ"ל.

● ● ●

מדען עם מיליונים

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־80 של **ג'ורג' וייז**, נגיד אוניברסיטת תל־אביב, איש־עסקים ומדע אמריקאי, יליד רוסיה, שתרם יותר מחמישה מיליון דולארים למוסדות אקדמיים בארץ (כולל הקמת מיצפה־כוכבים במיצפה־רמון שבנגב). וייז, שעשה את כספו, עת קיבל את המונופול לייבוא נייר עיתון למכסיקו לפני כמעט 50 שנה (ובסופו של דבר, הקים בה מיפעל לייצור נייר עיתון) לא הדיר את רגליו מן המדע הטהור וגם הספיק לשמש כפרופסור (לסוציולוגיה) באוניברסיטת־היוקרה הניו־יורקית קולומביה, באוניברסיטה של מכסיקו ובאוניברסיטת תל־אביב.

● ● ●

משקה עם כסף

נחוג ♦ באטלנטה, בירת מדינת ג'ורג'יה שבדרום ארצות־הברית, יום־הולדתו ה־100 של משקה **הקוקה־קולה**, שנרקח לראשונה, במתכונתו המיוחדת, בשנת 1886, על־ידי הרופא (והכימאי) המקומי ג'ון סאטית פמברטון בדוד פליז ענקי, בו בחש במשוט. מאז הפכה קוקה קולה לאחת החברות המיסחריות הגדולות בעולם (מחזור־המכירות לשנת 1985: כמעט שמונה מיליארד דולר), שעודף המזומנים בקופותיה איפשר לה, בשנים האחרונות, להתפשט גם לשטחים אחרים, כמו רכישתם של אולפני הסרטים קולומביה (תמורת 700 מיליון דולר).

● ● ●

שופט עם עבר

נפטר ♦ שבוע לפני יום־הולדתו ה־70, **צבי ברנזון**, במשך 17 השנים האחרונות נשיא בית־הדין הארצי לעבודה. שהיה ממונה, בתוקף תפקידו, על 19 שופטי בתי־הדין לעבודה ברחבי המדינה. ברנזון, יליד פולין, שעסק בפרקליטות פרטית בטרם מדינה, היה יועצו המישפטי הראשון של מישרד־העבודה ולאחר מכן, לפני שעלה לכס המישפט, במשך שבע שנים, פרקליט המדינה.

● ● ●

כלה עם נציב

נפטרה ♦ בגיל 88, **הדסה סמוי־אל**, לשעבר יו"ר ויצו העולמית, בתו של המילונאי יהודה גור וכלתו של הנציב העליון הבריטי הראשון, הלורד הרברט סמואל. סמואל, ילידת יפו ובוגרת בית־מידרש למורות, נישאה לבנו של הנציב, ארווין, בגיל 23, בחתונה מפוארת, בה הכתירו השייח'ים של בדוויי הנגב את החתן הטרי בתואר ראש השייח'ים. שעה שבעלה מילא תפקידים בכירים במינהל המנדטורי (קצין־מחוז, מנהל הרדיו, צנזור ראשי) עסקה סמואל בצורכי ציבור וילדה את שני בניהם, דויד (מדען במכון וייצמן, הנושא כיום בתואר הלורד, אותו ירש מאביו), ודן.

במחלקה ראשונה לאילת

✔ הנסיעה באוטובוס מפואר וממוזג —
✔ ארוחת בוקר מוגשת באוטובוס —
✔ דיילת לשרותך במשך כל הנסיעה —
✔ עיתונים חינם בזמן הנסיעה —
✔ הפתעות להנעמת הדרך —
✔ שייט ביאכטה כולל ארוחת צהרים —

רכב שכור באילת על חשבוננו
לפי הזמנה מראש, לא כולל ק"מ וביטוח.

חינם לכל נוסע!!! פנקס הנחות במסעדות, חנויות ומתקני נופש.

חבילת נופש הכוללת 3 או 4 לינות עם ארוחת בוקר בבתי המלון באילת: סונסטה, לגונה, מוריה, המלך שלמה, נפטון, ספורט, קורל סי, גלי אילת, ארומית ודקל.

עכשיו במחירי מבצע!!!
היציאה בימי ראשון וחמישי בשעה 07.30 מתחנת רכבת צפון בתל־אביב.
ועוד צ'ופר! הזמן את הנופש לחודשי הקיץ בחודש מאי במחירי מבצע

פרטים והרשמה: טיולי הגליל:
תל־אביב, רח' הירקון 142 טל': 221372, 225817, 230651, 220819 רח' בן־יהודה 42 טל': 203311
ירושלים, רח' בן סירא 3 טל': 02-246858
טבריה, רח' הירדן 10 טל': 067-22660, 067-20550, 067-20330.

זה לא באוויר - זה צ'רטרבוס טיולי הגליל

שולה
בניית ציפורניים
לכוססי ציפורניים
+ קישוטים ויהלומים
תל־אביב,
רח' המלך ג'ורג' 89
טלפון: 03-295318
03-284919

לא רק לדוגמניות ולמלכות־יופי
מיועד אולפן לאה פלטשר

בליבו של הכרך הסואן תל־אביב, ברחוב אבן־גבירול 50, מצוייה פינת חמד מטופחת להפליא ושקטה שבה שוכן **האולפן של גב' לאה פלטשר**. לטיפוח החן, נימוסים ויחסי אנוש. דוגמנות מקצועית ותרבות הגוף.

למרות הדימוי של בית־הספר כאילו הוא נועד רק לדוגמניות ולמלכות יופי, הרי ש־80% מתלמידותיה הן חתך ישראלי רגיל, כמו: מורות, פקידות, נשות חברה וכל אשה ונערה השואפת לשיפור עצמי מכף רגל ועד ראש. אולם לא די בטיפוח החן החיצוני, כי על האשה ללמוד נימוסים, גינוני חברה ויחסי אנוש ומתוך כל אלה היא רוכשת בטחון עצמי המקנה לה הצלחה והערכה, בעבודה, בחברה ובמשפחה.

נוסף לכך מתקיימים במסגרת האולפן שיעורי התעמלות שמטרתם לעצב גמישות לגוף, חיזוק שרירים והרזיה במקומות הרצויים. תרגילים אלה מיועדים לבנות ולנשים בכל גיל.

הגב' לאה פלטשר הינה המורה המוסמכת היחידה בארץ ללמד את מקצועות טיפוח החן ודוגמנות מקצועית.

אין לגב' פלטשר סניפים.

לקביעת ראיון: טלפון 267682.

תן טרמפ לחייל

פלם ועמקים
ללא שותפים סמויים
אנו מספקים:
★ מכשירים למניעת ציתותים בטלפון
★ שיטות לגילוי מיקרופונים מוסתרים
★ מגלי מתכות
★ מזכירות אוטומטיות
רדיו דוקטור בע"מ
שלום עליכם 18, ת"א, טל' 286444

(המשך מעמוד 15)

דולר, אתה מסתדר בחיים ונגמרות לך בעיות הפרנסה. אבל אני לא שמעתי על הרבה עסקות כאלה.

■ ■ ■

● טוב, נחזור אליך. במה אתה עוסק?

עד לפני זמן מה הייתי יועץ ביטחון למדינה ידידותית לישראל. כמובן שכל מה שעשיתי שם היה על דעת גורמי־הביטחון כאן. לאחרונה פיתחתי שם מערכת־קשרים אזרחית, שבה אני, ביחד עם גורמים אזרחיים אחרים, מנסה לפתח כמה פרוייקטים בתחום החקלאות והתעשיה.

„התביעה של מישרד הביטחון נגדי נמצאת בבירור, ונראה לי שזה לא יוחר מאי־הבנה"

כמו כן, עד ינואר שנה זו, ייצגתי בארץ את חברת אף־אן שהיא חברה בלגית, המייצרת רובים, אקדחים וציוד אזרחי כמו מכונות כיבוי־אש.

● אני מבינה שעל הנושא הזה תובע אותך מישרד־הבטחון.

כן, אבל אני מעדיף כרגע לא להרחיב את הדיבור בנושא, כי הוא נמצא בבירור ונראה לי שזה לא יותר מאשר אי־הבנה מצערת, ואני לא רוצה לחמם את האווירה.

● היו רמזים בעיתונות שיש לך אי־אלה עסקים גם במדינת־החסות סיסקאי, שבדרום־אפריקה. מה האמת?

הקמתי, יחד עם שותפים ישראלים, מיפעל לטקסטיל בסיסקאי. עובדים בו 500 עובדים מקומיים.

● יש שלא רואים בעין טובה את המעורבות שלנו במדינות־החסות של הטלפונים המשיכו לצלצל, כי כבר למחרת פרישתי הקמתי חברה לפרוייקטים הקלאיים והתחלתי לייעץ לממשלה זרה במיזרח הרחוק, ובין שני אלה גיליתי שיש לי מישפחה ונולדו לי נכדים, ויצאתי לבלות עם חברים, וישנתי קצת יותר טוב בלילה.

● אתה היית בר־מזל שחיבתה לך עבודה בחוץ. היום, מצבם של קצינים בכירים בשוק האזרחי הוא בכי רע. אין עבודה. למה זה קורה?

האלופים הראשונים של צה"ל, אחרי קום המדינה, היו צעירים מאוד — רבין, עוזר וייצמן ואחרים. כשהם השתחררו מהצבא, הם עדיין היו צעירים מאוד ולכן הם עדיין מחזיקים בעמדות־מפתח ולא זזים הצידה כדי לפנות מקום לדור הבא.

● אתה מרמז לכך שהם צריכים ללכת כדי לפנות מקום?

לא. בשום אופן לא. אני רק מסביר שאם אדם פורש מהצבא בגיל 50, יש לו עוד 10 או 15 שנים לתרום. אבל אם הוא פורש מהצבא בגיל 40 אז הוא ימשיך לתרום במקום החדש שלו עוד 20 או 25 שנה. נוסף לכך גם חל מיתון גדול ולא מקימים דברים חדשים ולכן קצינים בכירים רואים שבחוץ לא מחכים להם גליקים גדולים והם מחליטים להישאר בצבא, ובגלל זה הצבא כבר לא צעיר כמו שהיה פעם. המבוגרים נשארים והצעירים רואים מה מחכה לאלוף־מישנה אחרי שרותו הצבאי, והוא מחליט לא להכנס בכלל לדרייסה הזאת והוא לא חותם על שרות־קבע. זו בעיה שצריך לתת עליה את הדעת.

● יש לך פיתרון?

הפיתרון הנכון, לדעתי, הוא לתת עדיפות לקצינים במערכת הממשלתית. רק כך המבוגרים יפרשו והצעירים יתפשו את מקומם. לפי דעתי, חייבים לפעול בנושא זה, כי הוא בנפשנו.

● שרתת 30 שנה ועכשיו אתה אזרח קרוב לחמש שנים. מה היו הרגעים המרגשים בחייך?

היו המון רגעים מרגשים, נסיעות בתפקיד למארוקו, לאיראן. ביקור ראשון במצריים, כל תהליך השלום עם מצריים, המשא־ומתן על הנורמליזאציה. גולדה־הכותרת והרגע המרגש ביותר בחיי היה טקס החתימה על השלום בין מצריים לישראל, והפחד הנוראי עד לרגע האחרון ממש שמשהו ישתבש. אני בטוח שזה הדבר הגדול ביותר שקרה למדינת־ישראל מאז הקמתה.

מזכיר־צבאי פורן עם ראש־ממשלה בגין
– כי אני זוכר מה שהיה קודם!"

מזכיר־צבאי פורן עם ראש־ממשלה רבין
„אני מבסוט ממה שיש –

דרום־אפריקה, כי ברור שהמדינות הוזרמו על־ידי הממשלה הדרום־אפריקאית כדי להשתיק קצת את העולם ולהסיח את דעתו מהאפרטהייד.

לדרום־אפריקה היו הסיבות שלה להקים את שבע האוטונומיות, וברור שזה מתוך כוונה לפתור את הבעיות של עצמה. אבל נכון לעכשיו בסיסקאי לאנשים יש איפה לגור, יש עבודה ויש חינוך לילדים. ואין אפרטהייד. אז אולי זה לא טוב, אבל זה בהחלט הרע במיעוטו.

■ ■ ■

● לפני ארבע וחצי שנים פרשת מצה"ל אחרי 30 שנות שרות. בתקופה האחרונה לשרותך היית שותף להחלטות היסטוריות על הסכם־השלום עם מצריים. היית כמעט בן־בית אצל נשיאים וראשי־ממשלות. יום אחד, מתוך רצון, פשטת את המדים והלכת הביתה. היה משבר קשה?

לא היה משבר כלל. אני חושב שאדם צריך לעזוב כשהוא בשיאו וכשעדיין רוצים אותו. רצו שאשאר בתפקיד, אבל אני הרגשתי שמיציתי את עצמי והגיע הזמן להתחיל דבר חדש.

סינדרום הטלפון הדומם לא מצא אותי. יכול להשפיע בדרך זו או אחרת. שמחתי מאוד כשסוף־סוף יצאנו משם.

■ ■ ■

● היית מקורב מאוד לראש־הממשלה מנחם בגין. ידוע שלמרות חילוקי־הדעות הפוליטיים ביניהם האחד את השני. היכרת אותו היטב. מה אתה אומר, בגין ייצא מביתו ברחוב צמח או לא?

אני יודע שמבחינה רפואית הוא יכול לצאת. אם הוא לא יוצא, זה לא מפני שהוא לא יכול, אלא מפני שהוא לא רוצה. אני מאוד מקווה שבזמן ישיבתו הוא אמנם כותב את זיכרונותיו, כמו שהוא הבטיח לא פעם. גם מי שלא מסכים עם דרכו הפוליטית של מנחם בגין, לא חולק על כך שהוא אחד מדור הנפילים ואני מקווה שהזיכרונות שלו יישארו אחריו.

● תרשה לי במה שאלות אישיות. אומרים עליך לפעמים מאחורי הגב, אבל בטח זה הגיע גם אליך, שאתה „טו גוד טו בי טרו". אנשים פשוט לא מבינים איך לאורך כל השנים בצבא, מתחת לפיקודם של אנשים כל־כך שונים, הסתדרת עם כולם, היית בסדר עם כולם, לא השמצת אף אחד. זה פשוט לא טיבעי שלאדם אין אף שונא והוא לא שונא אף אחד.

נראה לך שאני צריך להתנצל על זה? בואי, תשמעי סיפור. יום אחד, אברשה (טמיר) נשלח לתכנן בניית צבא בארץ אפריקאית, שזה מקרוב קיבלה עצמאות. כדי להיכנס לעניין, ישב אברשה בישיבה עם שר־הביטחון של אותה ארץ ושאל אותו „מפני מי אתם צריכים להתגונן? מי האוייב שלכם?" הסתכל עליו שר־הביטחון ההוא בתימהון ושאל „מה, כל אחד צריך אוייב?"

אז ישבו שר־הביטחון ואברשה והחליטו שהמדינה ממערב לאותה ארץ תהיה האוייב שלהם, לצורך העניין.

אז אם את רוצה אוייב, בואי נשב ונמציא משהו.

● זה סיפור יפה מאוד, אבל אני לא ארפה ממך עד שתגיד לי שם של מישהו בעולם שאתה שונא.

אני שונא ממש את כל אלה שמפירים את החוק במדינת־ישראל. אני כמעט שונא את הדתיים שמצרים את צעדיי, למרות שאני תמיד תמיד השתדלתי לא לפגוע בריגשותיהם. אני שונא את מי שפוגע בערבי מפני שהוא ערבי.

„בסיסקאי יש לתושבים מקום־מגורים, מקום־עבודה וחינוך לילדים"

אבל שלא יהיו לך אי־הבנות — אני בעד לחסל מחבלים. אבל אם לא נדע להבדיל בין מחבל לבין סתם ערבי, מהר מאוד נאבד את הצפון.

● לחיצה אחרונה שלי. אתה אוהב את אריק שרון?

אני לא אוהב אותו, ואני לא אוהב את דרכו הפוליטית, ובכל זאת אני חושב שיש לו זכויות בארץ.

● כמה זמן יעמדו לו הזכויות שהוא צבר לפני 20 שנה, לנצח?

אני לא יודע אם הזכויות צריכות לעמוד לו לנצח, אבל ברור שגם הזכויות הן חלק מהאיש.

● פרוייקט, רואים אותך בהרבה מאוד מקומות־בילוי בעיר, בלי אשתך. זה יוצר רכילויות. לא מפריע לכם?

עדל"ה ואני נשואים כבר 32 שנה, וכנראה שנהיה נשואים עוד 32 שנה. היא קצינה במישטרה ועובדת הרבה. יש לה חברות שלה ויש לה ילדים ונכדים, שהיא מאוד אוהבת לבלות בחברתם. לא תמיד היא אוהבת את הבילויים שלי, ולכן היא לא מצטרפת אליי. תמיד יש לה אופציה להיות איתי. לפעמים היא רוצה ולפעמים היא מעדיפה ללכת עם חברה לסרט שבוכים בו.

הרבה מאוד מהחברים שלי נשואים כבר פעם שניה ושלישית. אולי מפני שאנחנו לא צמודים זה לזו כל הזמן, הנישואין שלנו מחזיקים מעמד כל־כך הרבה שנים. אני יודע שיש רכילויות ואני לא טורח להכחיש דברים. מי שרוצה לדעת משהו שיבוא אליי, ישאל ויקבל תשובה.

● אני יודעת שאתה קרוב מאוד לשני ילדיך, גיא וגילי, ואני זוכרת שבזמנו סירב בנד, גיא, לקבל את „אות מילחמת־הלבנון", ואתה לא הסכמת איתו, ואפילו אמרתם דברים האחד לשני, מעל גבי העיתון הזה. מה קרה, הילדים ברחו לך שמאלה?

הילדים שלי גדלו על אהבת ארץ־ישראל ועם־ישראל, ואני חושב ששניהם ציונים למופת. אבל שניהם אנשים מאוד הומאניים, וכשמשהו שקורה בארץ לא מוצא חן בעיניהם ולא מתאים להשקפת־עולמם, הם מפגינים ואומרים את דעתם בקול רם. בסופו של דבר, למרות חילוקי־הדעות הקלים פה ושם, ההשקפה הפוליטית שלהם אינה רחוקה משלי.

● יש לך תחביבים?

חשבתי שאת השאלה הזאת שואלים רק מלכות־יופי.

● לא, אין לי תחביבים. אף פעם לא היה לי זמן לתחביבים, וגם היום אין לי. אני אדם יסודי, אילו היה לי תחביב, הייתי מקדיש לו המון זמן, ואני עד היום בקושי מספיק לקרוא ספר טוב.

■ ■ ■

● אחרי 30 שנות שרות, תשים יד על הלב ותגיד לי אם זו המדינה שחלמת עליה.

יש בארץ כל־כך הרבה אנשים, למה נטפלת דווקא אליי?

עכשיו ברצינות: אני מבסוט ממה שיש. כי אני זוכר מה היה קודם. עכשיו גדל כאן דור שלא יודע מה היה קודם ואין לו למה להשוות ולכן הוא מתלונן.

לא שאי־אפשר היה לעשות את הדברים יותר טוב. לא שאין מקום לשיפורים רציניים. אבל יחד עם הכל, אני מאושר לחיות כאן ואני לא יכול לראות את עצמי מחליף את הארץ הזאת והמדינה הזאת בשום מקום אחר בעולם כולו.

ולי יש הרגשה שמה שהוא רצה להגיד זה „המדינה הזאת. זה מה שצה"ל מנפק ועם זה צריך לנצח".

קודם כדובר צה"ל, בתקופה הקשה של מילחמת יום־הכיפורים ואחריה. משם לקח אותו ראש־הממשלה רבין כדי שיהיה לו מזכיר צבאי וכשעזב רבין נשאר פורן להיות עוזר צבאי לראש־הממשלה מנחם בגין. אחרי שבע שנות שרות בתפקיד, אחרי קמפ דייוויד והסכמי־השלום עם מצריים, לפני מלחמת־הלבנון, הוא פרש ופנה לעסקים פרטיים. בבבוקר שאחרי מסיבת־הפרידה הוא פשט את המדים. אבל אף אחד לא שכח אותו. הוא גמר להיות קצין בכיר, אבל הסתבר מהר מאוד שסלברטיי הוא נשאר. מדי פעם הוא ממלא טור בעיתון. פעם אמרו שהסתבך בעסקים עם דודו, משה פרוסמן. אבל הסתבר שלא דובים ולא יער. עוד קטע בעיתון סיפר שיש לו עסקים מסועפים עם ערבים בגדה. גם זה הסתבר כלא נכון. בזמן האחרון הולך שמו, בעיתונות, יחד עם התואר סוחר־נשק ולאחרונה פורסם כי מישרד־הביטחון הגיש נגדו תביעה להחזר עמלות שקיבל מחברה לנשק בבלגיה, שאותה ייצג. פרויקה שמע על התביעה מכלתו, ששמעה על כך ברדיו וטילפנה לספר לו.

נדמה לי שנעלב מהדרך בה פורסמה הידיעה בכלי־התקשורת לפני שהנתבע עצמו שמע על כך. במשך הזמן, התרגל פרוייקה, כנראה, שמדי פעם יכתבו עליו משהו לא מדוייק. הוא הפסיק להתרגש מזה. רק שכל פעם, אחרי סיפור כזה, מצלצל הטלפון בביתו והחברים המודאגים שואלים מה העניינים והוא צריך להרגיע את כולם ולהגיד שאין מקום לדאגה. הוא לא נוהג לטלפן למערכות עיתונים כדי להכחיש. מי שרוצה לדעת את האמת, צריך לבוא אליו.

הלכתי לביתו כדי לשמוע מה הוא חושב על סחר בנשק, על מחסום המוסר, אם יש כזה, על האינפלציה האדירה שיש פתאום בקציני־צבא ההופכים בן־לילה לסוחרי־נשק, ועל חייו של איש שפעם היה במרכז האירועים הפוליטיים החשובים ביותר במדינה והיום הוא כבר לא.

■ ■ ■

● פרוייקה, אתה סוחר־נשק?

לא. אני לא סוחר־נשק. אבל בגלל שאני לא נוהג להכחיש כל דבר שכתוב בעיתון, אנשים רבים חושבים שזה מה שאני עושה.

● מה זה בדיוק סוחר־נשק?

לפי מיטב הבנתי, סוחר־נשק הוא אדם שקונה נשק במדינה אחת בזול ומוכר אותו למדינה אחרת ביוקר, רק מתוך מגמה לעשות את הרווח שלו, ובלי כל התחשבות מאיפה הוא קונה ולמי הוא מוכר. אבל כשאדם ברחוב הישראלי אומר על מישהו שהוא סוחר־נשק, הוא לא מתכוון לאיש כזה.

● למה הוא מתכוון?

הוא מתכוון לאנשים שמייצאים נשק מישראל למדינות אחרות או לאנשים המייבאים ממדינות אחרות נשק לישראל, ולאלה אני לא קורא סוחרי־נשק.

● איך אתה קורא להם?

אני קורא להם יצואן ביטחוני או יבואן ביטחוני.

● ולזה אין קונוטציה שלילית, כמו שיש לסוחרי־נשק?

נכון, ובצדק. אסור לנו לשכוח לרגע אחד שאי־אפשר לקיים את התעשיה הצבאית שלנו כאן בלי יצוא לארצות אחרות. אם התעשיה

„לא הייתי רוצה שנמכור לדרום־אפריקה אמצעים לדיכוי המונים, פיזור הפגנות וטיפול במחתרות"

הצבאית תייצר רק עבור צה"ל, היא לא תוכל להתקיים לאורך זמן והצבא ישלם הון בשביל כל כדור. יש הבדל אם הון־התעתק שמושקע בפיתוח של אמצעי־לחימה יתחלק ל־200 כפירים שמרינת ישראל צריכה, או ל־600 כפירים שמתוכם נצליח למכור 400 בכסף מלא. אם העובדות האלה מקובלות על כולם, ואני מאוד מקווה שאכן הן מקובלות, הרי שצריך להילחם קשה מאוד על שוק הייצוא הביטחוני, שממילא הוא מצומצם מאוד.

● מדוע הוא מצומצם?

באופן גס הייתי אומר ששליש ממרינות העולם מקבלות ציוד צבאי מברית־המועצות, השליש השני מקבלות מארצות־הברית והשליש השלישי הן הארצות שעליהן נלחמות כל יצרניות־הנשק בעולם: מעצמות כמו ארצות־הברית, בריטניה, צרפת ואפילו מדינות חדשות בענף כמו ספרד, יוון, סינגפור ואחרות. אם אתה מתחיל להיות יותר מדי בררן, לא נשאר לך למי למכור.

● מה זה יותר מדי בררן?

באופן טיבעי, אתה צריך לשים לעצמך איזה שהן מיגבלות מוסריות או פוליטיות, או שתיהן ביחד. אתה לא מוכן למכור נשק לכל אחד. השוק המצומצם, שאותו ציינתי קודם, כולל גם את מדינות ערב, שלהן לא נמכור נשק מסיבות פוליטיות. ומה שנשאר זה לא הרבה.

● למה הממשלה משאירה את ההחלטה למי למכור נשק ואיזה לבל סוחר־נשק, או כמו שאתה קורא לו, יצואן ביטחוני?

זה לא נכון. אף כדור מתוצרת־ישראל לא יכול להימכר לשום גורם בלי אישור של ממשלת־ישראל. יש רשימה מפורשת למי מותר למכור ולמי לא. התנאים הפוליטיים יכולים, כמובן, לגרום לשינויים ברשימה הזאת. אבל הדברים ברורים. מה שניסיתי להגיד זה שהמדינה לא יכולה להרשות לעצמה להיות בררנית מדי, כי אז לא יהיה לה למי למכור.

● כלומר, ליצואן־הנשק אין כלל בעיה מוסרית. למי שהמדינה מאשרת למכור, הוא יכול למכור.

מבחינה חוקית כן, אבל יכול לבוא אדם ולהגיד לעצמו, אומנם למכור לדרום־אפריקה, אבל אני לא רוצה למכור להם. למדינת ישראל יש אינטרסים מאוד חיוניים בדרום־אפריקה. יש שם קהילה יהודית מאוד גדולה וחמה, יש אינטרסים כלכליים.

● אבל יש גם אפרטהייד.

כן. יש אפרטהייד ואנחנו לא משלימים או מסכימים עם האפרטהייד. אבל גם כאן צריך להיות עיקבי. כל השנים אנחנו צועקים למדינות העולם שהן צריכות לקיים איתנו קשרים בלי קשר לנושאי־הפנים שלנו, שאינם מעניינו של אף אחד. אי־אפשר לשנות את דעתנו כשזה מגיע לארץ אחרת.

אבל כל זה אני מספר לך כדי להגיע בסופו של דבר לשורה האחרונה והיא, שלפי דעתי צריכה להיות לנו מיגבלה מוסרית לגבי דרום־אפריקה.

● ואיפה תשים את המיגבלה המוסרית הזאת?

דרום־אפריקה, כמו כל מדינה אחרת בעולם, זכאית לרכוש אמצעים להגנתה — טנקים, מטוסים, מכמ"ים. ואני חושב שאם למדינת־ישראל תהיה אפשרות למכור להם ציוד כזה, היא צריכה למכור.

● ומה לא למכור?

לא הייתי רוצה שנמכור לדרום־אפריקה אמצעים מהסוג שמשמש בפירוש לדיכוי המונים, לפיזור הפגנות, לטיפול במחתרות, וזאת מתוך החשש שהאמצעים ינוצלו באופן ישיר נגד השחורים ובזה לא הייתי רוצה שתהיה לנו יד.

● רובה יכול לשמש גם להגנה וגם לדיכוי מרידה ופיזור הפגנה.

אני מדבר על עיקרון. אפשר לשים את המחסום איפה שרוצים.

■ ■ ■

● הבה נדבר על עוד אפשרות להסתבכות בעניין מכירת נשק. האם מותר לנו למכור נשק למדינה שתוכל לנצל אותו נגד מדינה ידידותית לנו?

יש לי תשובה על זה, מנסיון אישי ממש. היתה אפשרות למכור נשק למדינה שהיא אוייבת של מדינה מאוד ידידותית לנו. פניתי אל האיש המוסמך במדינה הידידותית ושאלתי אותו מה יקרה אם נמכור אמצעי־לחימה גם להם וגם למדינה שנחשבת להם אוייב. האיש ענה, ללא היסוס, שאם הדברים שישראל רוצה למכור למדינה ההיא הם דברים שאפשר למצוא גם במקומות אחרים, אין לו התנגדות. הוא הבין שאם אנחנו לא נמכור להם, ימכרו להם אחרים.

● מה שמטריד אותי זה למה בכלל צריך אנשים פרטיים שתפקידם לייצא את הנשק שלנו לארצות אחרות, או לייבא נשק מארצות שמייצאות לישראל. מדוע הגורמים המוסמכים בארץ אינם יכולים להתקשר לגורמים המוסמכים בחו"ל ולגמור ביניהם את העיסקה, בלי כל עמלות־הענק, שבסופו של דבר עולות למישהו.

יש נציגויות רבות של התעשיה הצבאית בחו"ל, ויש מישרדים גרולים מאוד שקיבלו בלעדיות מהתעשיה הצבאית למכור את מוצריהם בחו"ל, כמו למשל חברת אייזנברג, או ישרקס. אלה הן חברות שיש להן קשרים טובים מאוד במרינות מסויימות וכן מערכת־מכירות ענפה וברור שבלעדיהן התעשיה הצבאית לא היתה מצליחה למכור כמויות כל־כך גדולות.

יש כמובן ארצות שבאמת מעדיפות את הפניה הישירה, וכשהן רוצות משהו הן יודעות איך להתקשר. אבל יש מקומות שרק דרך עבודת־שיכנוע גדולה, הסברה, התרוצצות ועבודה קשה אתה משכנע את מי שקובע לקנות את המוצרים שלך ולא של המתחרה שלך, וכל גוף או אדם שמצליח לעשות את העבודה ולמכור מוצרים, יבורך.

ויש כמובן גם ארצות שבלי אחוזים שמשלמים לסוכן מקומי המתחלק בכסף עם מישהו בשלטון, אי־אפשר לעשות עסקים. כל מי שמוכר במדינות האלה יודע את החוקים ועובר לפיהם — אמריקאים, בריטים, צרפתים, כולם.

■ ■ ■

● עכשיו, כשהבנתי את ההבדל בין יצואן ביטחוני ויבואן ביטחוני לבין סוחרי־נשק, אני רוצה לשאול אם יש סוחרי־נשק ישראליים.

כן, יש ישראלים שמתרוצצים בעולם, קונים בארץ אחת ומוכרים לארץ אחרת. לזה, אגב, לא צריך אישור ממדינת ישראל. אם נכון מה שפורסם על אברהם ברעם, הוא לא היה צריך שום אישור מהמרינה.

● הבה נעזוב רגע נשק ונדבר על בני־אדם. מה דעתך על פרשת אברהם ברעם?

זו פרשה עגומה מאוד. ברעם הוא קצין מעולה וחבר. כואב הלב שאיש כמוהו מסתבך. אם יסתבר שהוא עשה את מה שמייחסים לו, זה ברור שלמדינה אין קשר לכך. אבל עד שיסתבר סופית מה קרה בריוק, אני לא חושב שהמדינה היתה צריכה להתנער ממנו כמו שעשתה. כל עוד לא הוכחה אשמתו, הוא זכאי לכל הגיבוי והסיוע שהמדינה יכולה וחייבת לתת לאוזרח שלה. הדרך שבה הוכרז מייד על ניתוק קשרים, היא דרך המשאירה טעם מר מאוד.

ביום שברעם נתפס בברמודה הודיעו על כך בחדשות, ומייד לאחר החדשות התבדח קריין

„יש רשימה מפורשת למי מותר למכור אמצעי־לחימה. אף כדור אחד מתוצרת ישראל לא נמכר בלי אישור השלטונות"

צעיר של גלי־צה"ל על העניין. מרתיח אותי שקריין־פישר, שעוד לא הספיק לעשות שום דבר בחיים, כבר שפט את ברעם וכבר מעניש אותו ועשה בדיחות על חשבונו, וזה סימפטום מקובל. כל אחד שופט כאן.

● נחזור למיסחר בנשק. כמה אנשים פרטיים בארץ מתעסקים בזה, כלומר כמה יצואני־נשק, או סוחרי־נשק יש?

אני רוצה שלא תהיה טעות. את רוב הייצוא הביטחוני עושים הנציגים של התעשיות בארץ, ורק חלק קטן מהעבודה נעשית על־ידי האנשים הפרטיים, ואין לי מושג כמה כאלה יש. אני מכיר מעט מאוד. אפשר לספור אותם על אצבעות יד אחת, שעשו כבר עיסקות רציניות. מצד שני, אני מכיר הרבה שמסתובבים בעולם ויש להם הרבה מאוד סיפורים, אבל למעשה עוד לא מכרו כדור אחד בחיים.

● מה מושך כל־כך במיקצוע שאנשים רצים אליו, לאחרונה?

באופן תיאורטי זה עסק שיש בו הרבה כסף. אם אתה מצליח למכור טנקים ישנים של ישראל למדינה זרה, והעיסקה היא בהיקף של 100 מיליון

עדה, גילי ומרוייקה
„גיליתי שיש לי מישפחה, ונולדו לי נכדים..."

פרוייקה באמריקה (עם השחקן רוג'ר מור)
„...הטלפונים המשיכו לצלצל..."

תת־אלוף אפריים („פרויקה") פורן, 30 שנה חייל, פחות מחמש שנים אזרח, מספר על ההבדל שבין יצואן־נשק לסוחר־נשק, על בעיות מצפון הקשורות לסחר בנשק, על עיסוקיו האזרחיים ועל הצורך להצעיר את צה"ל

„סוחר נשק קונה בזול ומוכר ביוקר, בלי לברר ממי הוא קונה ולמי הוא מוכר"

„גיליתי שיש לי מישפחה, ונולדו לי נכדים, ואני יוצא לבלות, וישן קצת יותר כל לילה"

„קריין־פישר מגלי־צה"ל כבר שפט את ברעם, כבר העניש אותו וכבר מתבדח על חשבונו"

„הסכם־השלום עם מצריים הוא הדבר הטוב ביותר שקרה למדינה מאז הקמתה"

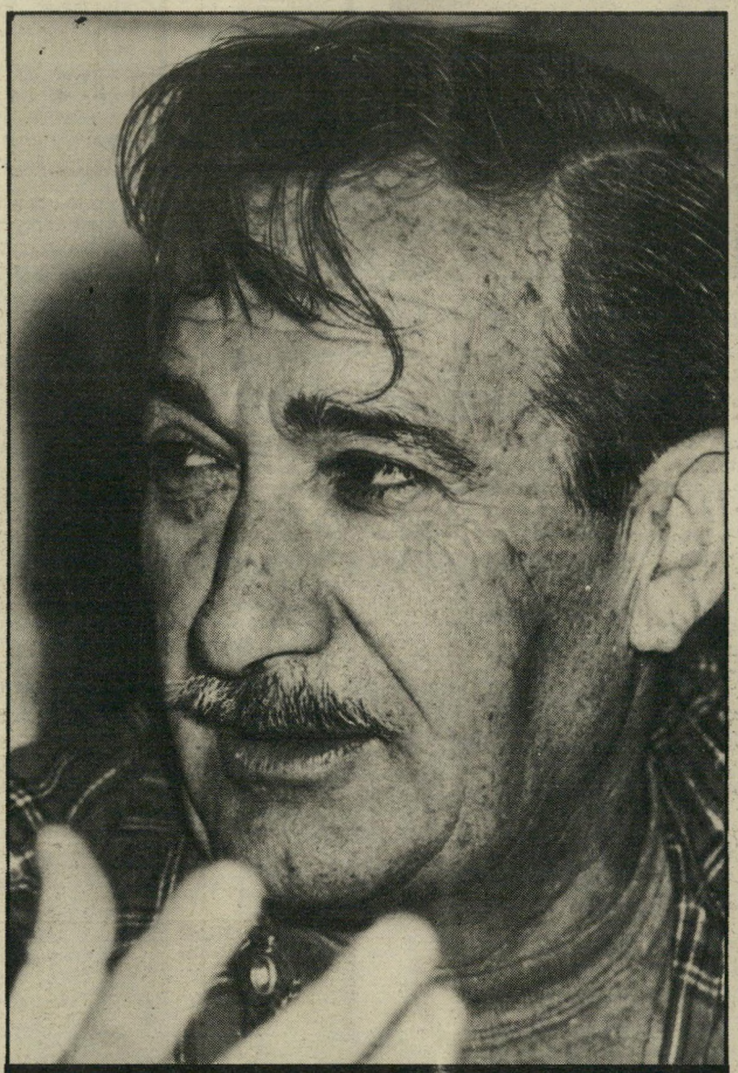

ריאיינה דניאלה שמי

„אני מכיר הרבה סוחרים מסתובבים בעולם ומספרים סיפורים, אבל עוד לא מכרו כדור אחד בחיים"

„אני מבסוט כאן, כי אני זוכר מה היה כאן קודם לכן, ויש לי עם מה להשוות"

„הכבירים נשארים בצבא, אין להם לאן ללכת!"

יכול מאוד להיות שיום אחד יוחלף שמן של שדירות נורדאו בתל־אביב ל„שדירות פורן". אפרים („פרויקה") פורן ומישפחתו השתלטו על השדירה. מישרדו של פורן ממוקם בשדירה, בתו גילי והנכד עדי גרים בבית אחר בשדירה, דירתו השכורה, בה הוא גר בתל־אביב (הבית האמיתי היה עד לפני שבועיים בירושלים), נמצאת בשדירות נורדאו. וכשקנה דירה לאשתו ולעצמו, היה ברור לגמרי שהכתובת תהיה שדירות נורדאו.

רק לפני שבועיים הם עברו לדירה החדשה, ורק בגלל זה תלויות רק מאה תמונות על הקירות בדירה. את היתר עוד לא הספיקו לתלות. הדירה החדשה נראת כהעתק מדוייק של הדירה בירושלים, מקושטת בעשרות פריטים מהמיזרח הרחוק, בהם התאהבה עדה כששהתה שם עם בעלה תקופה של שלוש שנים.

הראיון עם פרוייקה נערך בביתו החדש בדיוק בשבוע האבל על מות אמו חנה. על השולחן הסיני המגולף הונחו מיברקי־התנחומים מראשי־ממשלות, שרים חברי־כנסת והרבה עמך. כולם חברים של ממש. בדרכו הארוכה מאוד, החל משרותו בהגנה כילד בן 16, דרך פיקוד על הר־הצופים כשהיה מובלעת בתוך שטח ירדני, דרך תפקידו כמדריך ראשי בבית־הס[illegible]לקצי־נים בצה"ל, ניהול לשכותיהם של חיים ברלב ועזר ויצמן, תפקידו כדובר צה"ל ותפקידו האחרון כמזכיר צבאי של שני ראשי־ממשלה, יצחק רבין ומנחם בגין. בדרך הארוכה הזאת, תוך כדי מילוי תפקידיו על הצד הטוב ביותר – ויש אומרים שהרבה מעבר לזה – הוא אסף חברים.

חברים אצל פרוייקה הם לא אנשים שאומרים לו „היי, מה נשמע?" חברים אצל פרוייקה זה אנשים שמטלפנים להם באמצע הלילה אם יש משהו טוב לספר. חברים זה אלה שמתעניינים אצלם תמיד אם אפשר לעזור, אם הם זקוקים להלוואה. אם כואב להם משהו ואם הם רוצים לשפוך את הלב. חברים הם אנשים שהוא אוהב ולפי כמות החברים יש לאיש הזה טונות של אהבה.

ומלבד החברים יש גם מכרים. נדמה כאילו אין איש בארץ שלא מכיר אותו ושלא יודע מי הוא אפרים פורן. הוא אחד האנשים הבודדים, אם לא היחיד, שמעולם לא שמעתי עליו יותר נכון להגיד: רק פעם אחת שמעתי מישהו משמיץ אותו, והאיש אמר „הפורן הזה לא מוצא חן בעיניי". לא יכול להיות שכולם אוהבים אותו וכולם מפרגנים לו והוא מוצא חן בעיני כולם ומסתדר עם כולם." אבל עם עובדות לא מתווכחים.

קרוב ל־10 שנים הוא היה בצמרת ממש.

פרס הולך ל„פינק"

● המבקרים הקבועים של פינק, הבר המפורסם ביותר בירושלים, היו מופתעים. משעות אחר־הצהריים המאוחרות החלו להסתובב במקום אנשי־ביטחון בעלי „חוטים באוזניים", כדברי אחד מיושבי־הבר. הם בדקו כל אחד מהיושבים, הסתובבו מסביב לבניין ובתוכו ויצרו תכונה מוזרה.

בשעה 10 בלילה נפתרה התעלומה. ראש־הממשלה **שימעון פרס**, **תמר ויטדי קולק** ואורחיהם נכנסו למקום. מטרת האירוע: ארוחת־ערב **לפרידה בורדה**, בעל רשת עיתוני־הנשים בורדה, שחגג את יום־הולדתו. בין המוזמנים היו גם ארבע דוגמניות־הבית של בורדה, שלושה אצילים מגרמניה והגברת **רות חשין**.

בדרכו החוצה עצר עורך־הדין **דני וילדמן**, שישב ליד הבר, את ראש־הממשלה ושאל אותו מדוע הוא לוחץ ידיים רק לחתיכות שמסביבו, ולא גם „לעמך". פרס עצר והתפתחה בין השניים שיחה. „מי אתה?" שאל. „אני עורך־דין ירושלמי, הזמנתי את חמתי הערב לשתות, ובגללך לא נותנים לי להכניס אותה למקום!"

„אם זו הבעיה שלך, אני אלך, והיא תוכל להיכנס," ענה פרס.

וילדמן הציג לפני ראש־הממשלה את היושבים ליד הבר, ובין השניים התפתח דו־שיח של ברים. פרס הזמין את וילדמן לכוסית, וזה סיפר לו על חיי־הלילה הירושלמיים.

„תתקשר איתי!" אמר לו פרס בסיום.

„אני עם ראשי־ממשלות לא מתקשר," ענה לו וילדמן. „תתקשר אתה איתי, ואשמח לבלות איתך כאן על הבר!"

■ ■ ■

● למחרת היום הציפו אנשי־ביטחון בערב את מיסעדת שמש הירושלמית. הם סבבו במיסעדת־היוקרה ועוררו את סקרנותם של הסועדים. לאחר צאתם מהמיסעדה, ניכרה תכונה בקרב עובדי־המיסעדה, והתרוצצות עצבנית לכיוון החדר הפנימי, הסגור לעיתים לצורך אירועים מיוחדים. הסקרנות בקרב הסועדים גברה, ובמקביל – התכונה בקרב המלצרים.

לפתע קטע צילצול טלפון את ההמולה. שניית אחדות לאחר מכן נשמע אחד המלצרים פולט אנחת־אכזבה, המתח במקום רפה והכל חזר לקדמותו.

פשר התעלומה: בתחילת הערב הודיעו לבעל־המיסעדה, יחזקאל, כי הזמר הצרפתי הנודע **איב מונטאן**, הנושא עיניו אל כס־הנשיאות בצרפת, ומארחו הישראלי, ראש־הממשלה **שימעון פרס**, יגיעו לסעוד במקום בהמשך הערב. אחרי שהושלמו ההכנות של אנשי־הביטחון וצוות המיסעדה, הסתבר כי העצרת שהתקיימה בהשתתפות השניים למען יהודי ברית־המועצות, נמשכה מעבר לזמן המתוכנן. וה־סעודה בוטלה.

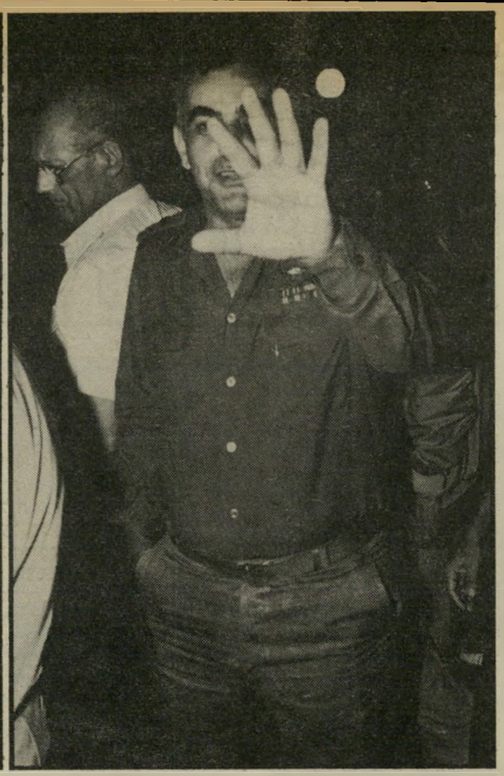

יצחק מרדכי משך את תשומת־ליבם של הצלמים הרבים שנכחו במסיבה השנתית שעורכת עיריית רמת־גן לכבוד המטה הכללי של צה"ל. משנמאס למרדכי מהבזקי המצ־למות הרים ידו למניעת הסינוור, נטל את אשתו בידו והלך לנגוש בשישליק ובקבב שחולקו שם בשפע. בתצלום משמאל: תת־אלוף אפרים סנה, בנו של משה סנה וראש המינהל האזרחי בשטחים הכבושים, שהגיע גם הוא למסיבה הענקית בחצר בית־הצנחן. סנה, רופא במיקצועו, היה בעבר רופא בצנחנים.

חרותה הראל קצינת־המישטרה ששמה עלה שוב לכותרות, כקצינה ששיחקה את תפקיד בכינוס של שופטים ועורכי־דין, שנושאו היה הטכנולוגיה המתקדמת. במהלך הכינוס התלהטה האווירה, ומכובדים אחדים מבין המשפטנים פרצו בריקודי־דיסקו. בן־זוגה של חרותה לריקוד הוא עורך־הדין שמואל לוין. בריקוד התבררה עדיפותה של חרותה כרקדנית. היא אמרה: „הכנענו את בית־המישפט!"

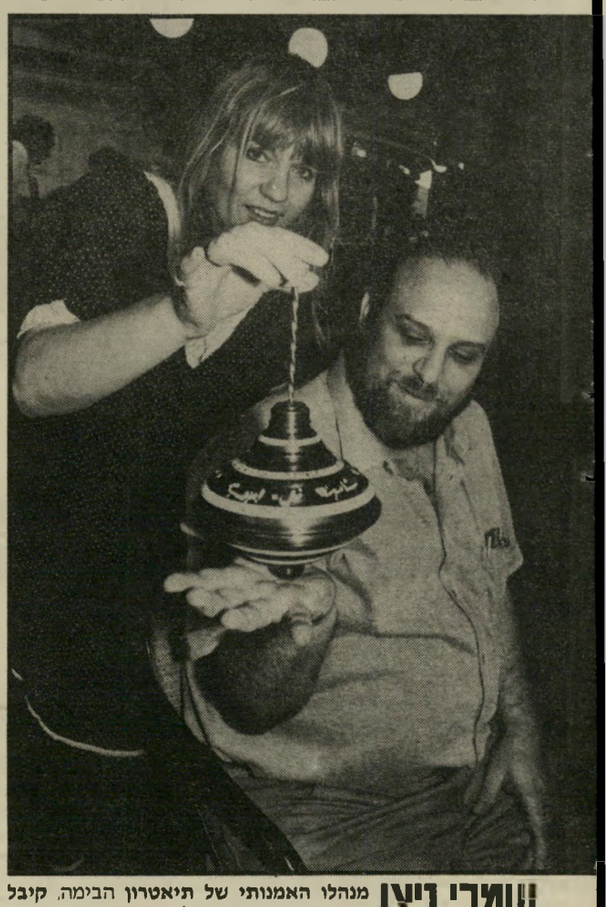

עומרי ניצן מנהלו האמנותי של תיאטרון הבימה, קיבל אותו הביא שיינה מפולין, במיוחד להצגה רפליקה, שאותה ביים בהבימה. שיינה ביקש לכתוב על הסביבון בערבית ובעברית את שאיפתו לשלום בין עמי האיזור. משמאל, אשתו של ניצן, רינה, הנמצאת בחודשי הריון מתקדמים, פעילה ושמחה לאחר שהיתה בשמירת־הריון במשך שלושת החודשים הראשונים של הריונה.

את רגלו. ארד הנאה ביצע צני־חת־ראווה לכבוד יום־ירושלים. הצניחה לא היתה מושלמת, והוא נחבל קלות.

■ מי שהיה קצח"ר לפני ארד, האלוף **יצחק מרדכי**, המשמש כיום כראש מחלקת־ההדרכה של צה"ל, לא ישב עם עמיתיו האלופים. הוא נראה מסתודד בצד עם ידידו, **בראשי**, ואת מקומו נתן ל־**רותי גלזר**, אשת־החברה הירו־שלמית שהתפרסמה בעבר בז־כות הקרחת שטיפחה.

■ **אלי לנדאו**, ראש ע־ריית הרצליה, שלחם בירושלים, הוזמן לטקס שאירגן סניף חרות בכירה לציון 19 שנה לאיחוד העיר. לנדאו אמר בטקס כי הוא שמח לציין מלאת 19 שנים ל־שיחרור ירושלים, ומלאת שנה לשיחרור הרצליה **מיוסף נבו**.

■ יש גם מי שלא חגגו ביום־ירושלים. אנשי קבוצת־המחאה הישראלית הלאה הכיבוש, ב־שיתוף עם קבוצת אנשי־ציבור פלסטיניים מהגדה המיזרחית, התייצבו בשער־שכם, כשבידיהם כרזות בגנות הכיבוש. בין השאר הפריחו כרוזי עקיצת, שנישאה על בלונים מלאים בגאז הליום. בכרוזי נרשם, בעברית ובערבית „הלאה הכיבוש" — לשימחת אלפי העוברים ושבים בשער.

■ מישלחת־נוער מטעם ה־שומר־הצעיר סיירה בגרמניה, במיסגרת המסע, ביקשו הצעי־רים לבקר באתר מחנה־ריכוז ברגן־בלזן. להפתעתם, משהגיעו לאתר, נמנעה מהם הכניסה. ב־תוך האתר דווקא סבבו אנשים, נראו הבזקי־מצלמות ויניכרה ת־כונה שלא תאמה בדיוק את המקום. בירור העלה כי האנשים שהורשו להיכנס הם אנשי צוות ההסרטה של סידרת־הטלוויזיה רוחות מילחמה כעת מסריטים את פרקי־ההמש־ של הסידרה, בכיכובו של רו־ **יט מיטצ'ם**.

■ הפתעה מידת השמירה על איסורי מטבע־חוץ ציפתה לעיתונאי הוותיק **שימעון סאמט** בבית־קפה תל־אביבי, כשהיה עד לסירובו של מלצר לקבל מקבוצת־תיירים גרמנית תשלום בדולארים. סאמט חילץ את שני הצדדים ממבוכתם, פרע את החשבון, סירב לקבל תמורה בשטרות הירוקים. התגובה לא איחרה לבוא. בשבוע שעבר קיבל מיכתב־תודה מהתיירים, בצירוף הזמנה לבקר בעיר מגו־ריהם, רגנסבורג.

■ **בנו גיטר**, המכהן כיו־שב־ראש הוועד־המנהל של או־ניברסיטת תל־אביב משנת 1979, נבחר השבוע לכהונה נוספת בתפקיד זה. גיטר, שנכנס לתפקידו עם פטירתו של **יהו־שע רבינוביץ**, הוא אישיות ידועה בעולם בתחום הפיננסי והתעשייתי, וזה, יש להניח, תרם למינויו מחדש.

דפנה כרק

אנשים

איך ירד הקצח"ר משמיים ונפגע ברגלו ואיך עלתה לשמיים כרזת המחאה

נימוס

● **ראש־ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, שבה לרחוב דאונינג מס' 10, אך הדי ביקורה בארץ עדיין לא שככו. שרים, חברי־כנסת ושאר בכירים, שזכו להתחכך בה באירועים שנערכו לכבודה, ממשיכים להחליף רשמים וחוויות.**

למשל: בעת הארוחה האינטימית (שכללה יותר מ־20 סועדים) שערך לכבודה הנשיא חיים הרצוג, ניגשה תאצ'ר אל שר־האוצר החדש, משה ניסים ורעייתו רות. תאצ'ר, שלחובתה רושמים את אחוז־האבטלה הגבוה בבריטניה, החלה לשבח במרץ את ניסים על ההישגים המרשימים שקצרה הכלכלה הישראלית בחודשים האחרונים. היא הרעיפה שבחים על שר־האוצר, שהוציא את הכלכלה הישראלית ממצבה העגום. בעוד היא משתפכת ומתמוגגת, קטעה ניסים בנימוס והבהיר לה: „כל השבחים מגיעים לקודמי בתפקיד. אני נכנסתי למישרד־האוצר רק לאחרונה."

„על כל פנים, מגיעים שבחים לשינוי שחל בכלכלה הישראלית, ואם בחרו בך להיות שר־האוצר – כנראה שאתה מתאים לתפקיד הקשה!"

■ **שושנה ארבלי־אלמוזלינו**, סגנית שר־הבריאות, שבה מסיור בגרמניה כשהיא עמוסה חוויות. באמצע הסיור, סיפרה בהתרגשות, הפסיקו היא ומלוויה את הכל וישבו לצפות בשידור מישחק־הכדורגל בין הפועל תל־אביב ומכבי חיפה. הגרמנים אפשרו את שידור־המישחק למען סגנית־השר במיוחד, אחרי שנודע להם שהיא אוהדת מושבעת של קבוצת הפועל תל־אביב. ואכן, משניצחה הפועל תל־אביב, עשו הגרמנים חריגה נוספת מהתוכנית המקורית שהוכנה לסיור, והשיטו את אוהדת־הכדורגל הנלהבת בספינה עמוסת משקאות וחוגגים.

■ סגן שר־החקלאות, **אברהם ("בצל'ה") בין־עוז**, סיפר השבוע כיצד הפסיק לעשן: הוא לקה בהצטננות, עבר לו החשק לעשן בעת הצינון שפקד אותו ואחרי שהחלים — החליט לנצל את ההזדמנות ולהמשיך להסתדר בלי סיגריות. כך ירד מצריכה של כ־10 קופסות סיגריות לשבוע — לאפס. ילדיו, סיפר, ירדו לחייו במשך חודשים, שיפסיק לעשן. „עכשיו יש לי שיטה לטפל בהם," צחק, „כשהם מעצבנים אותי, אני מזהיר אותם שאם לא יחדלו — אדליק סיגריה, וזה עובד!"

■ משסיפרו לסגן־השר כי בטלוויזיה החינוכית עושים לילדים תעמולה כנגד העישון, ומשתמשים באחד התשדירים בילדה היפה של הוליווד, **ברוק שילדס**, התקשה להאמין: „ברוק שילדס — דווקא לילדים?"

■ יום אחרי שנודע על מינויו של **יוסף חריש** לתפקיד היועץ־המשפטי לממשלה, ישב **מיכאל צולר**, המישנה־לנציב שירות־המדינה ומקורב לשר־האוצר, נראה אף הוא השבוע, כשהוא נוסע במכונית פרד־פייסטה, ולא במכונית החוק־הגיזענות לעדת עיתונאים, שרשמו מפיו בשקיקה. „נו, אישיות!" ציינה דורון בקול,

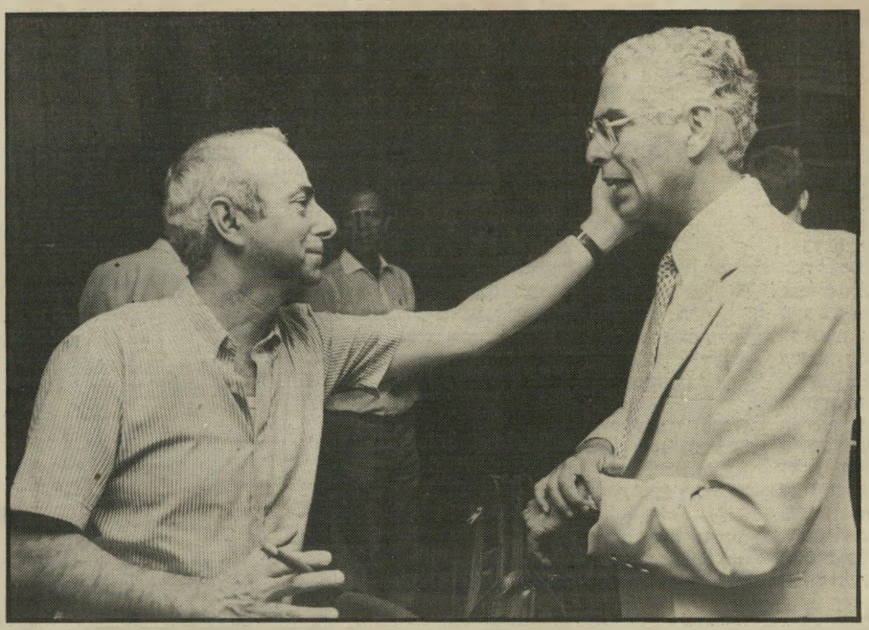

עמוס שפירא מי שהיה דיקן הפקולטה למישפטים באוניברסיטת תל־אביב (מימין), צה"ל. הפרופסור שפירא הירצה על חופש העיתונות וזכות האזרח לפרטיות, במיסגרת אירוע להנצחת הראלה מודעי, במלאת שמונה שנים למותה הטראגי. מיכל ויצחק מודעי (בתמונה למטה, על רקע תמונת הראלה) תרמו 1000 דולר לקרן שנתית על שם בתם, שתיקרא „פרס גלי־צה"ל". מיכל מודעי מחתה מדי פעם את עיניה, ויצחק מודעי קם ולחץ את ידי הנואמים בטקס להנצחת זיכרה של בתו הבכורה.

רבו של **יצחק מודעי**, כשהבעה של השלמה עם המצב על פניו. צולר, המחכה בסבלנות הראויה־לציון לשיבוצו בסכב השליחויות הנכספות בחו"ל, סיכם את המצב: „נו, יועץ מישפטי למשלה כבר לא אהיה: זה ירד מהפרק."

■ **גידעון גדות**, חברה־כנסת ויושב־ראש הנהלת מיפעל־הפיס, שינה תדמית. גדות, המתאבל על מות אמו, מסתובב בימים אלה כשפניו עטורים זקנקן וגזרתו דקה יותר ב־10 קילוגרמים: „גם בגלל האבל וגם מטעמי דיאטה!"

■ יושב־ראש סיעת הליכוד **שרה דורון** נכנסה למיזנון הכנסת והבחינה בחברה למיפלגה הליברלית, **אלי קולם**, היושב ומכתיב את הגיגיו על „הוא אפילו התחיל להופיע לכנסת גם ביום הרביעי — חבר־כנסת חשוב!"

■ **טובה שפירא**, רעייתו המטופחת של הח"כ־תעשיין ה' אמיר **אברהם שפירא**, נראתה השבוע נוסעת ברחובות ירושלים במכונית לבנה קטנה. המכונית כונתה בפיה „טראנטל'ה". נכון, לא במושגים של הישראלי הממוצע, אך בהחלט במושגים של מישפחת שפירא, שברשותה מכונית הלינקולן היחידה בארץ, ששוויה מוערך בכ־160 אלף דולר. הלינקולן, הסתבר, היתה ברשותו של בעלה, וטובה נוקקה לשירותה של מכונית אחרת, מפאת עיסוקיו הרבים של בעלה.

■ שר־העבודה־והרווחה **מי־וולוו עטורת־הוילונות. במכונית נהגה נהגת צעירה ולא נהגו הצמוד של קצב. הסיבה, הסתבר, פשוטה להפליא: קצב מיהר להגיע למישרדו ממישכנו־הכנסת, ולא איתר את נהגו. לכן ביקש מידידה „להקפיצו" למישרדו, ו־הניח לנהגו לחפש אחריו.**

■ **חיים רמון** הוא אומנם חבר־הכנסת הצעיר ביותר, אך גם הוא למד את סוד ההנאות הקטנות שבחיי עסקן פוליטי: נסיעות לחו"ל. השבוע נסע ל־איטליה, במסגרת תפקידו במו־עצה לחילופי־נוער. זו הפעם הראשונה שמתקיימים חילופים כאלה עם איטליה.

■ **שמואל ארד**, קצין־צנחנים־יחיל־רגלים־ראשי, נראה בירושלים כשהוא גורר מעט

לבד עם ברברה

שילון
– ואפטרשייב

טאופר
דיאודורנט –

● **ברברה טאופר, מי שהיתה נספחת התרבות והעיתונות בשגרירות האוסטרית בתל־אביב, המכהנת עתה בתפקידה בפאריס, באה לביקור ארצה. כאשר נתקלה בדן שילון, מי שהיה מנהל־הטלוויזיה, העלה זה זיכרונות, וכך סיפר:**

כשרק באה ברברה טאופר לארץ, ביקשה לערוך אצלי ביקור־היכרות. קיבלתי אותה בחדרי בבניין־הטלוויזיה. נהגתי תמיד להשאיר את דלת חדרי פתוחה. בבניין פשטה השמועה כי יושבת אצלי חתיכה משגעת, וכל עובד מצא תירוץ כלשהו לבוא לחדרי. ראינו שאיננו יכולים לשוחח, וקבענו להיפגש במיסעדה בתל־אביב.

ישבנו במיסעדה, הזמן עבר ולא הספקנו לדבר כראוי. אז היא הביטה בי בעיניה הכחולות המשגעות ואמרה: „מדוע שלא תבוא הערב לדירתי? שם נוכל לשוחח בשקט!"

איך הייתי צריך להבין את זה? רצתי הביתה, עשיתי אמבטיה, שפכתי עליי אפטר־שייב, לבשתי בגדים נקיים. אחרי־הצהריים הייתי אמור ללכת למישחק־כדורסל. אני משוגע לכדורסל, אבל לא יכולתי להתרכז. ישבתי על קוצים. במחצית המישחק לא החזקתי עוד מעמד, קמתי ויצאתי.

בשעה היעודה צילצלתי בדלת דירתה, כשליבי פועם בחוזקה. היא פתחה לי את הדלת בחיוך מבריק והכניסה אותי. בדירה היו איזה 15 איש. היא הושיבה אותי על הספה בין זאב שיף (הכתב הצבאי של הארץ) וישעיהו בן־פורת (הכתב המדיני של ידיעות אחרונות). שיף התכופף אליי ולחש לי באוזן: „גם אתה חשבת שתהיה פה לבד איתה?"

והנדון:

במדינת־הגמדים גם טאבה היא ממלכה גדולה

מחמר קטן

ב טיסה מקאהיר לעמאן, במטוס של חברת־התעופה המלכותית הירדנית, עברתי מעל לטאבה.

היום היה יפה, הראייה היתה מצויינת. טאבה היתה מונחת מתחתיי — פיסה זעירה של חול על שפת־הים.

בפעם האלף ואחת עברה בראשי המחשבה:

איזה טיימשום!

החזרנו את כל סיני, החזרנו את אוצרות־הנפט. ויתרנו על המיצרים ועל העומק האסטראטגי. ויתרנו על סנטה־קתרינה ועל אתרי־התיירות. הרסנו את ההתנחלויות ומחקנו את העיר ימית מתחת לשמי ה'.

כל זה עשינו כדי להשיג שלום עם החשובה שבמדינות־ערב.

ועכשיו, למען פיסת־חול חסרת־חשיבות זו, אנחנו מסכנים את השלום עם מצריים, ומורידים אותו ביגון שאולה.

מטורף, מטורף, מטורף העולם.

■ ■ ■

ד שבוע נאם יצחק רבין בסימפוסיון של המכון לעיונים אסטראטגיים באוניברסיטת תל־אביב.

הוא האשים את הנשיא חוסני מובארכ בכך שהוא מחבל במזיד בנסיונות למצוא פיתרון לבעיית טאבה.

לדיבורי רבין, מובארכ מעלה בכל פעם תביעות חדשות ובלתי־סבירות, כדי למנוע את הפיתרון. וזאת על שום מה? מפני שנשיא־מצריים אינו רוצה להחזיר לתל־אביב את השגריר המצרי, ולקיים ועידת־פיסגה עם ראש ממשלת־ישראל.

וזאת מדוע? מפני שמובארכ רוצה לנצל את המצב הנוח, שנוצר בעיקבות מילחמת עיראק־איראן, כדי לשפר את מעמדה של מצריים בעולם הערבי.

בקיצור: מובארכ אשם בכל.

■ ■ ■

ך צחק רבין נודע כאדם שיש לו „מוח אנאליטי". אבל גם ידידו הטוב ביותר לא יטען שהוא מצטיין בעודף של רגישות כלפי הזולת ובהבנת הדקויות שביחסים בין בני־אדם.

אילו ניחן בתכונות אלה היה חושב פעמיים לפני שאמר את הדברים — ואחר־כך לא היה אומר אותם כלל.

וזאת מכמה טעמים.

■ ■ ■

ק ודם כל, מפני שהוא לא האשים גוף גדול ואנונימי, כגון „מצריים" או „ממשלת מצריים", אלא אדם מסויים מאוד: חוסני מובארכ.

שנית, מפני שהוא לא האשים את חוסני מובארכ במישגה או בשיקול בלתי־נכון, אלא בזדון. למעשה אמר שנשיא מצריים משקר, בודה מליבו טענות־כזב, וכל זה כדי להסר חוזה חתום ולרמות את ישראל.

גרוע מזה:

הוא לא התווכח עם מובארכ. הוא העליב אותו. הוא מגע בכבודו.

כל אדם חרד לכבודו. זה נכון שיבעתיים לגבי כל אדם במרחב השמי. וזה נכון פי שיבעים־ושיבעה לגבי אדם מצרי. בתרבות המצרית, מושג הכבוד תופס מקום מרכזי.

בעולמנו הישראלי־האשכנזי, מקובל שאיש יכנה את רעהו במילים כמו שקרן, חתרן, מאנייך ורמאי. זה מקובל בין רבין ופרס, בין מודעי ושריר, בין שמיר ושרון.

אבל זה לא מקובל במצריים. שם נהרגו אנשים על פחות מזה.

כאשר בא שר־הביטחון הישראלי ומתאר את נשיא־מצריים כשקרן וכרמאי, הוא עושה דבר חמור מאוד.

בימינו קיימת תיקשורת מיידית. ידוע לי כי דבריו של רבין הגיעו אל מו־בארכ תוך דקות. הם גרמו לתדהמה ו־לזעם בצמרת המצרית.

■ ■ ■

ך עדה בסוגריים:

בצמרת הישראלית שולטת פר־אראזה של הפסוק המפורסם של ד־קארט: „אני מדבר, סימן שאני חי."

אם אתה שר או חבר־כנסת, ואינך נואם שלוש פעמים ביום באוניברסיטת עפולה, בגן של דבורה באשדוד ובאירגון מגדלי־הצבים בדימונה, אתה משול למת.

הפוליטיקאי הישראלי המצוי (נקרא לו, לשם הקיצור, פי"ם) הוא מבונת־דיבור. פי"ם אינו יכול לנוח לרגע, שמא לא יופיע שמו מחר בעיתונים, והרי זה גורל מר ממוות.

כדי לנאום שלוש פעמים ביום נאומים הראויים לכותרות, צריך אדם להיות בעל מוח שופע־הברקות וסקרנות אינטלקטואלית בלתי־מוגבלת, או בעל צוות של תריסר כותבי־נאומים.

לפי"ם אין מוח כזה. אילו היה לו, לא היה נכנס כלל לזירה הפוליטית, ואילו נכנס — היה נפלט מתוכה חיש־מהר. אין לו גם צוות גדול של כותבי־נאומים.

התוצאה היא שהפי"ם הוסך למכונת־דיבור בלי מלאי. הוא בולע כל חומר־גלם המזדמן לו ומפליט אותו, בלי ביקורת, בנאום הבא. כל רעיון העולה על ליבו נפלט דרך הפה, מבלי לעבור את תאי הבקרה במוחו.

(סגור סוגריים.)

■ ■ ■

ך בריו של רבין נגד מובארכ אינם עומדים בבחינה אנאליטית.

הוויכוח בין ממשלות ישראל ומצריים לגבי טאבה הוא פשוט בתכלית.

ישראל ומצריים חתמו על חוזה־שלום, הקובע בסעיף 2 כי „הגבול הקבוע בין מצריים וישראל הוא הגבול הבינלאומי המוכר בין מצריים ובין פלשתינה המנדאטורית לשעבר".

בעיני המצריים זה נראה כך: צה"ל פלש ב־1967 לתוך השטח המצרי. בעיקבות חוזה־השלום צריכה ישראל לחזור לנקודת־המוצא שלה. לכן צריכים רק לקבוע היכן עמדו עמודי־הגבול ב־5 ביוני 1967, וזהו תפקיד הבורר.

המצרים מסתמכים על התקדים של 1956. גם אז פלש צה"ל למצרים, ולאחר מכן נסוג לעמדות־המוצא שלו. טאבה נשארה בידי מצריים.

אם יתקבל הטיעון המצרי, תחזור טאבה למצריים.

בעיני הצד הישראלי, עמודי־הגבול אינם קובעים. הם הועמדו בשעתו במקום שהועמדו על־ידי קבלן, לנוחיותו. קובע היכן היה הגבול צריך להיות, לא היכן עמדו עמודי־הגבול.

בעצם היתה ישראל רוצה כי ייקבע היכן היה הגבול צריך להיות לפי הסכם שנחתם ב־1906 בין מצריים וממלכה העות'מאנית. אבל לאור ניסוח חוזה־השלום המצרי־ישראלי, זוהי שאלה בלתי־רלוונטית. חשוב רק היכן היה הגבול בין שטח־המנדאט ומצריים.

מובן שכל צד משתדל לנסח את שטר־הבוררות כך שכפות־המאזניים יהיו נוטות לטובת תפיסתו שלו.

אילו הוטל עליי לנסח את השטר, הייתי פותר את הבעיה תוך חמש דקות. לפי שיטתו הידועה של אלכסנדר מוקדון, הייתי חותך את הקשר וקובע: „הבוררות תקבע היכן צריך לעבור הגבול באיזור טאבה, בהתאם לנוסח חוזה־השלום הישראלי־מצרי".

מלון סונסטה בטאבה: „שיישכחו מכל העניין"

בעיני הישראלי, עמודי־הגבול אינם קובעים. הם הועמדו בשעתו במקום שהועמדו על־ידי קבלן, לנוחיותו. קובע היכן היה הגבול צריך להיות, לא היכן עמדו עמודי־הגבול.

בעצם היתה ישראל רוצה כי ייקבע היכן היה הגבול צריך להיות לפי הסכם שנחתם ב־1906 בין מצריים וממלכה העות'מאנית. אבל לאור ניסוח חוזה־השלום המצרי־ישראלי, זוהי שאלה בלתי־רלוונטית. חשוב רק היכן היה הגבול בין שטח־המנדאט ומצריים.

מובן שכל צד משתדל לנסח את שטר־הבוררות כך שכפות־המאזניים יהיו נוטות לטובת תפיסתו שלו.

אילו הוטל עליי לנסח את השטר, הייתי פותר את הבעיה תוך חמש דקות. לפי שיטתו הידועה של אלכסנדר מוקדון, הייתי חותך את הקשר וקובע: „הבוררות תקבע היכן צריך לעבור הגבול באיזור טאבה, בהתאם לנוסח חוזה־השלום הישראלי־מצרי".

■ ■ ■

ח וסני מובארכ היה שותף לכל השלבים של המיבצע ההיסטורי להשגת השלום הישראלי־מצרי, ואין שמץ של הוכחה לכך שאינו דבק בו כמו קודמו.

אבל מצבו של מובארכ שונה ממצבו של סאדאת. חבל שרבין אינו מבין זאת.

הנשיא אנוור אל־סאדאת עשה מה שעשה והחזיר למצריים את כל חצי־האי סיני, על מרחביו ואוצרותיו.

הנשיא חוסני מובארכ לא החזיר בינתיים למצריים שום דבר.

מובארכ אינו יכול להרשות לעצמו שייאמר עליו: „סאדאת החזיר את סיני ולא ויתר על שעל־אדמה, ואילו מובארכ ויתר על טאבה."

אין למובארכ כל ברירה אלא לעמוד על קוצו של יוד ולתבוע את קיום החוזה בדיוק כמות שהוא.

כל הנחה אחרת היא אווילית. עלבונות לא יועילו. להיפך.

■ ■ ■

א ילו הייתי נושא־נותן בשם ישראל, הייתי נותן כיום את דעתי לשאלה מה יקרה ב־טאבה, במיקרה שהבוררות תחזיר אותה למצריים.

לפי החוק המצרי הקיים, יצטרך המלון לעבור אז לבעלות מצרית. אך ניתן בהחלט לבקש שממ־שלת־מצריים, אחרי ששילמה את מלוא המחיר לבעלים הנוכחיים, תחכיר להם את המלון לת־קופה ארוכה — כך שמבחינה מעשית לא ישתנה מאומה.

הייתי גם מציע שתחנת־הגבול המצרית תי־שאר במקום הנוכחי, ותטפל במעבר מישראל לדרום־סיני ולמצריים. ואילו בגבול החדש, בין טאבה וישראל, תקום רק נקודת־מעבר, שתסדיר את מעבר הישראלים והתיירים לטאבה בלבד, בלי פורמליות ובלי עיכוב.

את הבעיות המעשיות אפשר לפי־תור. לגבי הריבונות לא יתכן פיתרון אלא זה שנקבע בחוזה־השלום.

■ ■ ■

א נוור אל־סאדאת לא רצה בשלום נפרד עם ישראל. הוא רצה שהשלום הישראלי־מצרי יהיה רק מיסדרון קצר אל השלום הכולל בין ישראל והעולם הערבי כולו. בכל המימסד הפוליטי הישראלי, רק עזר וייצמן הושפע מתפיסה זו.

מובארכ הוא ממשיכו של סאדאת. הוא רוצה בשלום ישראלי־ערבי כולל, מפני שזה תואם את האינטרס המצרי. הוא מנהל דו־שיח רצוף עם המלך חוסיין מצד אחד ויאסר ערפאת מצד שני, כדי לחדש את תהליך־השלום.

טאבה, טאבה הקטנה, היא יתד־ענק בגלגלי המאמץ הזה.

מדיניאי מצרי אמר לי לא־מכבר: „בכל פעם, בשמובארכ מדבר עם חוסיין וערפאת, אומרים לו אלה באירוניה: אם אינך מסוגל לפתור את הבעיה הזעירה של טאבה איך אתה רוצה לפתור את הבעיה הכבירה של פלסטין?"

פרשת טאבה הופכת בהדרגה לסמל. סמל של טימטום ואיוולת. סמל של החלפת החוכמה בהתחכמויות. ובעיקר: סמל של היעדר־חזון.

במדינת־הגמדים, טיבעי הוא שמת־גייסים למילחמה לחיים ולמוות על פיסת־אדמה גמדית.

פשוט? בוודאי. אבל שום צד אינו מעוניין בצדק מופשט, אלא בבעלות על טאבה.

■ ■ ■

א ני שומע לא־פעם מפי ישראלים, וגם מפי פוליטיקאים ישראליים, דברים בנוסח: „מה המצרים מתעקשים כל־כך על פיסת־אדמה קטנה זו? זה רק מוכיח שהם לא רוצים בשלום! יש להם כל סיני, אז מה הם צריכים עוד כמה מאות מטרים? לנו זה דרוש מפני שיש לנו רק חוף קטן באילת, חוץ מזה עומד שם המלון שלנו.

„אז אם המצרים באמת מעוניינים בשלום, שישאירו לנו את טאבה וישכחו מכל העניין."

חוששני שזהו גם כיוון־המחשבה העומד מאחורי דבריו של יצחק רבין. טיבעי לו לאדם שהוא מבין היטב את האינטרסים והרגישויות של עצמו, ואינו מבין את האינטרסים והרגישויות של זולתו. זה נכון גם לגבי מדינאים, בייחוד כשהזולת הוא מנהיג של עם אחר. וזה נכון פי כמה וכמה לגבי יצחק רבין דווקא.

הבה ונעשה מאמץ נפשי, ונסה להבין מה חושב ומרגיש מצרי לגבי בעיה זו.

אילו ניגש מנחם בגין אל אנוור אל־סאדאת בקמפ־דייויד ואמר לו: „שמע, ידידי, עשה לי טובה והשאר לנו את טאבה. היא דרושה לנו, והיא לא דרושה לכם" — יתכן מאוד שסאדאת היה נענה. העניין היה עובר בשקט. העם המצרי, ששמח על החזרת כל סיני, לא היה שם לב לפיסת־חולות עלובה זו.

אבל ישראל לא הלכה בדרך הישרה. היא

במלאת ארבע שנים למילחמת־הלבנון, שיווז מיה האומללים והמאמללים ביניהם „מילחמת שלום הגליל", לא היה יכול תדי לויטה להתאפק. לויטה, המייצג בארץ את חשובי העיתונים של בריטניה הגדולה, וישהיה במשך שנים גם מכבירי הכתבים של „מעריב", חיבר סאטירה

מילחמת שלום בקפריסין

ב שלהי האביב ובהתקרב מועד הרוטציה הלכה והתחממה האווירה בארץ: גדל מיספר התקריות בשטחים הכבושים, בעיות חדשות־נושנות בתחום יחסי ישראל־מצריים הועלו שוב לכותרות, והמצב הכלכלי הוסיף להחמיר.

אך כל אותן התפתחויות לא זכו לתשומת־לב כה רבה, בכלל זה בטלוויזיה וברדיו, כמו האירועים שקרו באי השכן,

קפריסין, בו רבו התקריות הקשורות לישראלים ולמטרות ישראליות.

● מראות בקאזינו

ת חילה זכו שני חתוליו של שגריר ישראל באי למיספר יריקות של טרוריסטים יוונים, שהצליחו להימלט כשהם רכובים על אופניים. דורן, הנציג המקומי של צים, נעצר בעת פשיטה שערכה המישטרה על בית־בושת מקומי. גב' שושנה מ' (שמה שמור במערכת), מפתחת־תיקווה, נעצרה בצאתה מחנות כל־בו מקומית, ובתיקה אפודה שלא שולם עבורה, ושהסתבר מאוחר יותר כי היא תוצרת ישראל.

בירושלים רווחה הדיעה שחלקה היווני של קפריסין מכין מילחמה נגד ישראל, כשהוא נתמך, כמובן, על־ידי אש"ף. אך גם התורכים, תושבי האיזור האחר בקפריסין, גרמו להגברת המתח. בעוצרם ללא היסוס ארבעה ישראלים. שניים מהעצורים הואשמו בכך, כי בעת המישחק בקאזינו של קיריאה השתמשו במראה כמכשיר־עזר, ואילו השניים האחרים סירבו, לטענת התורכים, לשלם עבור מישלוח־סמים, שסופק להם ליצוא.

מנהיגי ישראל הגיבו, כמובן, בכעס. אריאל שרון, אשר היה הראשון שהזהיר את האומה מפני הפרובוקציות היווניות־תורכיות, האשים את ממשלת־האחדות בחולשה. בתוכנית מוקד שסודרה באופן בהול בטלוויזיה, הודיע השר לוי, כי פקעה סבלנותה של ישראל. ממלא־מקום ראש־הממשלה הצהיר ש„לא ייתכן, לא בא בחשבון ולא יסולח. ששתי הערות בקפריסין ימשיכו במעשיהן נגדנו." שימעון שיפר קבע, ביומן־הבוקר של קול־ישראל, כי ממשלת־ישראל חלוקה בתוכה בין שרים המצדדים במילחמה עם קפריסין ובין מי שמעדיפים מילחמה בין המיפלגות בקואליציה. הרב מאיר כהנא הודיע, שהוא יוצא לקפריסין לדרוש מהאכלוסיה לעזוב את האי. גאולה כהן הצהירה — מתוך דירת־רווקים בת חדר אחד במיסגד בשכם, שתפסה יחד עם שישה חברי־כנסת ממיפלגות הימין — כי מבחינה היסטורית קפריסין היא חלק מארץ־ישראל.

רק סגן שר־החוץ, רוני מילוא, קרא לילך בשמו. בהופעה בפני סניף חרות בירוחם, בהשתתפות כל ארבעת חברינו, הכריז, כי עניין קפריסין כולו אינו אלא תעלול מלוכלך מצד המערך, כדי למנוע את הרוטציה.

● מזוזות בספינה

ב ן־בה־יובה נמשכו ההכנות לפלישה ישראלית לקפריסין, כשחיל־הים מגייס גם את היאכטות מהמרינה בתל־אביב, כדוגמת הפעולה הבריטית בדנקירק. בעת־ובעונה אחת יצאו סוכני המוסד לקפריסין, כדי לשכנע את המיעוט הארמני להצטרף לכוח הפלישה הישראלי, לכשיינחת באי.

אך לפיצוץ גרמה הממשלה היוונית, שהטילה איסור על מכירת קוקה־קולה לתיירים ישראליים, מכיוון שהשתמ־שו במטבעות ישראליים באוטומטים. ואילו התורכים פעלו בצורה מעליבה ביותר בהגבילם ל־200 בלבד בכל עת את מיספר הישראלים בקאזינו של קיריאה.

כשנחתו הצנחנים הישראלים בקפריסין ויחידות קומנדו פשטו על החוף, הופיע ראש־הממשלה, שימעון פרס, בטלוויזיה, כדי להודיע לתושבי האי כי כוונתה של ישראל היא שלום. ואילו הקפריסאים אף לא חלמו על מילחמה. דרישתם היחידה היתה, כי מאחר שמדובר במילחמה, על כוחות הפלישה הישראליים לשלם עבור קניותיהם במזומ־נים ולא באמצעות כרטיסי־אשראי. מפקד כוח־הפלישה דחה, כמובן, אולטימטום זה על הסף.

דובר־צה"ל העביר בינתיים את מטהו לאולם האבירים בעכו, וצולם כשהוא מלווה את ראש־הממשלה ושר־הביטחון על סיפון צוללת נגסית.

בינתיים הגיעו אל האי מאות כתבים, שדרים וצלמים מרחבי העולם, ודיווחיהם העויינים גרמו בעיה רצינית להסברה הישראלית. אך מישרד־החוץ היה מוכן לכך, גייס למאבק ההסברה את הלוחם האמיץ, צחי הנגבי ממישרד התעשיה והמיסחר, ששיתף בפעולתו הן את סגן מנהל מחלקת אוקיאניה והן את קצין־הקישור הראשי עם קרן רדטשילד.

פעולת־ההסברה הצליחה, וסקר שערכו זאב חפץ וקונסול ישראל בניו־יורק, משה יגר, הוכיח כי 21 וחצי אחוזים מאמריקה־המערכת באיזור ברוקלין תומכים בפלישה הישראלית, ורק 67% מתנגדים. לאחרים לא היתה דעה.

כאשר שר־הפנים נחת בקפריסין ומסר לכתבו של יתד נאמן, ביטאון ש"ס, כי אינו בטוח שבכל ספינות־הפלישה נקבעו מזוזות, נצרכו הפגנות סוערות במאה־שערים ובבני־ברק.

לקציני־הליויי הישראליים גם הסתבר כי המעטפות החתומות שנשלחו אליהם לקראת המיבצע כללו בטעות מפות לא של קפריסין, אלא של לוב ושל משולש־הזהב בתאילנד. רק הצי של חב"ד הציל את המצב, בהביאו עימו את מפות הממלכה התנכ"ית של אלת־האהבה אפרודיטה.

● שלום בגן־עדן

ב יתיים הלכה וגדלה תנועת התיירים הישראליים לאי, ובמיוחד של מישפחות חיילי המילואים ונציגי דובר־צה"ל. הבעיה היחידה שהעיקה במקצת על חופש־הפעולה של הישראלים באי היתה דווקא התערבותם של הרבנים הראשיים ושל חוגים חרדיים בארץ ונציגיהם בקפריסין, אשר דרשו להטיל איסור מוחלט על ביגדי־ים ביקיני.

וכך, בשקט, בשלווה, באושר ובנחת, נמשך המיבצע הישראלי „שלום מיזרח הים התיכון (שמי"ה)". המיבצע אמור היה להסתיים תוך 48 שעות, אך נמשך שש שנים, עד שראש־הממשלה החדש, ישראל קיסר, החליט להוציא את צבא־הפלישה הישראלי מהאי, בתמיכתו של שר־האוצר החדש, יקיר פלסנר.

ברם, משניתנה הפקודה לפנות את קפריסין, חלה התפתחות מדהימה. החיילים בשירות סדיר ומילואים כאחד סירבו לזוז. „אנו נשארים בקפריסין," הצהירו מפקדיהם בהסבירם, כי האי הוא ממש גן־עדן: מס־ההכנסה הנהוג בו הוא בגובה של 10% בלבד, אין שם שירות מילואים ומס־נסיעות, ואילו המכס על מכוניות ומכשירי וידיאו הוא 15% בלבד. ואשר לסיכסוך בין היוונים והתורכים — הודות לפלישה הישראלית שני הצדדים כרתו שלום ביניהם.

אולם בעיקבות ההתרחשויות בקפריסין ונוכח העובדה שכוח צה"ל כה גדול נשאר באי בכגדים אזרחיים, חזר השלום גם ליהודה, שומרון ועזה: למתנחלים לא היה לפני מי להתלונן, וכן לא היה מי שיגן עליהם, ולפיכך הגיעו מהר מאוד להסדר עם שכניהם הערבים. וגם ערביי הגדה רוו נחת, שכן המימשל הצבאי הגיע דה פאקטו לסיומו, והבעיות עם גוש־אמונים ירדו מן הפרק.

כך, איפוא, הושג השלום באיזור.

במדינה

(המשך מעמוד 7)

השבוע היה נדמה כי הפרשה לא זה בלבד שלא הסתיימה, למרות הוראת הנאשמים בבית־המישפט, אלא הולכת להתרחב ולהגיע לממדים יותר ויותר גדולים.

מישרה בכירה. מבחינת האח־ריות והוסר־האחריות, יש המיון ניכר בין פרשה זו ובין פרשת ראש־השב"כ.

את כל הפרשות מאחדת דמותו של אדם אחד: רפאל איתן. ישראל הודתה שהוא עמד בראש מיבצע־פולארד בארצות־הברית. האמריקאים מאשי־מים אותו עכשיו שהיה מעורב בעבר בפרשה של גניבת אוראניום מארצות־הברית לישראל. אוראניום, כפי שכל אדם יודע, הוא חומר־הגלם לפצצה גרעינית. איתן גם היה האיש שגייס עם קום המדינה את ראש־השב"כ, אברהם שלום, לשרות — כפי שגילה העולם הזה בשבוע שעבר.

בינתיים התמנה איתן לתפקיד בכיר במשק המדינה — ועיתוני אמריקה דיווחו על כך בהרחבה.

עיתונות

קשר השתיקה

צלם־עיתונות עקשן ובתבת־רדיו נבונה הבשילו מזימת־השתקה

זה התחיל כמו סיפור בלשי. ביום החמישי שעבר, בשעות הבוקר המוק־דמות, נכנסו שני גברים הדורים בלבו־שם לאולם־המעצרים, שבו ישב השופט ארי זיו־אב. מחמת השעה המוקדמת, נכח באולם רק צלם־העיתונות שי אב־ריאל, שהוא גם עיתונאי־חוץ. „בהת־חיכה בבית־המישפט לבן־דודו העיתו־נאי, עד הצהריים, ובינתיים ניסה להש־פיע על כל העיתונאים בבית־המישפט שלא יפרסמו את הסיפור. כאשר הגיע בן־דודו, הסתודדו השניים בחצר, ובן־הדוד אמר כי הוא לא יפרסם את הסיפור בעיתונו, אבל יתכן שהסיפור יגיע דרך סוכנות עתי"ם. העיתונאים האחרים לא הבטיחו לקריב דבר.

הצלם אבריאל פנה לכתב חדשות בבית־משפט השלום, משה פרל, והציע לו את התמונה הבלעדית שצילם. ה־כתב ביקש את התמונה ואמר שהוא יפרסם את הסיפור. עוד באותו ערב הביא הצלם את תמונותיו לחדשות. למחרת הופתע אבריאל לראות כי אף עיתון לא פירסם את הסיפור, גם לא חדשות. כאשר שאל מדוע לא פורסם הסיפור, אמרו לו הכתבים: „יש חוקים מאתנו פה."

יש בן־דוד. יתכן שזה היה סופו של הסיפור, אלא שבערב־שבת פגש הצלם החרוץ את כתבת־הרדיו כרמלה מנשה בהפגנת בפתח־תיקווה. הוא סיפר לה את הסיפור ונתן לה את תצ־לום בקשת־המעצר נגד קריב. מנשה התלבטה הרבה עד שהחליטה לשבור את קשר־השתיקה שהיא לא היתה שותפת לו. במוצאי־שבת, בחדשות של השעה שבע, פירסם הרדיו את הידיעה על מעצרו של עורך־הדין קריב ודבר שיחרורו בערובה.

זה היה האות ליתר העיתונים. ביום הראשון בבוקר התפרסמה הידיעה בעיתון הארץ. בחתימת כתב בית־ה־מישפט, צבי הראל, ועוד באותו יום ה־תפרסמה הידיעה גם בחדשות.

יותר מאוחר התברר כי גם סוכנות עתי"ם לא העבירה את הידיעה, מאחר שקריב היה שם ושיכנע את הממונים

פרקליט קריב (מימין)
גם עשירים ומפורסמים שווים בפני החוק

עליו חלה חשבתי שהם שני בלשים שבאו לבקש מהשופט צו־ציתות או צו־חי־פוש, אבל פיתאום שמעתי אחד מהם מבקש מהשופט צו איסור־פירסום," סיפר אבריאל.

צו איסור־פירסום מלבה תמיד את סקרנותם של העיתונאים, ואבריאל זקף את אוזניו. התברר לו כי האדם שביקש את צו איסור־הפירסום הוא עורך־דין, הד"ר גידעון קריב, שהוחשד על־ידי המישטרה בגניבת פיקדונות מלקוחותיו.

אבריאל חיכה עד שקריב יצא מהאולם, וצילם אותו. למרות העובדה שהשופט זיו־אב לא אישר לו את צו איסור־הפירסום, לא נראה עדיין עורך־הדין קריב מודאג. אולם כאשר ראה כי אבריאל מצלם גם את בקשת־המעצר, התחיל לדאוג וביקש לקנות ממנו את תשליל התמונה. כאשר סירב הצלם למכור לו את התשליל, אמר לו קריב: „זה ממילא לא יעזור לך, לא תוכל למכור את התמונה, כי אף עיתון לא יפרסם את הסיפור."

אחר־כך ניסה קריב שיטה אחרת, ואמר לצלם: „אם תפרסם את העניין, אני אעשה מה שעשה גינדי ואתאבד." **„יש חזקים מאיתנו!"** קריב על מחלקת־החדשות של הסוכנות.

מן הראוי לציין כי בן־דודו של קריב הוא אחד העיתונאים שהגישו בזמנו את הבקשה לבטל את צו איסור־הפירסום שהטיל השופט אילת על מעצרם של יהודה ויעל מורין. הניסוק לבקשה זו היה אז שאין לסבול מיוחסים בבית־המישפט, וכי גם עשירים ומפורסמים שווים בפני החוק.

טכניקה מוצלחת

„אינך צריך גוף משולש, כדי להבין במתמטיקה:", פסק העיתונאי אמנון אברמוביץ בגליון־השבת האחרון של מעריב, בהגיבו על הערתו של רפול איתן, כי עימנואל ולד, מחבר דוח־ולד, חסר נסיון קרבי.

היתה זאת אחת הדוגמות הרבות לכתיבה תוקפנית, עירנית ומחודדת שקנתה לה, לאחרונה, מהלכים בעיתו־נות.

וכך תאר השדרן גבי גזית, המשמש פרשן סופשבוע בידיעות אחרונות, את הקהל בוועידת־היסוד של המרכז הליברלי: „הקהל נראה כמו יישום מוצלח של טכניקת הקפאת־הגוויות והשבתו לחיים."

נאשמת חווה יערי השבוע באולם בית־המישפט: ארבע הבעות

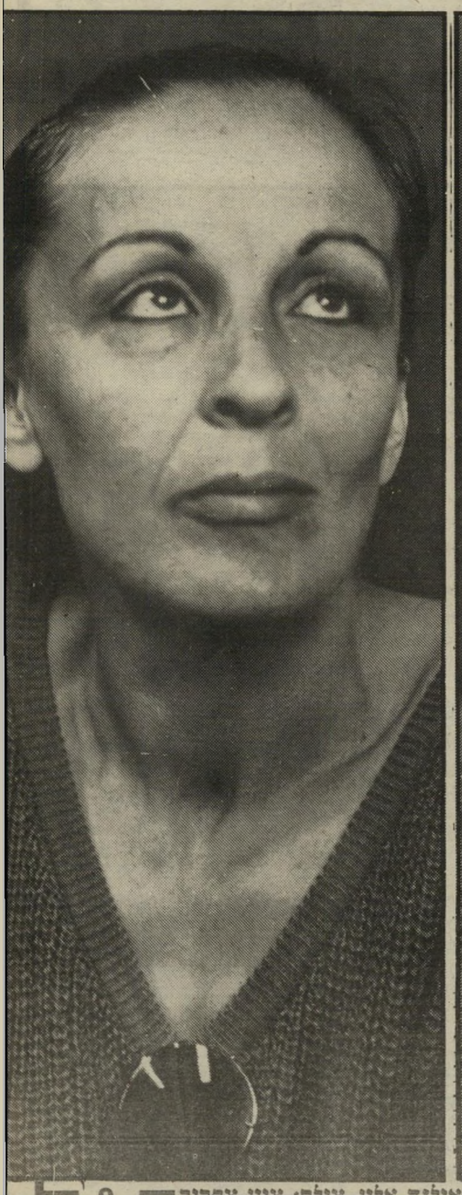

פיתחתי תלות. זה לא יעזור לך!

(מישל: בסופו של דבר זה יהיה הסיפור – הנאשמת הנתלית בחוקר!)

אני נתלית גם באביבה וגם באהוד. והוא דחה אותי. ואז פניתי אליך: אתה מאמין לי? אתה מאמין לי?

(מישל: אני מאמין לך!)

● על מלה מלבסקי:

„הסריח לה שום מהפה!"

(פה ושם מתייחסת חווה גם למלבסקי. ניכר כי היא לא אהבה את הקשישה:)

היה לה שיער דליל. דליל בצבע ג'ינג'י מאוד בהיר. ואולי בגלל זה נדמה היה שכל הראש שלה בצבע רם. ואביבה אמרה שהיא מתה. מתה, מתה!

(במקום אחר היא מספרת לחדד על חלום שחלמה:) חלמתי בלילה שכל מישפחת מלבסקי יושבים בחדר גדול, כמו ג'ורי (חבר מושבעים), ואני מעידה בפניהם. ואתה יושב בחדר בצד ושופט. ואני משכנעת אותם, ורק אחד לא מאמין לי — אני חושבת שזו היתה האחות שלה. חוץ ממנה כולם מאמינים לי, ואז התעוררתי.

(על ענייני־הכספים של מלבסקי:) ויוי (אביבה גרנות) ידעה שמלבסקי מסתירה את הכספים שלה מאחיה ואחותה וגם מבעלה. לא היה לה אמון בהם. היא לא סיפרה להם על הכסף כי לא רצתה שיבקשו ממנה כסף. ראית איך הם חיים? היא חיה יותר טוב מהם! אז היא השביעה אותי, בגלל בעלה, שלא אכתוב לה מיכתבים הביתה, כדי שהבעל שלה לא יידע. ויוי ידעה שהיא מחזיקה את הכסף שלה כמו כל הפולנים המסריחים, קשור בסיכת־בי־טחון לתחתונים או לחזיה.

אני לא מבינה את האשה הזאת. כל האמריקאים חיים במנטליות כזאת שצריך לתת כסף כדי להציל את החיים. כאשר הייתי בניו־יורק, אמרו לי להחזיק 100 דולר כאן (מצביעה על החזה) כדי שאם מישהו יבוא לשדוד אותי, אתן לו את הכסף במקום החיים. או אמרתי לה: „גיב איר דה געלט, גיב איר דה געלט" (ביידיש: תני לה את הכסף תני לה את הכסף!) אבל כנראה שלא היה לה כסף. (הכוונה: שתיתן את הכסף שבארנקה לאביבה. כדי שתעזוב אותה.)

(על פגישתה עם מלבסקי בתל־אביב:) היה לה ריח מהפה של שום, שלא יכולנו לעמוד לידה. היא לבשה כובע־ברט וחצאית צמרית. מזג־האוויר לא היה קר, ושאלתי אותה אם היא מרגישה לא־טוב. והיא אמרה שבאמת לא מרגישה טוב. היה לה בקבוק ביד כדי לקנות מים טיבעוניים בבית־המירקחת.

(פקד חדד אומר לה כי יש לו הוכחות שמלבסקי לא היתה קרובת־מישפחה שלה, וכי הכסף בחשבון הבנק לא היה כספה של חווה, אלא כספה של הנרצחת, אבל חווה מתעקשת כמעט בצורה עיוורת:) אבא שלי הביא אותה אליי והציג לי אותה כקרובת־מישפחה. בזיכרון של אני בחייהם של ילדיי שזה הכסף שלי, שקיבלתי מאבא שלי!

● על אביבה גרנות:

„הכל נחתי לה, מישל!"

(באופן טיבעי מתמקדים דבריה של חווה יערי על חברתה־יריבתה. אביבה גרנות. מלבד גירסות אחדות למה שקרה ביום המיקרה. היא גם מגלה דברים רבים על היחסים בין שתיהן ועל אופיה של אביבה:)

שקרנית: שקרנית! (צעקה חווה כאשר ראתה חלק מהשיחזור שעשתה אביבה גרנות שבו הפלילה אותה ברצח התיירת.) חמישה ימים ריכזתי את עדנה, העורכת־דין שלי. כי היא אמרה לי לא להגיד! שנה שלמה פיזנסתי אותה, לא היה לה גרוש. לאכול ולשתות וכסף. הכל נתתי לה. מישל!

כמה כספים נתתי לה. כמה הלוואות! הייתי רבה עם אמא שלי בגללה. אלוהים יתן לה! אני מתביישת, הייתי שטופת־מוח! לא היפללתי אותה לרגע אחד! מכרתי את אהוד, מכרתי את הבית משפחה, פיתיתי את אמא, וסיפרתי לה כל מיני סיפורים בשביל הזונה הזאת!

מישל, פחדתי ממנה פחד־מוות! אתה ראית פעם את הילדה שלה? ילדה מוכה! צריך להוציא אותה ממנה. לא יכולתי להפליל אותה. לא רוצה להיות עד־מדינה.

ואני עוד העדתי בשבילה במישפט שהיא גנבה בגדים מחברה שלה ומכרה אותם בבזאר. העדתי שהם היו בגדים משומשים. אביבה שילמה לה בסוף פיצויים. אביבה שילמה? אני שילמתי!

אחרי השיחות עם הנאווה הזאת (הקשוטרת המתחזה, שניסתה לסחוט ממנה) הלכתי לאביבה, היא אמרה לי: „בהמה שכמוך," כך היתה מדברת אליי. „מטומטמת! זה אהוד עושה לך את הכל, את לא מבינה? את מסוממת, מטושטשת, את היסטרית!"

אתה יודע כמה הבעל שלה פוחד ממנה? אני פוחדת ממנה פחד־מוות! יש לי סיוטים ממנה עד עכשיו, אני מטורפת! אני מפחדת לראות אותה, היא מכשפה! יש לה מאגיה שחורה! היא מכניסה לי לראש דברים.

עוד לא עבר מספיק זמן, אני לא יכולה לראות אותה! היא הכניסה לי בוקס בניידת! מישל, אני לא יכולה לראות אותה היום! תן לי עוד יום, זה פחד של שנים ממנה. הרגשתי את החסות שלה. אני חיה בפחדי אימים. כשאני נכנסת לבית־שימוש (במעצר) אני סוגרת את החלון! אני רוצה לקחת כדורים. יש לך כדור?

אני לא יכולה, אני פוחדת ממנה, כי היא היתה חברה כל־כך קרובה שלי, והיא עושה לי כזה עוול! היא מעלילה עליי שאני הרבצתי בראש עם המעיל. אני פוחדת ממנה, יש לה קול סמכותי כזה, קור־רוח כזה!

מישל, לך תשאל את השכנה שלה עוד היום, אם היא לא השאילה לה את המעיל! לך עכשיו, כדי שאני, בעלה, לא יספיק להגיע אליה. שהיא תישבע בילדה שלה, לא, לא בילדה שלה, כי זו לא הילדה שלה אלא בת מאומצת, שתישבע בהורים שלה, שלא היא שהרביצה במעיל. ואת לא ילדה שלה!

(מישל שואל את אביבה גרנות של מי הילדה והיא עונה: „שלי ושל אביו!")

(חווה לאביבה:) קנית אותה בברזיל, עם תעודת־זהות שלך ושל אבי. היא ילדה מאומצת!

(חווה לחדד:) לפני תשע שנים אביבה היתה בבראזיל שנתיים. הילדה נולדה באוגוסט 1976. הם ניסו לרדת מהארץ, יש להם מישפחה שם. אבי עבד איתם בגניבות, בהברחות, בתמונות מוויפות וגובלנים שהיו מעבירים בפנים יהלומים. והיא חזרה עם הילד מבראזיל. אבל היא בחיים לא תודה!

מישל, כשלאדם יש במפה האסטרולוגית מרקורי, הוא שקרן פאתולוגי! עם קור־רוח. תשאל אסטרולוג על המפה שלה! אבל תגיד מה שתגיד, אביבה לא מסוגלת להרוג אדם ברמקר.

ברגעים הכי קשים שלה, כשכולם נטשו אותה, אני לא התביישתי בה. אני הלכתי איתה. היינו חברות כאלה! אני הלכתי ורימיתי בשבילה. מישל, תוציא אותה החוצה! היא מפלילה אותי!

למה זה מגיע לי, ויוי? למה? את לא מצילה את עורך, ממילא אנחנו נשלם על זה חצי־חצי!

איך היא, עם הקול השקט הזה, המצווה, נשבעת שזה שקר? שהיא לא לקחה את המעיל, נשבעת בחיי הוריה, שהם כבר לא בני עשרים!

היא שקרנית! כשהכרתי אותך, את

(המשך בעמוד 41)

מה היא אומרת על שאר הדמויות בדראמה המישפטית?

חווה יערי על בולם

חווה יערי מפרה במישטרה עשרות עדויות. הודאות ושיחזורים. בעדויות אלה מגלה יערי את יחסיה לבני־אדם, ואת ריגשותיה כלפי עצמה וכלפיהם.

אף כי בית־המישפט אסר פירסום פרטים אינטימיים מחייהן של שתי הנאשמות, יש גם בחומר המותר לפירסום פרטים מרתקים, עד כדי התערטלות מביכה.

להלן כמה מן ההתייחסויות האלה. הקטעים מן העדויות מופיעים באותיות רגילות. הערות משלימות מופיעות באותיות בהירות.

„יעל": הבובה ששימשה להדגמת התנוחות של מלה מלבסקי

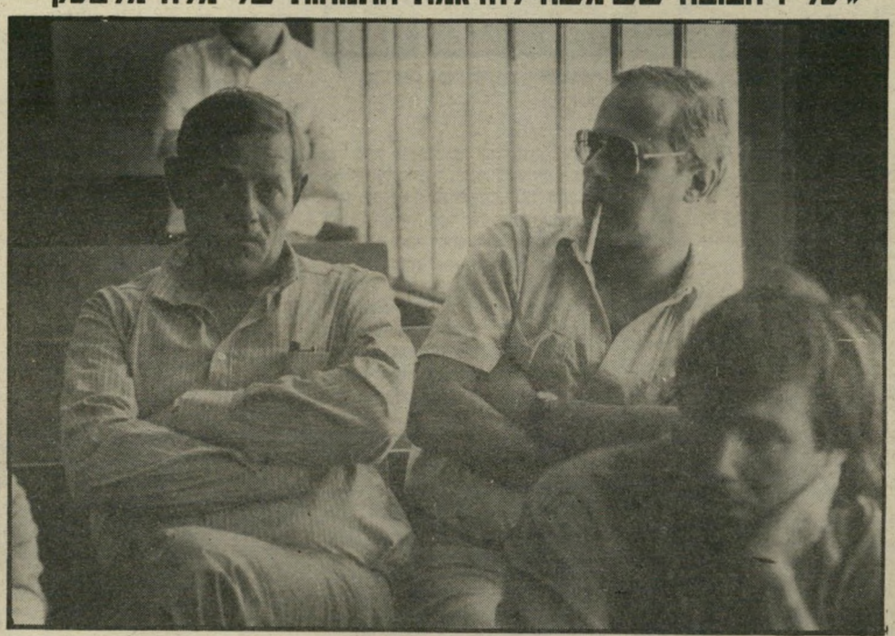

הבעל אהוד יערי (ליד איש־הטלוויזיה בני ל"ס) בבית־המישפט

חווה יערי על ספסל־הנאשמים מגישה מיסמך לסניגור דרור מקרין

● **על בעלה, אהוד:**

„למה הוא לא עזר לי?"

אני לא משחקת חולת־נפש! ניסיתי להתאבד, הייתי מחוסרת־הכרה! אבל היום יש לי אהוד מאחוריי!

קודם הייתי בן־אדם אבוד. אהוד עזב אותי. לא הבנתי למה הוא שתק אם הוא ידע על הצמיגים. הוא זרק אותי וצרח עליי. הוא ראה את הסיוטים שעברתי בשנה הזאת, למה הוא לא עזר לי? הוא ראה מה קורה איתי: כי אהוד היה שונא שלי: לא היה איש־אמוני.

אתה (מישל חדד) יודע שאתמול, לפני השופט, פעם ראשונה אחרי 18 שנות־נישואין הוא חיבק אותי ובכה כמו ילד?

הוא עשה הרבה שגיאות. אבל לפני המישפט הוא אמר לי: „אם עוד אספיק, אני אפצה אותך, חווה, גם אם תצאי עם מאסר־עולם, אני יודע מה עשית."

אבל בגלל הטלוויזיה, בגלל העבודה, לא היה לו זמן. אתמול, פעם ראשונה אחרי 18 שנות נישואין, שהבן־אדם ליטף אותי: אכלתי אתמול אולי 10 פרוסות־לחם, הייתי הבן־אדם הכי מאושר בעולם!

● **על אמה:**

„שלא תקום מחר בבוקר!"

מישל: אני נשבעת לך בחיים של ההורים שלי: אבי מת, אבל בחייה של אמי בת ה־72, חולת־לב, שלא תקום מחר בבוקר אם המערוך היה שלי!

(מישל חדד עונה לה: „חווה, אל תישבעי בחיי אימך, כי אני יודע שחיי אימך לא יקרים לך במיוחד. אני אגיד לך למה. בהקלטות של שיחות־הטלפון, אמא שלך אומרת לך: „אם לא תחזרי לאהוד, אני אמות!" ואת אומרת לה: „לא איכפת לי שתמותי". גם אמרת דברים הרבה יותר גרועים.")

(במקום אחר אומרת חווה:) מאוד־מאוד הייתי רוצה לראות את הילדים שלי. עם אמא אני לא רוצה להיפגש, רק תגיד לי אם היא בבית־חולים.

(מישל חדד מרגיע אותה כי אמה בבית, וכי היא התגברה כבר על ההלם הראשוני של קריאת העיתונים.)

(במקום אחר מספרת חווה על כספים שנתנה לאביבה גרנות. ואומרת:) בשביל הזונה הזאת, (אביבה גרנות) גנבתי כסף מאמא שלי: גנבתי ריביות מאמא שלי.

● **על פקד חדד:**

„מישל, למה אתה לא חבר שלי?"

(יחסים מורכבים מאוד מתפתחים בין ה' לצירה חווה יערי לבין החוקר מישל חדד. בצילומי הווידיאו אפשר לראות כיצד חווה הופכת יותר ויותר תלויה בו. היא עושה לו עיניים. מחמיאה לו. ולפעמים נשענת על כתפו ברגעים הקשים.)

אני לא יודעת למה אני הולכת איתך ולא עם העורך־דין שלי:

למה אתה לא חבר שלי?

אמרתי לעדנה (קפלן, עורכת־הדין שלה) שאני מסמפטת אותך. אני לא יודעת למה אני סומכת עליך יותר מאשר על עורכי־הדין שלי, אני נותנת בך אמון, אולי אני מטומטמת שאתה משחק בי כמו חתול עם עכבר, אני לא מאמינה שאתה הולך לסדר אותי, אבל אני מאמינה לכל האנשים:

(במקום אחר:) מישל, אני מפקידה את עצמי בידיך: תברוק את הגירסות שלה ושלי עם פאתולוג:

(ברגע מסויים, שבו היא חושבת כי מישל בגד בה ומאמין לגירסתה של אביבה:)

אל תדבר איתי: אני אבודה. תלך עם הגירסה שלך: אתה משתף פעולה עם אביבה: אז תאמין לה ותעזוב אותי ותשים סוף לצרה הזאת. חבל שאין עונש־מוות, היו שמים אותי על כיסא חשמלי והיה סוף לסיפור:

פיתחתי מין אהבה אליך, מין תלות:

(מישל: אל תפתחי תלות: עכשיו ספרי האמת.)

העם בסיס איתן

הפרשה חמורה הרבה יותר מכפי שנדמה — והיא עומדת להתרחב

פרשת פולארד מעלה רק שתי אפשרויות:

● או שהדרג המדיני לא ידע כי קהילת־המודיעין מארגנת ריגול נגד ארצות־הברית. תוך סיכון עורק־החיים המקשר את ישראל לבעלת־בריתה היחידה — ואז יש לסלק את כל ראשי־הממשלות שכיהנו בתקופה הנדונה, ולהעניש בחומרה רבה את אנשי־המודיעין שעסקו בכך;

● או שהדרג המדיני ידע ואישר. בקלות־דעת מדהימה. ואז יש לסלק את כל ראשי־הממשלות שכיהנו בתקופה זו.

למרות כל ההודעות, ההכחשות וה־גימגומים, אין הציבור הישראלי יודע את התשובה על השאלה. יתכן מאוד שלא יידע לעולם. גם בפרשה זו, כמו בפרשת ראש־השב"כ, הועמד „הביט־

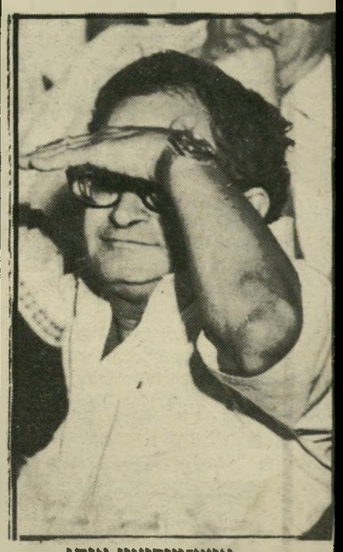

איש־מודיעין איתן
את מי לזרוק?

חון" מעל „החוק", ופועלת מכונת־ה־השתקה במלוא־המרץ כדי לחפות ב־טענות פטריוטיות על האחראים.

„סמוך עליי!" ברור כי שרותי־מודיעין אוהבים לרגל תמיד ובכל מקום. זהו טיבעם.

אך הדרג האחראי, המדיני והמיב־צעי, חייב תמיד לשאול את עצמו: האם התוצרת הצפויה של הריגול שווה את הנזק הצפוי, במיקרה של גילוי?

אין פעולת־ריגול המחוסנת מפני גילוי. בכל פעולה כזאת יש אחוז מסויים של סיכויים לגילוי — וסי־כויים אלה גדלים ככל שמסתמכים על אנשים מופרעים, דבר שהוא בלתי־נמנע.

הגישה הישראלית „סמוך עליי" פעלה גם כאן. מלמעלה ועד למטה — מראש־הממשלה ועד המפעיל המקומי — סמכו הכל על העליונות הישרא־לית מול הגויים המטומטמים. השחצ־נות הזאת, שהפכה מחלה ישראלית, היתה בעוכרי הפעולה.

התסוצצות. ברור כי ראשי יש־ראל לא הבינו את חומרת הפרשה גם כאשר התגלתה. היה נדמה להם כי יוכלו לטשטש את הענין ולצמצמו. השפעתם בחוגי הממשלה האמריקאית, בכלי־התיקשורת ובקונגרס מספיקה, כך חשבו, כדי לקבור את הענין בשלב מוקדם.

ידידי־ישראל בארצות־הברית הזהי־רו זה־מכבר מפני שאננות זו. פרשת־פולארד עוררה רוגז עצום בחוגים רבים בארצות־הברית, פוליטיקאים זריזים, שלא היו מעזים לפנות נגד ישראל בעניין אחר. עטו על המציאה כדי להשיג פירסומת לעצמם.

(המשך בעמוד 10)

אורי אבנרי:

בני־אדם בוערים היטב

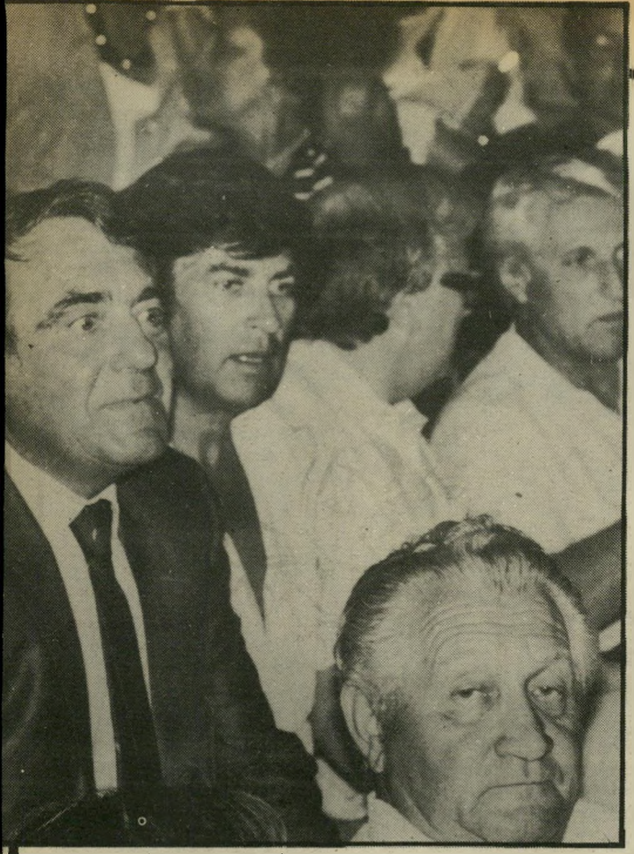

סרזניק (בתחתית התמונה) עם לנצמן (משמאל) בהקרנה
נער שר למען הס"ס

ע שן אפור־בהה. מתוך העשן מו־פיע קטר ישן. שחור. שתי המנו־רות הצהובות שלו דולקות, כמו עיניים אימתניות. הקטר נע לעבר הצופה, ולרגע הוא נראה כמו מיפלצת זרונית, חיה טרום־היסטורית צמאה־לדם, סמל של כל כוחות־הרשע בתבל.

הצופה חש כי הקטר הזה מוביל מאחוריו עשרות קרונות המלאים ביהו־דים, המצופפים בהם עד שהם יכולים בקושי לנשום, בלי אוכל ומים, בצואה ובסירחון, במשך ימים ולילות, לעבר תחנתם האחרונה — אושוויץ, טרב־לינקה, סוביבור.

שואה.

דמעות אציל פולני

ה קטר הזה גורר גם את הצופה, במסע של תשע שעות. כפי שאמר יוצר הסרט, היהודי־הצרפתי קלוד לנצמן: „אני לא מזמין אתכם לחזות בסרט. אני מזמין אתכם לשקוע בתוך השואה..."

אין בסרט אף רגע אחד של אכזריות, אף רגע אחד של פאתוס, אף רגע אחד של הגזמה. לנצמן הבין כי מול המצי־אות הנוראה והכבירה הזאת של השו־אה, כל אמצעי אמנותי־מלאכותי יכול רק לגרוע, וכל הגזמה צורמת. הכל נאמר בטון יבש, עובדתי, כמעט מנוכר. ורק מדי פעם פורץ החוצה פרץ עצור, כשם שהמים הגוברים של נהר פורצים סכר.

הכל מדברים. יהודים. פולנים. גרמנים. גברים ונשים בשנות ה־50, ה־60 וה־70 שלהם. המדברים על מאו־רעות שראו לפני יותר מ־40 שנים. ביידיש. בצרפתית. באנגלית. באיטל־קית. בפולנית. בעברית. בגרמנית.

ספר קשיש עומד במיספרה שלו בתל־אביב, מספר בתנועות מאומנות ואוטומטיות ראש של גבר, ותוך כדי כך מספר כיצד עמד בתא־הגאזים, יחד עם 15 ספרים אחרים, וסיפר את הנשים שעמדו למות תוך כמה דקות: הוא הוריד להן את השערות, שהיו נחוצות לגרמנים, וסידר להן תיסרוקת חפוזה, כדי שלא יבינו כי סופן בא.לפתע ראה ידידו, הספר שעמד לידו, את אשתו ואחותו, שהוכנסו לתא־הגאזים.

עד כאן מדבר הספר בקול יבש, מנו־כר, כאילו סיפר על חוויותיו של זר. לפתע הוא עוצר. אין הוא יכול להמ־שיך. אך המצלמה אינה נוטשת את פניו. הוא בולע, מנגב את פניו במגבת, פונה הצידה, ממלמל לעצמו משהו ביידיש, חוזר אל הלקוח ואומר באנ־גלית: אני יכול להמשיך...

אציל פולני החי בארצות־הברית. גבר גבה־קומה, נאה. הוא היה בלדר שקישר בין המחתרת הפולנית בוורשה והממשלה הפולנית הגולה בלונדון. שני מנהיגים מגטו ורשה הגיעו אליו ותבעו ממנו למסור למנהיגי העולם מה מתרחש. תחילה הוא אומר למראיין: „איני רוצה לחזור 40 שנה אחורה." הוא קם ממקומו, נעלם בשרותים, חוזר, יושב ואומר: „למען ההיסטוריה, אני מוכן." הוא מספר כיצד הוגנב לגטו כדי לראות במו־עיניו מה מתרחש. הוא מספר למראיין מה ראה, והדמעות זולגות מעיניו. קולו נשאר יבש, בשליטה עצמית נחושה, והדמעות יורדות על לחייו.

שימעון סרזניק. הסיפור שלא ייאמן. גבר בן 55 שט בסירה על מימיו של נחל פולני ושר שיר פולני. הגוף פסטוראלי, הנחל רגוע, ציפורים מציי־צות. לפני 43 שנים שט הנער סרזניק באותו המקום ושר את אותו השיר. אז היה נער, חבר הזונדר־קומאנדו („הכי־תה המיוחדת") — קבוצת היהודים שניצלו לזמן־מה מתאי־הגאזים כדי לעשות את העבודה השחורה במחנה־המוות, ושסופם היה ליהרג כדי לפנות מקום לעבדים חדשים. סרזניק־הנער החויק מעמד מפני שהנאצים אהבו את קולו. ומפני שניצח במירוצים של הא־מיר. בלי התנצלות. בלי אירוניה. כ־קביעה של עובדה פשוטה.

סרזניק ופולנים בפתח כניסית טרבלינקה
בגלל צליבת ישוע

היכן היהודיות הקטנות

ה רכבת נוסעת על פסיה. שדות. יערות. נוף שליו ויפה. היא מתקרבת לכפר קטנטן. כמה בתים לאורך המסילה. שלט קטן ופשוט, שלושה מטרים אורכו, מכריז על שם הכפר: טרבלינקה.

קשישי הכפר זוכרים היטב את מחנה־המוות. הם ראו אותו יום־יום, וראו מה מתרחש בו. הם ידעו מה קורה ליהודים.

הקשישים מדברים ברצון. הם מתא־רים את הדברים שראו. חלק מספרים בטון סתמי, כמי שמעלים זיכרונות על דברים שלא נגעו להם. אצל חלק מור־גש צער אמיתי וכן, לפחות בריעבר. אחרים מספרים שהגישו מים ליהודים — אך נראה כי הם מדמיינים זאת לעצמם. ברור שאיש לא היה מעז. אחר מחקה בעליצות בלתי־מודעת את הריבור היידישי שבקע מן הקרונות — קלאק־קלאק־קלאק.

נהג־קטר פולני נזכר בפרט מפתיע: חלק מהיהודים מן המערב לא באו בקרונות־משא, אלא בקרונות־נוסעים רגילים. היו נשים „כאלה שמנות", במעילי־פרווה, וגברים בחליפות אלגנ־טיות, ומיזוגרות. כמה מן היהודים יצאו בתחנות שבדרך, קנו משהו במיזנון ומיהרו בחזרה לרכבת — כדי שלא לאחר להמשך המסע. הם חשבו שהם נוסעים, עם מישפחותיהם, למחנות־עבודה.

מנהל תחנת־הרכבת מסביר היכן היתה הרמפה של מחנה־המוות. איש־ס"ס ועציר־לשעבר מתארים איך גורשו היהודים החיים מן הקרונות במקום זה עצמו — צרחות, מהלומות, שוטים, כלבים, זרקורים מסנוורים. המצלמה נחה במקום. תחנת־רכבת קטנה, בכפר נידח.

אושוויץ היא עיר, שאינה מודעת לכך ששמה נרשם באותיות־ענק בהיס־טוריה. מכוניות. חשמלית. קהל מטייל ברחוב.

טרבלינקה היא כפר.

גראבוב היא עיירה קטנה. פעם היו שייכים כל הבתים בכיכר המרכזית ליהודים, והפולנים גרו בחצרות האחו־רית. ליד השרותים. עכשיו גרים הפר־לנים בבתיהם של היהודים. הם מודים בכך בפה מלא, ומדברים טובות על סירים, שרגליהם היו קשורות בשלש־לאות.

לבסוף בא גם תורו. הוא נורה בעורפו, ובדרך פלא לא פגע הכדור במוח. רופא של הצבא האדום הציל את חייו. בהפסקות שבהקרנת הסרט עמד סרזניק במיזנון, נבוך ושותק, שתה קפה ואכל עוגה.

איש ס"ס ממחנה־המוות. הוא התר־איין ברצון, אך צולם בחשאי. גבר קירח, קשיש, המדבר גם הוא בסיגנון ענייני, יבש. הוא מתאר את הזוועות, מבלי לייפות ולהעלים. הוא מספר על הבור הפתוח, שבו בערה האש ושלתוכו נזרקו אנשים כמו סרזניק אחרי ש־נורו. „בני־אדם בוערים היטב," הוא

(המשך בעמוד 46)

כיפה חומה ביער

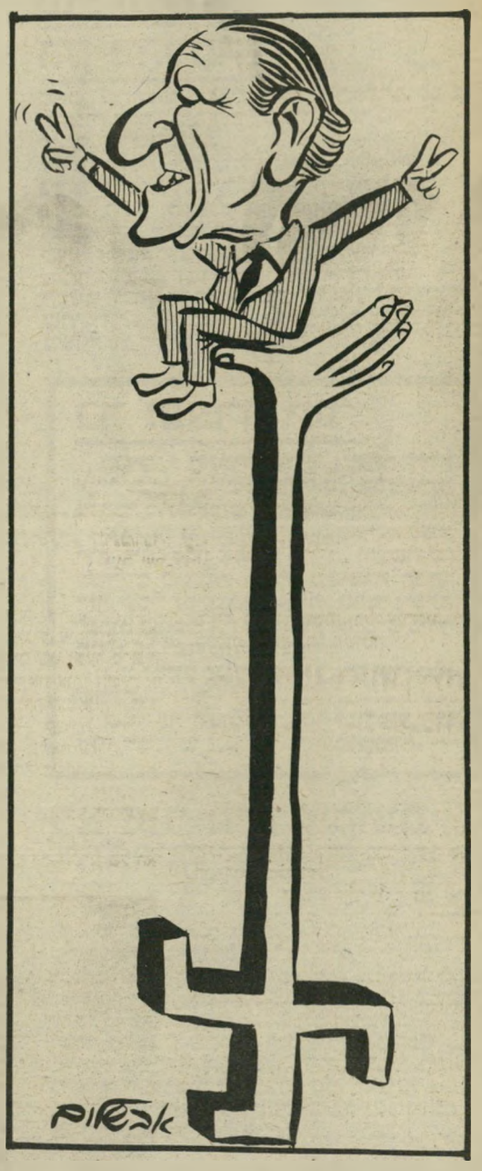

קמץ עסקנים יהודיים בחרו בקורט ולדהיים לתפקיד נשיא־אוסטריה.

בחוסר־אחריות, שקשה למצוא לו הגדרה מתאימה, הם העלו אותו לכס הרם.

הצורה והעיתוי של פעולתם הם שגרמו לאסון.

הם עצמם יצאו נשכרים. הם התפרסמו. הם עמדו במרכז של מהומה פוליטית גדולה. שמם יצא לפניהם בכלי־התיקשורת האמריקאיים.

חוץ מהם, הרוויח מן המסע הזה רק קורט ולדהיים עצמו.

● פנים של מלצר

דמותו בוחרים אוסטרים התכוונו ממילא לתת את קולם לעסקן גבה־הקומה, בעל הפנים חסרות־ההבעה, הנראה כמו מלצר־ראשי בבית־קפה וינאי.

ולדהיים (פירוש השם: „בית ביער") משך אליו את קולות־המחאה. אחרי הסתלקותו של ברונו קרייסקי, חביב־העם, שקעה המיפלגה הסוציאל־דמוקרטית בבוץ של שערוריות ובינוניות. לציבור הרחב נמאס. גם צעירים רבים, הקרובים מבחינת ההשקפות דווקא לשמאל, החליטו להנחית מכה על המיפלגה המסתאבת — כפי שעשו המוני ישראל ב־1977.

באוסטריה שורר כעת מצב־רוח של ירידה. מסתבר כי ברונו קרייסקי, בתוקף אישיותו, החזיק את מעמדה של אוסטריה כ־עולם מעל ליכולתה. כאשר הלך, צונחת המדינה, והדור הצעיר מרגיש בכך ומעניש את הממשלה.

יתכן שזה לא היה מספיק כדי להבטיח את הניצחון לעסקן הימני. אז בא המסע של אנשי הקונגרס היהודי העולמי — גוף עלוב למדי, ללא תפקידים של ממש — ונתן לבוחרים את הדחיפה המכרעת.

שום עם אינו שמח כאשר בני עם אחר אומרים לו במי מותר לו לבחור ובמי לא. כאשר התערבות זו באה במהלך של מילחמת־בחירות, זה יכול להרגיז רבים. וכך אכן היה. בסופו של דבר זכה ולדהיים גם בקולות המחאה, גם בקולות האנטי־שמיים וגם בקולות הבוחרים שהתרגזו על ההתערבות הגסה.

● קופח השקרים

אילו באו הגילויים בתקופה אחרת. ואילו היו מבוססים ומאורגנים — יתכן שהיו מנחיתים מכת־מוות על הקריירה של קורט ולדהיים.

אין ספק שהאיש הוא שקרן. אין ספק שהיה מזדנב אחרי הנאצים — כמו רוב בני־עמו. אין ספק שכיהן בתפקיד־מטה במימשל הצבאי הגרמני, בשעה שזה עסק במילחמה מלוכלכת בפרטיזנים ועסק במעשי־זוועה שונים. אין ספק שידע על כך, שהרי אחרת לא היה צריך לשקר ולהעלים את שרותו באותה תקופה.

אך כל זה לא חרג מנסיונם של מאות אלפי אוסטרים אחרים, הרגילים כמוהו להעלים את חלקם בתקופה הנאצית, לשקר לעצמם ולילדיהם על מעשיהם באותה תקופה.

מאות אלפי אוסטרים, ששירתו סתם בוורמאכט הגרמני, הזדהו עם ולדהיים. אלמנות־המילחמה והמישפחות השכולות סברו כי מאשימים את ולדהיים על עצם שרותו בצבא הגרמני, ותמכו בו.

עד ליום הבחירות, לא הוכח שולדהיים עצמו עסק בפועל בפישעי־מילחמה.

יתכן שיש הוכחות כאלה. אם כן, מוטב היה להמתין עד למציאתן, לבנות את מסכת־הראיות ולהגיש לציבור העולמי את הכל במכה אחת. תחת זאת נשלפו מיסמכים טיפין־טיפין, מכל הבא ליד, וברור כי מארגני המסע התחילו בו בצורה מאולתרת. כך השיגו את ההיפך ממה שהתכוונו לו. דיבוריו של השר יצחק מודעי ברגע האחרון, שהכילו האשמות חמורות ללא שום הוכחות, עוד החמירו את המצב.

54% של האוסטרים נתנו את קולם לאיש.

● געגועים לקרייסקי

כל זה מעמיד את ישראל במצב מביך ומביש.

נראה שממשלת־ישראל לא ידעה דבר וחצי־דבר על קורט ולדהיים, כאשר זה נבחר כמזכ"ל האו"ם. היא גם לא בדקה וחקרה.

הדבר מוביל כי בעיניי־השואה נוהגים המוסדות האחראיים באותה רשלנות, חוסר־אירגון ואדישות כפי שעוסקים שילטונות־ישראל בעניינים רבים אחרים.

ברור לגמרי כי כמה מדינות — יוגוסלוויה, ברית־המועצות, ואולי גם ארצות־הברית — ידעו מי זה ולדהיים כאשר הסכימו לבחירתו באו"ם. היה נוח להם שבתפקיד רגיש זה ישרת שקרן בעל קופת־שרצים. שניתן לסחוט אותו בכל עת. ממשלת־ישראל לא הגיעה, כנראה, גם לדרגת־תיחכום כזאת. היא פשוט לא ידעה.

המסע הנוכחי לא הוכן על־ידי ממשלת־ישראל, והעסקנים היהודיים. שדאגו לעצמם. לא תיאמו דבר עם ממשלת־ישראל. היא הוכנסה למצב המביך באמצע מסע־הבחירות באוסטריה.

כיום עומדים יחסי־ישראל־אוסטריה על עברי־פי־פחת. ישראל השמיצה בהנאה את ראש־הממשלה הסוציאליסטי, היהודי והאנטי־נאצי, ברונו קרייסקי, מפני שלא רקד לפי החליל הירושלמי. איך תתייחס עכשיו אל ראש־מדינה בעל עבר כזה?

ברור כי אי־אפשר להגיש לו כתב־האמנה של שגריר ישראלי.

ברור גם כי אי־אפשר לנתק את היחסים עם אוסטריה, שהיא ארץ־המעבר ליהודים היוצאים מברית־המועצות. לא נותר אלא לשתוק ולהימנע מכל מעשה. החזרת השגריר ל„התייעצויות" היא צעד מינימאלי.

השגריר יעץ לנהוג בשכל, אך קולו לא נשמע. יצחק שמיר העדיף, כדרכו, את הדמגוגיה לצורכי־פנים על האינטרס בענייני־חוץ. לשווא ניסה חיים הרצוג, שפוי כרגיל, לעצור בעדו. נשיא־המדינה הצביע על דוגמתו של רויד בן־גוריון, שכרת ברית עם קונראד אדנואר, אף שמזכירו היה נאצי חשוב ופעיל. ביניהם נהנה ולדהיים מניצחונו, המעניק לגיטימציה לא רק לו, אלא לכל המזדנבים הנאציים. והאנטי־שמים למיניהם. ראש־הממשלה הסוציאליסטי, שטיהר את השילטון מאנשי־קרייסקי ונכשל, התפטר מייד.

עבר זמן מועט מאוד מאז ירידת קרייסקי מן הבימה, ומשמיציו מאתמול כבר מתגעגעים אליו היום.

● ולד את ולדהיים

מבחינה אחת יכולה ממשלת־ישראל להודות לולדהיים. הוא הציל אותה.

בחירת ולדהיים הצילה במכה אחת את הממשלה מפרשת דו"ח־זולה, פרשת ראש־השב"כ, פרשת הבנקאים, העימות עם החרדים, פרשת נגיד בנק־ישראל, פרשת היועץ המישפטי, ועוד.

6 הפרשות נעלמו. ולדהיים עשה את שלו. היהודים עזרו לו להיבחר, אך גם הוא עשה להם טובה.

קורט ולדהיים (עם קציני האו"ם) מול מנחם בגין
שלומיאלים כרגיל

דף תשקיף

השגריר יקבל עונש

שגריר ישראל באוסטריה, מיכאל אליצור, העומד לשוב לארץ להתייעצויות, לא יחזור עוד לווינה — זוהי המגמה המתגבשת בצמרת מישרד־החוץ. במקומו לא ייצא שגריר חדש, אלא דיפלומט בדרגה נמוכה יותר, במעמד של מיופה־כוח.

משמעותה הרישמית של החלטה כזו תהיה מחאה דיפלומטית על בחירת קורט ולדהיים כנשיא, אולם יהיה בה גם משום ענש לשגריר. בשבועות האחרונים לא חשש אליצור, העומד ממילא לפני פרישה לגימלאות, לתרגיז את עסקני הליכוד במישרד, בעצותיו העצמאיות לירושלים.

פרשת־השב"כ: להקים ועדת־חקירה בסוד

אחד הרעיונות שהועלו השבוע לפני צמרת־הממשלה, בעניין פרשת־השב"כ, היה להקים ועדת־חקירה ממלכתית, שעצם הקמתה יישמר בסוד. ב"חוק ועדות־חקירה" אכן קיימת אפשרות כזאת.

שוללי הרעיון טוענים, כי חקירה כזו לא תחליק את הממשלה מן הבעיה, שכן היא לא תסיר ממנה את הלחץ הציבורי לחקור בפרשה.

קבלנים יגלו סודות

הרשות לניירות־ערך והנהלת־הבורסה שוקלות לפנות לקבלנים, שמניותיהם נסחרות בבורסה, בדרישה לגלות לציבור אם הם נאלצו בבקשה לעזרה מן הקרן הממשלתית המיוחדת, שהוקצתה להצלת הענף.

תשובה חיובית של הקבלנים, שתכלול פירוט מדויק של מצב חברותיהם וסוג דותיהם עלולה להשפיע באופן חמור על שעריי־מניותיהם, אם יתברר שכמה מהם עומדים על סף פשיטת־רגל.

קציני לפרטוריה

קציני בכירים שפרשו מחיל־האוויר מנסים להציע את שרותיהם, בייעוץ ובאספקת־ציוד, לממשלת דרום־אפריקה, בבניית נמל־תעופה אזרחי בבירת פרטוריה.

ייחזרו אחרי ניסים

הודעתו של הילל דודאי, הממונה על השכר באוצר, כי הוא עומד לפרוש מן השרות הממשלתי, תחדש את המאבק על מישרת נציב שרות־המדינה. מישרה זו עומדת להתפנות בסתיו, כאשר ייכנס לתוקף מינויו של אברהם נתן, הנציב הנוכחי. כנספח כלכלי בלונדון. דודאי היה המועמד הבטוח לרשת אותו.

תיתכן חזרתו למירוץ של מיכאל צולר הצעיר. שהיה המישנה־לנציב. ופוטר אחרי שהעליב שרים בראיון לעיתונות.

המירוץ יעלה את קרנו של משה ניסים. השר האמור להחליט על המינוי, ומועמדים שונים מבין עסקני־הליכוד יתחילו לעלות אליו לרגל ואף להצטרף למחנהו במיפלגה הליברלית.

סיבוב נוסף בלוד

התעשיינים בלוד זכו השבוע בהישג במאבקם עם ראש־העיריה, מקסים לוי: בית־המישפט המחוזי בתל־אביב הורה, בצו־ביניים, לעכב את העיקול במיפעלי „טלרד", שנועד להתבצע בשל חובות־ארנונה של 600 אלף דולר.

עשרת המיפעלים הגדולים בעיר, ביניהם קרגל, אורם, אנרקסקו ועלית, פתחו במאבק נגד ראש־העיריה, שהוא אחיו של השר דויד לוי, בעיקבות העלאת המיסים העירוניים באלפי אחוזים.

יין קידוש יוכרז טריפה?

בית־דין־צדק של העדה החרדית בוחן מקרוב את תהליכי ייצור הבקבוקים ב־מיפעל „פניציה" בירוחם, ושוקל להכריז בי במקום מחללים שבת. במיפעל המונופו־ליסטי, השייך ל„בור" של „חברת־העוב־דים", אין אפשרות לכבות את התנורים בשבת, ועליהם לפעול שיבעה ימים ב־שבוע.

אם יוצא מפסק־הלכה נגד המיפעל, תת־עורר בעיה חמורה לכל שומרי המסורת בארץ. מתוצרתם של כל מיפעלי המשק־אות בארץ יישלל ההכשר, מפני שכולם משתמשים בבקבוקים אלה — כולל יצרני היין לקידוש.

בעבר, כאשר המיפעל היה בבעלותו של התעשיין החרדי משה בורנשטיין, הסכים הרב של ירוחם להסדר שלפיו כונו עובדי מישמרת־השבת בשם „משגיחים" בלבד.

חרם על החרדים?

אחרי ההתפרעות שאירעה בבני־ברק, ליד בית־המלאכה של שילטי עבודי, שוקלים כתבי־המישטרה, בעצה אחת עם עורכי־העיתונים, להימנע בעתיד מסיקור של הפגנות חרדים. במהומה הותקפו בגסות כרמלה מנשה מקול־ישראל וירון דקל מגל"צ. השניים הוכו עד זוב דם, סבלו חרפות ונאצות והושלכו לעברם אבנים ופסולת. גם הציוד שלהם חובל.

הכתבים סבורים כי חרם תיקשורתי עשוי להוציא את העוקץ מהתפרעויות החרדים, שקבוצותיהם השונות נכנסו לאחרונה לאווירת־תחרות, בתיקווה לאסוף תרומות בתסוצה היהודית על־ידי הצגת תדמית לוחמת.

מרד הווידיאו מתפורר

40 מתוך 70 בעלי סיפריות הווידיאו כבר הפסיקו את החרם שלהם על חברת־הקלטות אימפריה של קולנוע, מפני שלא יכלו לעמוד במאבק. המרד התעורר כאשר פתחה החברה דוכנים ברשתות־השיווק הגדולות, והשכירה קלטות של סרטים במחירים נמוכים בהרבה ממחירי הסיפריות. עד כה, מעריכים, פדתה האימפריה מיליון דולר.

צרה אחרת שממנה סובלים בעלי הסיפריות היא, כמובן, רשתות הכבלים. לאחרונה הוקמה רשת כזאת גם בשכונת רמת־השיקמה ברמת־גן, שכונה דתית ברובה — עובדה שאינה מפריעה למפעיליה הרשת להקרין בימי שישי סרטים בחולים.

רואי החשבון נגד רבינוביץ

רואי־חשבון בכירים עומדים לדרוש פגישה חסרת־תקדים עם יאיר רבינוביץ, נציג מס־ההכנסה, לדיון בתלונותיהם החמורות נגדו.

מאז שנבנס רבינוביץ לתפקידו הוחמר היחס לנישומים, והם סובלים מתקנות ואפילו מתחיקה בעלות תחולה רטרואקטיבית.

אוליבטי מסכנת יבמ

לראשונה בארץ עומדת חברת אוליבטי האיטלקית לסכן את מעמדה הבלתי־מעורער של יבמ בשוק המחשבים האישיים. החברה האיטלקית ביצעה לאחרונה מהפך בשיטות השיווק שלה. הפסיקה את ההתקשרות שלה עם חברת אלקטרה ולקחה סוכנים קטנים וזריזים. התוצאה הראשונה: בריבעון הראשון של השנה מכרה בערך 1000 יחידות, היקף מכירות הדומה לזה של יבמ.

בין השאר מצאה החברה האיטלקית מפיצים בנצרת וברמאללה, ופרצה בתנופה לשוק הערבי — גם בקרב הערבים אזרחי ישראל וגם אצל תושבי השטחים הכבושים.

שידוכים — רק כהלכה?

מאבק שהתנהל השבוע מאחורי־הקלעים, סביב תוכנית השידוכים הרדיופונית „חבר מאותו כוכב", טרם הוכרע.

עורכת התוכנית, מילכה למרן, החליטה להזמין את הפרקליט יוסף ברר, הפעיל בעמותה השרות החילוני, שיסביר בקצרה את האפשרויות החוקיות החלופיות. הבלת־דתיות, להקמת מישפחה בישראל. השמועה גונבה לאוזני עסקנים בוועד־המנהל של רשות־השידור. שפתחו במסע לחצים נמרץ להשמיט את דיברי הפרקליט.

העניין יוברע, כנראה, סמוך להשמעת התוכנית, שתשודר בשידור חי — ביום הרביעי השבוע, בשעה 10 בלילה, ברשת־אלף.

כך נעצרה יערי

סוף־סוף התברר מדוע נעצרה חווה יערי במפתיע, כאשר היתה במכוניתה בדרכה מתל־אביב לירושלים.

מסתבר כי המישטרה, שהאזינה לשי־חות בינה לבין אהובה גרנות, חששה ש־השתיים עומדות לפגוע בשוטרת המת־חזה, שבינתה עצמה „נאווה", ואשר ניסתה לסחוט בביכול את חווה, באיום שיש בידה מידע על רצח מלה מלבסקי.

כדי למנוע פגיעה כזו, נעצרה יערי ללא שהיות.

שמה של השוטרת נאסר לפירסום, ויש עליו חסיון מוחלט של שר־המישטרה.

לא עוד מים שקטים

אזרח תל־אביבי העביר השבוע לשרים הצעה מקורית להתמודדות עם משבר המים. חלקה הראשון של ההצעה הוא להפקיע את הטיפול בענייני המים מידי שר־החקלאות, שהוא נציג האינטרסנטים, ולהעבירה לוועדת־על בת שלושה שרים, שאין להם אינטרס מובהק לשאיבת־יתר. מלבד זאת מציע האיש, יועץ־התיקשורת צבי רימון, לצאת במיתקפה חדשה של הסברה לציבור, כי ההסברה שנעשתה עד כה בנושא היתה, כדברו, „מימית וחובבנית".

הפרק המעניין בהצעה, המשתרעת על־פני שיבעה עמודים: הממשלה תיזום מיכרז בין מישרדי־הפירסום למיבצע־הסברה ארצי — והזוכה במיכרז יעשה עבודתו בחינם, וייהנה אך ורק מן היוקרה שבהתגייסות להצלת משק־המים.

מרגלים בצלחת

בין הגורמים המייצרים בארץ אנטנות־צלחת לקליטת שידורי־לוויין גובר באחרונה החשש מפני ריגול תעשייתי וגניבת סודות מיקצועיים.

צמח מתעניין בלונדון

האמרגן שמואל צמח מתכוון להביא לארץ את אחד ממחזותיו של התיאטרון הלונדוני הידוע אוכספורד פלייהאוס תיאטר. מנכ"ל התיאטרון, ניל הוקינס, ביקר לאחרונה בתל־אביב, לסיכום הפרטים הכספיים והטכניים.

ישוע ישגע מורים

צפויה מחלוקת עזה בין מורים במיש־רד־החינוך, בעיקר הדתיים שבהם, סביב ספר חדש בשם „מה לישו ולנצרות?"

המחבר, יהודה אדלר, שהוא מנהל בית־ספר בחיפה, טוען שישוע מנצרת היה יהו־די בכל מישורי תפישת־עולמו, ולא העלה על דעתו להטיף לאמונה חדשה או לבצע רפורמה בהלכה היהודית. ישוע, קובע אדלר, נשאר יהודי מאמין ושומר־מיצוות עד יום מותו.

לוי יקי

השבוע השתתף בישיבת־המערכת של העולם הזה חברי־המערכת הצעיר ביותר.

שמו שם. גילו שלושה שבועות והוא בנם של רכזת־המערכת, ענת סרגוסטי, ועורך־הדין הירוי־שלמי אברהם ברדוגו.

שלושה השבועות מאז לידתו — תקופה שבה חזרה ענת לבית־החולים, טופלה ושוחררה שוב — היו גם שלושת השבועות שבהם סערה פרשת ראש־השב"כ.

קל לשער שענת סרגוסטי עקבה אחרי הדברים מרחוק בתיסכול רב. כי היא היתה אחת מגיבורות הפרשה. ואלמלא הלידה היתה היא ממונה במערכת על המשך הטיפול בה.

צלמת בלילה

ענת מיהרה אל מכוניתה כאשר שמעה לראשונה על חטיפת האוטובוס בקו 300, שעות רבות לפני שהדבר נודע לציבור. היא מיהרה בעיקבות האוטובוס החטוף, וליוותה את הדראמה בכל שעות הלילה. בבוקר, אחרי ההסתערות, היא

ענת סרגוסטי ושם
בעוד כמה שנים

היתה אחד משלושת הצלמים שהצליחו לצלם את החוטפים החיים בידי לוכדיהם, בתצלומים שבהם הם ניתנים לזיהוי.

היה זה התצלום של ענת סרגוסטי שפורסם לראשונה בארץ (על שער העולם הזה. אחרי שאי־מנו בעתירה לבג"ץ) ובעיתוני העולם.

מטבע הדברים נשארה ענת דבקה במשימה לגלות את האמת על מה שהתרחש באותו מעמד. היא לא הניחה מידיה את החקירה מאז ועד לפרישתה לחופשת־לידה. היא ריאיינה את הורי החוטפים במחנה־הפליטים, את אנשי־הביטחון ואנשי־צוה"ל.

בתמונתה של ענת. בניגוד לתמונות האחרות, ניכר בבירור תת־אלוף (ראז) יצחק מרדכי, כשהוא מחזיק באקדח כבנשק להכאה (היד אוחזת בגוף האקדח, ולא בקת), ליד אחד משני החוטפים. היא עמדה על כך שתיגבה ממנה עדות, אך היא לא הוזמנה לוועדת־זורע. ועצם אי־ההזמנה מעיד כאלף עדים על טיבה של אותה „חקירה", שאותה הגדרנו על שער העולם הזה כ„בדיחה" ברגע שקמה (אל יבוא זורע עכשיו ויאשים אחרים שרימו אותו. הוא עצמו התנהג כאילו רצה כי ירמו אותו).

העובדה שמרדכי מופיע בתצלומים לא מנעה מענת לעשות את הכל כדי להתייחס אליו בהגינות מירבית, ולנסות לברר את האמת בלי מורא ובלי משוא־פנים. ואכן, ב־14 באוגוסט 1985, אחרי שוועדת־בלטמן מסרה את חומר־החקירה ליצחק זמיר, פירסמה ענת מעל עמודי העולם הזה חקירה נוספת שלה, שהיתה בה כל האמת כפי שהיא ידועה כיום.

„לידי השב"כ"

וכך נאמר בכתבה מלפני שנה:

בשלב מסויים של החקירה, כשלא נראה סופה באופק, כתב מרדכי מיכתב ארוך ליועץ המשפטי לממשלה. במיכתבו פירט את כל מהלך־האירועים של אותו לילה, עד הבוקר, שבו חילץ את הנוסעים הפצועים והמבוהלים מידי החוטפים.

הוא הורה במיכתבו, בן 10 העמודים, שהיכה את החוטפים כדי להוציא מפיהם אינפורמציה שנראתה בעיניו באותו רגע רבת־חשיבות להצלת חיי־אדם, הוא הסביר שזה היה תפקידו לברר אם יש מיטען באוטובוס. וזו היתה, לדבריו, הדרך היחידה באותו רגע. אחרי שקיבל את התשובות שביקש, מסר את השניים לידי אנשי השב"כ.

...נקודה נוספת, שגרמה לסחבת בחקירת הפרשה, היתה מעורבותם של אנשי שב"כ בחקירה בפרט ובאירוע בכלל. אנשי השב"כ נהנים מחסינות כמעט חוקית. ומעשיהם ושמות אנשיהם אינם מתפרסמים ברבים. אנשים הקרובים לחקירה טענו, כי היה קשה מאוד לחקור את הנוגעים בדבר, מכיוון שאלה חיפו האחד על השני, וקשה היה לברר מי בדיוק היו האחרונים שראו את שני החוטפים בחיים, ומי היו אותם שאולי עזרו להכות אותם בזמן החקירה — מכות שגרמו למותם.

...לא תוקן הרושם, שהתעורר בתחילת הדרך, כאילו מגמה מישהו לטשטש את העובדות, למרוח את העובדות ולהשהות את החקירה ולקבור אותה.

עד כאן חקירתה של ענת סרגוסטי לפני שנה. מי שיודע לקרוא היטב — וכך צריכים לקרוא חומר על נושא כזה, שעבר צנזורה — יכול היה להבין את הכל.

בשבועות האחרונים עשו כמה כלי־תיקשורת יד אחת כדי להעלים את תפקידה של ענת סרגוסטי בפרט (ושל העולם הזה בכלל) בחשיפת פרשה זו. אך הדברים רשומים שחור על גבי לבן, בתצלומים ובכתובים.

ואשר לרך הנולד, אני מקווה שיצטרף למעלה כמה בעוד כמה שנים.

עונת־הלידות היא עדיין בעיצומה במערכת שלנו. חודש לפני ענת סרגוסטי ילדה שרה ליבוביץ את בנה הראשון, ואילו עורכת־האופנה שלנו, אורנה גלזן, ממתינה גם היא ללידתה הראשונה.

אני מקווה שאוכל לדבר גם בשימך, אם אמסור לכולם איחולים לבניים.

חן שפיים

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

במיפלגה, המהווים סיעה מוכרת בפני עצמה והם (מר שריר וחבריו) רואים את עצמם בלבד ולא את הכלל.

היות ונפל בחלקי הכבוד לעמוד בראש ציבור זה, ללא צל של ספק אני הוא הלוחם את מילחמתנו כנגד מיספר אישים במיפלגה ובראשם מר שריר.

ההבדל ביני לבין מר שריר הוא בכך שאני לוחם למען הציבור והוא נלחם למען עצמו.

צבי רנר, יו"ר איגוד העובדים הליברלים, תל־אביב

● ● ●

או מיטה או מירקע

עוד על שעות השידור של הטלוויזיה הישראלית (העולם הזה 28.5.86).

אני מזדהה עם פנייתו של הקורא צוויבל. אם כי אורח־החיים שלי דווקא מאפשר לי לצפות בטלוויזיה אחרי מבט לחדשות, יש לי בעיה זהה עם בעייתו של צוויבל.

והבעיה היא שהטלוויזיה נוהגת בשרירות רבה בהקצאת זמני השידור. תוכניות רבות, שמטבע תוכנן פונות למיגזר קטן של צופים (כגון התוכנית המדעית תצפית), משודרות בשעות בהן צופה מן השורה היה רוצה לצפות בתוכנית קלה

גליה מודעי (בחברת אמה, מיכל)
הבן למד עם הבת

(בידור, או מערבון, למשל) ואחר־כך ללכת לישון מבסוט.

במקום זה הופכים את היוצרות. תצפית משודרת בין השעות שמונה לתשע ובידור הקל משודר, לעיתים, דווקא בשעה 11, ואז אני ככל זאת מעדיף את המיטה.

דניאל ברודי, תל־אביב

● ● ●

החודש לפני 40 שנה

על השבת השחורה בתולדות הישוב היהודי בארץ־ישראל (העולם הזה 28.5.86).

שוב נתקלתי בהעולם הזה במונח הזר לי. רק לפני שנה סיימתי את לימודי בבית־הספר התיכון, וכידוע אין מרחיבים שם בלימוד ההיסטוריה של המאה ה־20, לא העולמית ולא המקומית.

לכן אבקש לדעת מה היא השבת השחורה, עליה דיבר בשבוע שעבר מאיר פעיל, לאחריה הוא קיבל, בהיותו מפקד מחלקה בפלמ"ח, הוראה להסתתר בירושלים. **ענת ברדה**, תל־אביב

● השבת השחורה חלה ב־29 ביוני 1946, עת פתח השילטון הבריטי בארץ־ישראל במיבצע ארצי נגד מנהיגות הישוב וכוחותיו המזויינים. נעצרו אישים בכירים (כמו משה שרתוק, לעתיד ראש־הממשלה משה שרת); ראשי עיריות (כמו ישראל רוקח, ראש עיריית תל־אביב) ואלפי מפקדים וחיילים של ארגון ההגנה (כמו יצחק רבין, אז סגן מפקד גדוד בפלמ"ח) ונכלאו במחנות ריכוז בלטרון וברפיח.

כמו כן נערכו חיפושים נרחבים אחר מחבואי נשק (סליקים) וגם נתגלו כמויות נשק גדולות (במיוחד בקיבוץ יגור, כנראה על

סמך הלשנה של אדם ששהה זמנית במקום והתחזה לעולה חדש).

● ● ●

טעות לעולם חוזרת

על תצלום שיוחס לאדם הלא נכון (העולם הזה 13.5.86).

במדור אנשים פירסמתם תצלום של צעירה חביבה, בליווי הסבר כי זאת היא גליה מודעי, כתו של שר־המישפטים, המבלה במועדון־לילה חדש, ערב לפני חתונתה.

אבל זאת לא היתה גליה מודעי וכדי שלא תטעו שנית, אני מצרפת תצלום של גליה מודעי האמיתית (ראה גלופה).

ומניין אני יודעת כי זאת הפעם אכן גליה מודעי האמיתית? פשוט מאוד. היא למדה עם בני בכיתה אחת בבית־הספר תיכון חדש וזה תצלום שצולם בעת פגישת מחזור.

רות שאער, תל־אביב

● ● ●

מילה מן הכוכבים

על הציוד של דייגי עזה (העולם הזה 28.5.86).

אין תחת ידי, בעת כתיבת מיכתב זה, מילון עברי גדול, ולכן יכול מאוד להיות כי יש לכתוב, בעברית, את שמו של מכשיר־האיתור הימי הקדום (בו השתמשו יורדי־הים הערביים בימי־הביניים) אצטרולב.

אבל שמו המקובל של מכשיר קדום זה למדידת גובה הכוכבים היה מאז ומתמיד אסטרולב, שהוא שילוב של שתי מילים יווניות, שפירושן לקחת (גובה) כוכבים.

רב־חובל, חיפה

● ● ●

חברה במזל שור

עוד על איש־המינהל הצרפתי המס־תייע בכוכבים לעבודתו (העולם הזה 28.5.86).

אני חייב לעדכן את הקורא הררי. מה שהוא שמע בעת סעודת עסקים בליון (על איש־המינהל ברנאר ארביי, המסתמך על המזלות וההורוס־קופים להשמת כוח־אדם) זה רק אפס קצהו.

לפני זמן מה התלבש אותו ארביי על חברת אלקטריסיטה דה פראנס (חברת־החשמל הצרפתית הלאומית) ובנה לה תוכנית שיווק, שעיקריה היו לחפש אחר לקוחות בני מזל שור ולשווק להם את רעיון ריבוי השימוש בחשמל בעזרת אנשי־שיווק בני מזל עקרב.

צבי הרטמן (מזל תאומים), תל־אביב

●

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מישפטיות או טכניות.

מכתבים

700 מיליון שנות הרס

על מיכתבו של הקורא ויין, בו טען כי אין דרך חזרה מן הטכנולוגיה המת־קדמת של אנרגיה גרעינית (העולם הזה 21.5.86).

הקורא ויין אינו מבין את ההבדל בין אנרגיה גרעינית לבין מכונת־קיטור, רכבת, מכונית, מטוס, מעבורת־חלל.

הרכבת יכולה להרוג ילדים הנוסעים באוטו־בוס, מעבורת־חלל יכולה להתפוצץ עם כמה אסטרונאוטים על סיפונה, אבל תאונה גרעינית משפיעה על חייו של כל אדם על־פני כדור הארץ.

כי קרינה הנפלטת מאורניום, שנבקע לשם ייצור אנרגיה, זקוקה לבערך 700 מיליון שנה כדי לאבד את השפעתה, וקרינה הנפלטת מפלוטוניום זקוקה ל„רק" ל־24 אלף שנים.

זה מספיק זמן להרוס את כל מה שקיים על פני האדמה.

ומה עוד שאת הקרינה הרדיו־אקטיבית איננו יכולים לראות, לחוש, להריח או לשמוע, ואין לנו אפשרות להגן על עצמנו מפניה (שעה שמי שפוחד מתאונת־מטוס, יכול לנסוע באוניה, ומי שחושש מתאונת־דרכים, יכול ללכת ברגל).

נחום גינת, לנדסברג, גרמניה

● ● ●

אנרגיה נקיה וסכנות קיימות

על סכנת הכורים האטומיים, נוכח אסון צ'רנוביל (העולם הזה 7.5.86).

אורי אבנרי העלה במדור הנדון טענות קשות נגד הפקת אנרגיה גרעינית („כאשר מתרחשת תאונה בכור גרעיני, זו שואה"), אך הדבר אינו מוכח:

גם במיקרה החמור ביותר, לא תקרה הת־פוצצות גרעינית בכור־כוח גרעיני. הדבר אינו אפשרי, כי כור־כוח אינו בנוי כפצצה אטומית.

הסכנה בכור גרעיני היא שבמיקרה תקלה יתפזרו חומרים רעילים ורדיו־אקטיביים, וגם אז הסיכון לחיי־אדם קיים רק בתחום קטן יחסית.

וכאשר מתייחסים לסכנות הקיימות בכור גרעיני, מתעלמים מן הסכנות הקיימות בתחנות־כוח רגילות, הפועלות על פחם או נפט. האם ראה אבנרי פעם כמה גאז רגיל משתחרר כאשר שרה־נפט בוער? ומה הנזק העצום כאשר מיכלית־נפט מתבקעת?

בכתבתו כתב אבנרי: „הימים והנהרות מור־עלים, האטמוספירה מושחתת, היערות מוש־מדים..." והרי אלה הם בדיוק התוצאות של הפקת אנרגיה מנפט ופחם!

כור גרעיני אינו פולט דבר, והפקת האנרגיה בו נקיה לחלוטין.

א' אבינועם, חיפה

● ● ●

מיהו האגרסור האמיתי

על מסקנתו של הסופר האמריקאי גור וידאל, כי האימפריה האמרי־קאית מתה וכי העתיד שייך לאחרים (העולם הזה 29.4.86).

מהכתבה הזאת (סוף האימפריה) מתקבל הרושם כאילו המדובר במדינה אשר כל חפצה בהתפשטות טריטוריאלית ובשילטון גם, השולל כל אספקט של דמוקרטיה וקונסטיטוציה. אולי נוח הדבר לאורי אבנרי, הדוגל, בלשון המעטה, בתפיסת־עולם רעיונית שונה, להציג כך, בהסתמכו על וידאל, מדינה הנלחמת כבר 40 שנה בשטן הקומוניסטי והמונעת מן העולם החופשי לגווע בצורה זו או אחרת במרתפי הלובייניקא (בית־הסוהר במוסקווה).

תמיד כדאי לזכור כי ארצות־הברית היא המדינה היחידה בעולם, או כמעט היחידה, העומדת על מישמר עקרונות הדמוקרטיה לכל ועוד נוסף על כך, להציג אותה כמדינה הרוגלת באקספנסיה, היא שטות, כי הרי ידוע מיהו האגרסור בעולם, האגרסור בה"א הידיעה.

גריגורי ויינר, ירושלים

● ● ●

נו, מיניסטר

על דעתו של שר־התיירות, אברהם שריר, אחר צפייה בסידרת הטל־וויזיה יס, מיניסטר, כי גם במיפלגתו מצוי מניפולטור כפי שאחד כזה מצוי בסידרה (העולם הזה 21.5.86).

בראיון עם השר שריר פורסם שאני הוא כי ביכול „הבוחש" במיפלגה ו„הכל יכול" במיפלגה הליברלית. עליי לציין שההיפך הוא הנכון.

מר שריר וחבריו מתנכרים לציבור העובדים

העולם הזה 2545 (המשך בעמוד 4)

למה? טאבה!

מחקר האנאליטי של יצחק רבין הדלך לפניו ומשולטט באופן חדשני במחוזות המידבר. לבן, כנראה, ראה צורך להע־ליב אישיות את נשיא מצריים על עניין מיסת־החוף של טאבה. אבל במדינת הגמדים גם טאבה היא ממלכה גדולה.

11

כתבת השער הקידמי:

בחירה יהודית

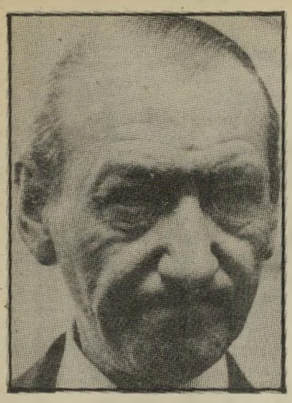

בניגוד למה שחושבים בווינה, מי שבחר לנשיאות אוסטריה בקורט ולדהיים הם קומץ יהודים בארצות־הברית. בסופו של דבר זכה העסקן השקרן גם בקולות האנטי־שמים, גם בקולות המחאה נגד מיפלגת השילטון הסוציאליסטית העייפה וגם ב־קולותיהם של הבוחרים שהתרגזו על ההתערבות הגסה מבחוץ.

6

בני־אדם בוערים היטב

במשך תשע השעות של הסרט שואה אין אף רגע אחד של אכזריות, של פאתוס או הגזמה. רק אנ־שים המעלים זיכרונות. הספר שעבד באושוויץ, האיכרים הפולנים, המתנחלת ה־נרמנית, הניצולים, איש הס"ס ש־קבע כי „בני־אדם בוערים היטב".

7

גינדי: הסוף

כל חייו עמל אברהם גינדי כדי להיות איש־צמרת. לשם כך בנה מיבנים ראוותניים והנציח את שמו על כולם. לפתע הכל קרס תחתיו, וה־השפלה היא שהרסה אותו.

42

כתבות השער האחורי:

חווה על כולם

מה אומרת חווה יערי (בתצלום), על הדמויות האחרות בדראמה המישפטית? על בעלה, אהוד: „למה הוא שתק אם ידע על הצמיגים?" על החוקר, מישל חדד: „למה אתה לא חבר שלי?" על שותפתה, אביבה גרנות: „אני מפחדת לר־את אותה, היא מכשפה!" על אמה: „לא איכפת לי שתמות!" ועל קורבן הרצח, מלה מלבסקי: „היה לה ריח של שום מהפה!"

8 40

יצואן וג'נטלמן

תת־אלוף (במיל') אפרים פורן, אחרי 30 שנה בצה"ל, אינו מוכן שיכנו אותו סוחר־נשק. „אני יצואן־נשק, ולא סוחר", הוא מכריז, ו־מסביר כמה לא נעים לסחור עם דרום־אפ־ריקה, ולמה, בכל זאת, יש לו עסקים בסיסקאי – מדינת־הבובות של המישטר הגיזעני.

14

הרכבת הקטלנית

הדוח שפיענח את מיסתרי הקיפסה ה־שחורה בקטר, אשר התנגש באוטובוס הילדים בצומת הבונים לפני שנה, מג־לה את האמת המזעזעת: הרכבת לא בלמה כלל!

41

ברנס בשלו

עמוס ברנס, האיש שהורשע ברצח אשה, כותב היום שירים רגשניים על אהבה לנשים ולטבע, ועוסק בשיקום אסירים. הוא, כמובן, ממשיך לטעון שהוא חף־מפשע, ואוהב מאוד לדבר על עצמו.

32

חיים אחרי המוות

במיפלגת העבודה מצאו בנראה את הפאטנט כיצד להעניק למישהו חיים גם אחרי המוות. יעדה פנימית מכריזה: „תיבדק אפשרות חדי־שה להארכת שנות עבודתו של סופר העיסק בכתיבה..."

34

פוף בכלא

להקת משינה באה לכלא כפר־יונה. היהודים נהנו מ־רכבת לילה לקאהיר", הערבים הביטחד־ניים נשארו סגורים בתאים, וייבול בנאי הצטלם אחר־כך עם סגן־מפקד הכלא.

44

כך שוחררה קפריסין

במלאת ארבע שנים למילחמת־הלבנון, חיבר העיתונאי הוותיק תדי לויטה סאטירה עוקצנית, על כיבושה של קפריסין בידי יש־ראל. המוכיחה: אפילו הדימ־יון הפרוע ביותר אינו מצ־ליח להתרחק מן המציאות:

10

לא רק קולבים

בציבור הן תמיד זוהרות והם מחייכים — אך במציאות הם עובדים בתנאים מחפירים: משתכרים מעט ומתלבשים בבתי־שימוש. בשהתארגנו הדוגמניות והדוגמנים להיל־חם על זכויותיהם, נתקלו ב־איומים ונאלצו לצאת להס־גין. מדוע הצ־טרפו כמה מחב־רותיהן הבכירות למחנה היריב?

30

קצפת דיפלומטית

כיצד הגיב ה־דיפלומט כא־שר על בירכיו נחתה עוגת־קצפת ענקית, ומה עשתה ה־שחקנית ליאורה ריבלין (בתצלום) במסיבת העיתונאים.

28

צרה כואבת

הוא העיף בה מבט קשה ואמר „אני הר־לך להכאיב לך, בובה. אל תפחדי, זה כאב מהנה." כיצד עליה לי־התגונן מהצרה הצרורה?

38

המדורים הקבועים:

מיכתבים – או מיטה או מירקע 3
איגרת־העורך – חבר המערכת הצעיר ביותר 4
תשקיף – יין לקידוש יוכרז טריפה? 5
במדינה – שבירת קשר השתיקה 7
הנדון – איזה טימטום 11
אנשים – איך ירד הקצח"ר משמיים 12
ראיון – עם תת־אלוף אפרים פורן, 30 שנים חייל. פחות מחמש שנים אזרח 14
תמרורים – מי בחש מה במשוט 17
מה הם אומרים – „כשאת מסתבנת, סיגרי את המים בדושי" 18
הוריסקופ – מיהו בדרן גדול ולמי אין סבלנות לחשוב 21
גם זה וגם זה – הופה! איזו בעיטה! 22
יומן אישי – כדאיניק צרפתי 27
לילות ישראל – האשה בלבן 28
דף חדש – תשובה לת.ר. נגולת 34
תשבצופן – מפקד במישרה חלקית (4 אותיות) 36
קולנוע – פולחן הגברבר המעורטל 37
הכל הולך – הפין השתוי 38
שידור – יותר יפאני מיפאני 39

קפה גולד

כל גרגר - מעורר!

מעורר את חוש הטעם, מעורר את חוש הריח.
מעורר גם חושים אחרים...
קפה עשיר וטהור בשיטת "ייצור מיוחדת
שאינה נותנת לארומה שבפולי הקפה „לברוח".
קפה נמס גולד.
להשיג גם בפחית 200 גר'.

חדש

עלית

ד' סיון תשמ"ו, 11.6.1986 מספר 2545 שנה 50 המחיר 2.50 שקל חדש (כולל מע"מ)

העולם הזה

פרשת ולדהיים

היהודים בהרון בוש!